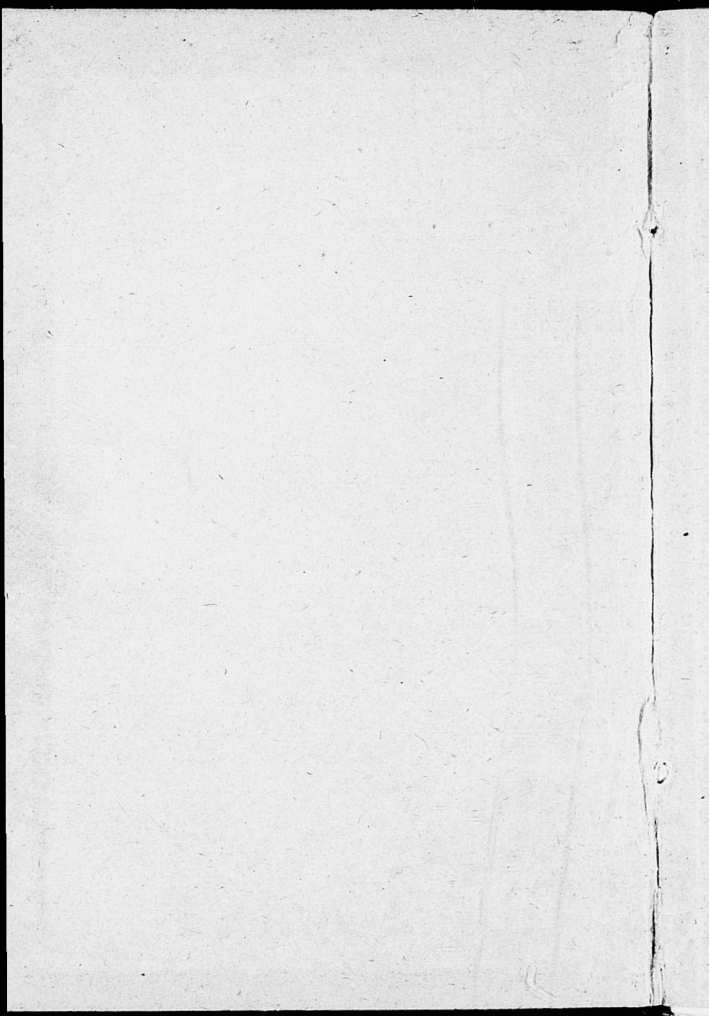
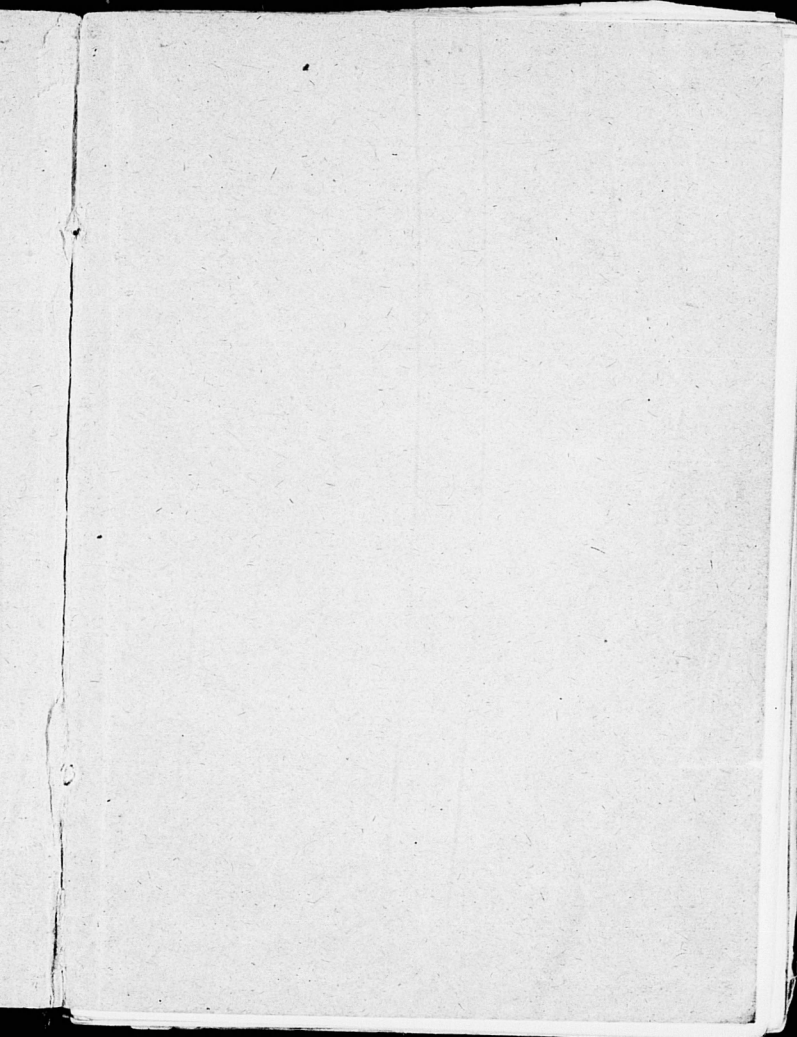


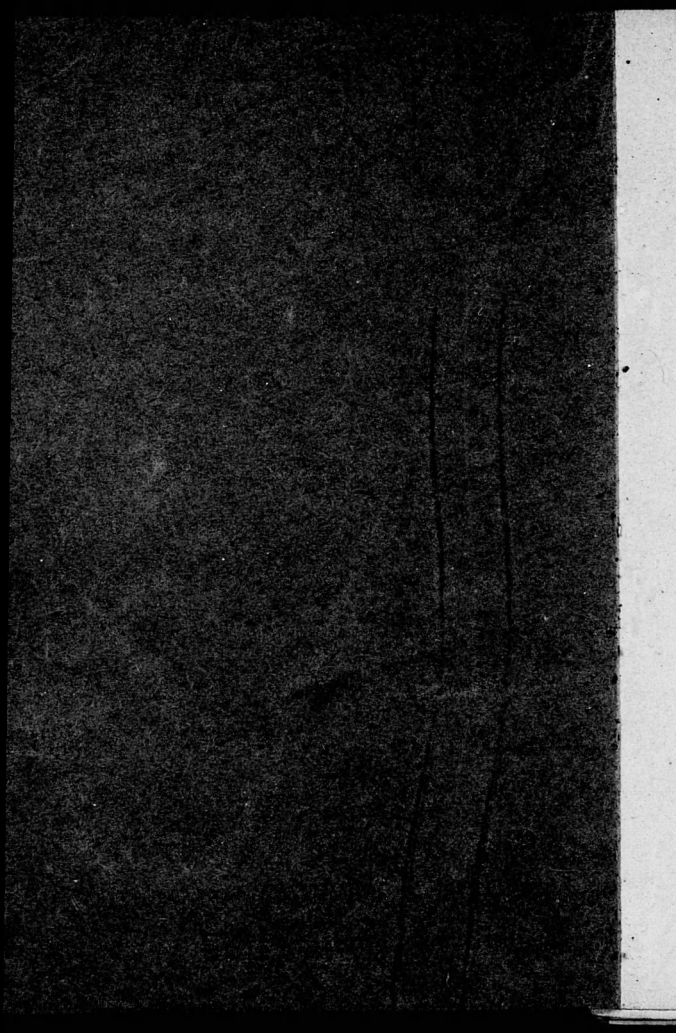
Vak 88



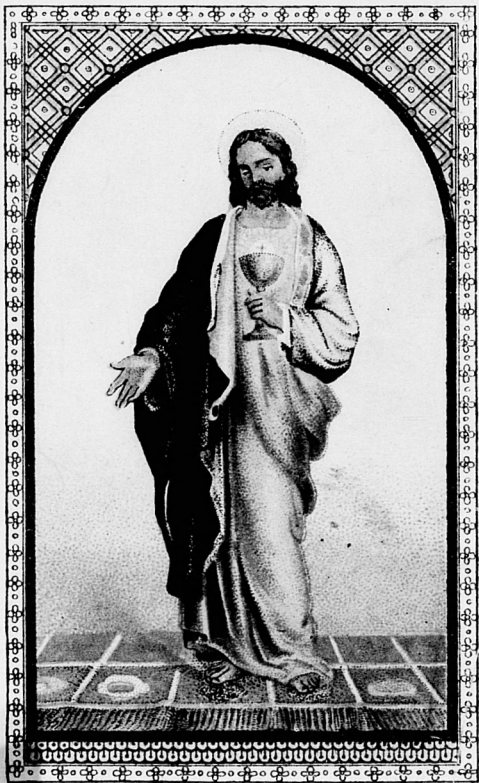
271











Let. W. H. van der Vliet.

KOMT ALLEN TOT MIJ. Matth. XI. 28.

DRUKING IN KLEUR
DRUK IN COLOR



HET PARADIJS

DER

Reine Zielen.



COMMUNIEBOEKJE

VOOR GODVRUCHTIGE KATHOLIEKEN,

DOOR

A. HOGENBOOM,

R. K. PRIESTER.



GRONINGEN. — W. R. CASPARIE.

BIBL. CONV.

O. M.

WIJCHENS

IMPRIMATUR.

OTTO ANT. SPITZEN,

PASTOOR.

INLEIDING.

Te allen tijde was het eene behoefte voor het menschdom, de Godheid onder eene zichtbare gedaante bij zich te hebben. De oudste overleveringen verhalen, dat God met de eerste menschen gemeenzaam omging. De tegenwoordigheid Gods vervulde hun hart met zulke onbeschrijfelijke vertroosting en blijdschap, dat als het ware de hemel op aarde was nedergedaald. Ofschoon nu de zonde een scheidsmuur had opgericht tusschen God en den mensch en daardoor de tegenwoordigheid Gods vrees inboezemde inplaats van kinderlijk vertrouwen, kon de gedachte-nis aan de eerste tijden niet worden uitgewischt, maar bleef voortdurend onder de menschen voortleven. Daarom verlangden zij immer, dat de Godheid op eene zichtbare wijze onder hen wonen zou. Dit wordt men zelfs bij de heidenen gewaar, die, inplaats van den eenen waren God te dienen, nietige schepselen als goden aanbaden. „Wat is de

afgodendienst — zegt een beroemd schrijver — anders dan de machtige stem der menscheid, die haren God roept, wien zij verloren had, en die zich voor haar achter den sluier der schepping verborg? Daarom bouwde de mensch altaren, richtte standbeelden en heiligdommen op, opdat God er zou komen wonen; hij viel voor beelden van hout en steen neder, aanbad ze en sprak tot het schepsel: „Gij zijt mijn God,” daar hij zonder een godheid bij zich te hebben, niet kon leven.” Hier is wederom het schoone woord van Bossuet van toepassing, dat namelijk elke dwaling op eene misbruikte waarheid steunt.

De tegenwoordigheid Gods onder eene zichtbare gedaante openbaarde zich voortreffelijk bij het Joodsche volk. *Geen volk, hoe groot ook, had zijne goden zoo dicht bij zich, als de God van Israël bij zijn volk was.*

De wolkkolom gedurende den dag en de vuurkolom gedurende den nacht waren teekenen dat de God der Israëlieten onder hen verkeerde. Op eene gansch bijzondere wijze woonde Hij in het Heilig der heiligen van den tempel, daar Hij onder het zinnebeeld van een wolk verscheen, die zich boven de Ark des Verbonds bevond. Daar zocht en vond het volk zijn God, bij deze heilige

plaats viel het aanbeddend neder, om den Heer zijne dankzeggingen, lofgezangen en gebeden aan te bieden. Met welk een verbljyd hart zong Israël zijn lied: „Hoe beminnelijk zijn uwe woningen, o God der krachten, mijne ziel smelt van verlangen weg bij uwe voorportalen! Wanneer zal ik komen en vóór uw aanschijn verschijnen? Mijn hart en mijn vleesch juichen vóór den levenden God. Gelukkig zijn zij, o Heer, die in uw huis wonen, zij loven U gedurende de geheele eeuwigheid!” Geraakten de Israëlieten in eene heilige vervoering in de nabijheid van het huis des Heeren, hun hart werd met droefheid vervuld, als de Ark des Verbonds van hen verwijderd was. Het Oude Verbond nu was slechts eene voorafbeelding van het Nieuwe en volmaakter Verbond. De voorspelling van den profeet Isaias: „zie, eene maagd zal ontvangen en een zoon baren, en zijn naam zal *Emmanuel*, d. i. *God met ons* genoemd worden,” werd vervuld, zoodat de Verwachte der volkeren, de tweede Persoon zelf der H. Drievuldigheid in den schoot der H. Maagd Maria de menschelijke natuur aannam, om onder de kinderen der menschen te verkeerem.” *Het Woord* — zegt de H. Joannes — *is vleesch geworden en Het heeft*

onder ons gewoond, vol van genade en waarheid.” „Hij is op aarde gezien en heeft met de menschen verkeerd.” ¹⁾ De mensch mocht Hem aanschouwen, omhelzen, uit zijn goddelijken mond de woorden des levens vernemen, zelfs met Hem eten en drinken.

Menigeen misschien roept, bij de overweging van het leven des Zaligmakers, uit: „Hoe gelukkig waren de leerlingen van Jezus, die Hem voortdurend mochten aanschouwen, zijne deugden bewonderen, en door het licht zijner waarheid bestraald werden! Welk een voorrecht was het voor die duizenden en duizenden die Hem volgden, in zijne tegenwoordigheid zich te bevinden, door Hem onderwezen, vertroost en bemoedigd te worden! Had ik in dien tijd geleefd, met welken eerbied zou ik mijn Jezus aanbeden, met welk een kinderlijk vertrouwen zijne genadegaven afgesmeekt hebben!” En toch zijn wij nog onuitsprekelijk meer bevoorrecht, is ons hart in ruimer mate bevredigd. *Ik zal — sprak Jezus tot zijne leerlingen — u niet als weezen achterlaten. Ik zal met u zijn alle dagen tot aan de voleinding der eeuwen. Alvorens als een zegevierende Koning den hemel bin-*

¹⁾ Baruch.

nen te treden, stelde Hij het allerheiligste Sacrament des Altaars in, als het grootste blijc zijner liefde. Dezelfde Verlosser, die, aan de rechterhand des Vaders gezeten, door de de hemelingen wordt aangebeden en bezongen, is, tot aan het einde der wereld, in het H. Sacrament der liefde onder de gedaanten van brood en wijn waarachtig tegenwoordig. Dag en nacht verblijft Hij onder ons en noodigt ons uit tot zijn tabernakel te komen, waar Hij naar onze smeekingen luistert, tot ons spreekt, ons de rijkste gaven van genaden mededeelt. Dagelijks mogen wij rondom zijn altaar nederknielen, waarop Hij, de Hoogepriester in eeuwigheid, het verheerlijkte Lam Gods, de Middelaar tusschen God en den mensch, Zich op geheimzinnige wijze voor het heil der wereld slachtoffert. Hij is inderdaad de ware *Emmanuel*, *de God met ons*. En niet slechts woont Hij onder de kinderen der menschen en gaat Hij vertrouwelijk met hen om als een Vriend met zijne vrienden, Hij noodigt hen ook tot zijne H. Tafel om hun zijn eigen heilig vleesch en bloed te schenken. Is er op aarde wel grooter geluk denkbaar dan dat God, de Koning der eeuwige heerlijkheid, Zich in de H. Communie met den mensch vereenigt? O res

mirabilis, manducat Dominum servus pauper et humilis! O wonderbare zaak, een arme en nietige dienstknecht nuttigt den Heer!

Katholieke lezer, om uwe godsvrucht tot het aanbiddelijk Altaargeheim nog meer op te wekken, bied ik u dit Communieboekje aan. Geve de oneindig goede Jezus, dat gij Hem, dien gij op aarde onder de nederige gedaanten aanbidt en in uw hart opneemt, van aanschijn tot aanschijn moogt aanschouwen in den hemel.


*Groningen, op den feestdag van het
allerh. Sacrament 1882.*



ONDERRICHTINGEN OVER DE H. COMMUNIE.

I.

De veelvuldige Communie.

 Het gezag van verschillende voornamelijk schrijvers over het geestelijk leven, o. a. den H. Alfonsus de Ligorio en den H. Franciscus van Sales, verstaan wij onder veelvuldige Communie die, behalve op de zon- en feestdagen, nog eens of meermalen in de week geschiedt.

Hoe welgevallig deze aan God is, blijkt hieruit, dat de veelvuldige, zelfs de dagelijkse Communie door den Zaligmaker zelve en de met den geest van Christus bezielde Kerk verlangd wordt. Immers de Zaligmaker leerde ons bidden: „*Geef ons heden ons dagelijksch brood.*” Naar het gevoelen van niet weinige H.H. Vaders en Schriftuurverklaarders, smeeken wij door deze bede niet slechts in 't algemeen alles wat wij dagelijks naar

ziel en lichaam noodig hebben, maar ook in het bijzonder het dagelijks ontvangen van het H. Sacrament. Deze is de meening van den H. Thomas van Aquino in zijne *Verklaring van het gebed des Heeren*, en ook van den H. Ambrosius (liber V de Sacramentis), die den lauwen christenen de vraag stelt: „Zoo Het ('t H. Sacrament) het dagelijksch Brood is, waarom nuttigt gij Het dan slechts jaarlijks?”

Meermalen gaf Jezus zijnen Heiligen te kennen, hoe dierbaar Hem de veelvuldige Communie is. De godvruchtige Ludovicus Blosius verhaalt, dat Jezus eens de H. Gertrudis het volgende toesprak: „Daar het mijn vermaak is met de kinderen der menschen te zijn en Ik met de grootste liefde den geloovigen dit Sacrament heb achtergelaten, opdat zij Het ter mijner gedachtenis zouden ontvangen; belet hij Mij dat genoeg, die eenigen van de deelname daaraan afhoudt.”

Eveneens zeide Hij aan de H. Margareta van Cartona, dat Hij haren biechtvader grootelijks zou beloonen, omdat deze haar geraden had dikwijls tot de H. Tafel te naderen.

De veelvuldige Communie is ook te allen tijde door de H. Kerk verlangd. In de H. Kerk heerschte langen tijd het gebruik, zelfs dagelijks de H. Communie te ontvangen. De

H. Lucas getuigt in de *Handelingen der Apostelen* van de eerste Christenen: „Zij volhardden in de onderrichting der Apostelen en in de *gemeenschap van het breken des broods.*” Deze laatste woorden beteekenen, volgens de schriftuurverklaarders, dat zij in de gemeenschappelijke nuttiging van het lichaam des Heeren volhardden. Uit deze bron van genaden, het H. Sacrament der liefde, hebben zij die heldhaftige deugden geput, waardoor zij God en de Engelen verheugden en de bewondering der menschen wegdroegen. Door deze spijs der sterken verkregen zij dagelijks nieuwe krachten om, te midden van de stormen der vervolging, onwankelbaar te blijven in het Geloof, zelfs de wreedste folteringen te verduren, hun leven te geven voor Jezus Christus.

Een godvruchtig schrijver heeft dit keurig uiteengezet: „O schoone tijden, dagen van vurigheid, die te spoedig zijn voorbijgesneld, welk onuitwischbaar spoor hebben uwe herinneringen ons achtergelaten! Heilvolle dagen, zult gij niet meer wederkeeren? De God der H. Communie was toen zoo groot, zoo bemind, werd zoo ijverig bezocht! Hij verborg Zich, wel is waar, verre van de menigte, in onbekende schuilplaatsen, dikwerf

ver van den dag en tot in het hart der onderaardsche spelonken; maar bij het gemis onzer ruime tempels, onzer duizenden kroonkandelaren en marmeren altaren, had Hij toegenegene zielen, harten die Hem beminden en van verlangen brandden om zich uit liefde tot Hem te slachtofferen. Ziet, hoe die verbannen Christenen zich elken morgen, en veelal zelfs 'snachts, vergaderden rondom het altaar, dat in de sombere gewelven, onder den grond, is opgericht. Ziet bij de flauwe schemering der lampen, die aan de steenen gewelven dier duistere schuiloorde hangen, welke diepe ingetogenheid er onder die talrijke vergadering heerscht. De heilige Geheimen worden gevierd; de aarde is voor al die menschen verdwenen, want men zou zeggen dat zij Engelen waren, die rondom de tabernakelen nedergeknielid liggen. De ernst der priesters, de hemelsche zedigheid der maagden, de nederige aandacht der kinderen en moeders, de engelachtige vurigheid van allen herscheppen die plaatsen in een anderen hemel. Velen hunner, die reeds door het vuur der vervolging beproefd en met de roemrijke wonden voor het Geloof geteekend zijn, putten uit het bloed van Jezus Christus den

noodigen moed om hun offer te voltrekken, en al de christenen, allen zonder uitzondering, beziel met een brandend geloof en door liefde verslonden, gaan Hem aan zijne H. Tafel niets anders vragen dan het geluk om de grootste folteringen te mogen lijden, duizendmaal hun leven te geven voor den edelmoe-digen God, die zijn leven voor hen heeft opgeofferd. De H. Communie was hun moed, hunne kracht." Die godvruchtige gewoonte echter van dagelijks te communiceeren nam langzamerhand af. Toen later — leert de Katechismus van het Concilie van Trente — de liefde zoo verkoeld was dat de geloovigen zeer zelden tot de H. Tafel naderden, bepaalde Paus Fabianus, dat allen jaarlijks driemaal: met het Paasch- Pinkster- en Kerstfeest het H. Sacrament zouden ontvangen . . . Nadat het eindelijk zoover gekomen was, dat deze heilige en heilzame wet niet alleen niet onderhouden, maar ook de H. Communie meerdere jaren werd uitgesteld, bepaalde het Concilie van Lateranen, dat alle geloovigen ten minste eenmaal in het jaar de H. Communie zouden ontvangen." Dit gebod werd later door het Concilie van Trente bevestigd.

Deze besluiten loochenen geenszins het lof-

waardige van de veelvuldige noch van de dagelijksche Communie; alleen zijn zij een bewijs, dat de ijver der Christenen verkoeld is. Merkwaardig is hieromtrent de leer van den H. Thomas van Aquino: „Omtrent het gebruik van dit Sacrament kunnen twee zaken beschouwd worden: vooreerst wat het Sacrament zelf betreft, wiens kracht voor allen heilzaam is, en daarom is het voordeelig Het dagelijks te nuttigen, opdat de mensch dagelijks de vrucht daarvan plukke. Ook kan het beschouwd worden van den kant van hem die Het nuttigt, van wien vereischt wordt dat hij met groote godsvrucht en diepen eerbied dit Sacrament ontvangt. En daarom, indien iemand dagelijks zich hiertoe bereid oordeelt, is het loffelijk Het dagelijks te nuttigen. Vandaar dat Augustinus, na gezegd te hebben: *Ontvang Het dagelijks, opdat Het u dagelijks voordeelig zij*, er aan toevoegt: *Leef zoodanig, dat gij verdient Het dagelijks te nuttigen*. Wijl echter bij verscheidene menschen vele beletselen voor deze godsvrucht zich voordoen, wgens de gesteldheid van de ziel of het lichaam, is het voor *alle* menschen niet nuttig dagelijks tot dit Sacrament te naderen, maar wel zoo dikwijls zich iemand hiertoe bereid oordeelt.”

Op eene andere plaats zijner werken zegt dezelfde Kerkleeraar: „Indien iemand bij ondervinding weet, dat door de dagelijksche Communie de liefde Gods in zijn hart toeneemt, en de eerbied jegens het allerheiligste Sacrament niet verminderd wordt, kan hij alle dagen Communiceeren.” ¹⁾

Volgens het gevoelen van den H. Alfonsus de Ligorio, kan ieder die aan de dagelijksche zonden onthecht is, zoodat hij ze niet met volle kennis bedrijft, en daarenboven het gebed en de versterving zijner driften beoefent, met toestemming van zijn biechtvader, meermalen, zelfs vier of vijfmaal in de week, de H. Communie ontvangen. En al zou hij, uit menschelijke zwakheid, vele kleine fouten bedrijven, moet hij juist daarom van de H. Communie, als het geneesmiddel voor zijne kwalen, gebruik maken. „Wanneer de wereldsche menschen u vragen — schrijft de H. Franciscus van Sales —, waarom gij zoo dikwijls Communiceert, geef hun dan tot antwoord: Om God te leeren beminnen, om van de onvolmaaktheden gezuiverd, van de ellenden verlost,

¹⁾ 't Spreekt, dat men dit niet zal doen zonder vergunning van zijn biechtvader.

in benauwdheden getroost en in zwakheden ondersteund te worden.

Zeg hun vrij, dat twee soorten van menschen dikwijls tot de H. Tafel moeten gaan: vooreerst de volmaakten, omdat zij, daartoe bereid zijnde, zeer verkeerd zouden handelen, indien zij zich aan die heilige bron en aan den oorsprong aller volmaaktheden onttrokken. Vervolgens de onvolmaakten, om tot de volmaaktheid te geraken. De sterken moeten het doen om niet zwak te worden, en de zwakken om kracht te verkrijgen; de zieken om genezen te worden, de gezonden om in geene ziekte te vallen; en dat gij, die onvolmaakt, zwak en ziek zijt, dikwijls gemeenschap moet hebben met de Volmaaktheid, de Sterkte en den Geneesheer. Communiceer dan dikwijls, ja zoo dikwijls gij maar kunt, volgens den raad van uwen geestelijken vader; want evenals de hazen in onze gebergten (van Zwitserland) in den winter (zooals gezegd wordt) wit worden omdat zij niets als sneeuw zien en eten, zoo zult ook gij, door de Schoonheid, Goedheid en Zuiverheid zelve in dit goddelijk Sacrament te beschouwen en te nuttigen, geheel schoon, goed en zuiver worden.'

Ook het Concilie van Trente (zitting XIII, hoofdst. VIII) vraagt, smeekt door de barm-

hartigheid van onzen Heer, dat alle geloovigen de Geheimen van het heilig lichaam en bloed van Jezus Christus met zulk een vast geloof, met zooveel vurigheid en godsvrucht zullen gelooven en vereeren, dat zij dikwijls dit Brood, dat elke zelfstandigheid te boven gaat, kunnen ontvangen. Het wenschte (zitt. XXII, hoofdst. VI) dat, onder elke H. Mis, de geloovigen welke haar bijwonen, communiceren zouden niet alleen op geestelijke wijze, maar ook door het wezenlijk ontvangen van het H. Sacrament, opdat zij overvloedige vruchten uit dit Offer mochten erlangen.

Hoezeer ware het te wenschen dat allen aan de verlangens van Christus en zijne Kerk gehoor gaven!

Onze tijd, helaas! is koud. Het menschedom, in het zingenot verzonken, beseft niet welke zoete genoegens in de H. Communie gesmaakt worden. Jezus, in het H. Sacrament onder de gedaante van brood verborgen, noodigt ons uit, smeekt ons zelfs aan de Tafel der liefde aan te zitten en uit zijne heilige wonden licht, kracht en troost te putten. Maar vele Katholieken, met hart en ziel aan het stoffelijke gehecht, onverschillig voor de belangen hunner ziel, willen liever onder de slavernij des duivels dan onder het zoete

juk van Christus gebukt gaan , liever uit den giftbeker der vleeschelijke genoegens drinken , dan uit de bronnen des Verlossers. Geen wonder dat zij , door de uitnoodiging des Heeren te versmaden , zich dieper en dieper in den afgrond des verderfs nederstorten.

Onvergankelijk is het woord der eeuwige Waarheid: „*Indien gij het vleesch van den Zoon des menschen niet gegeten en zijn bloed niet gedronken zult hebben , zult gij het leven in u niet bezitten.*”

Moeten wij deze koudheid en onverschilligheid uit den grond des harten betreuren , troostvol is het daarentegen , dat er nog zoo-vele Christenen gevonden worden — en hun getal neemt telkens toe — , die door hun eerbied jegens het H. Sacrament , door dikwijls met reine harten tot de Tafel des Heeren te naderen , het allerheiligst Hart van Jezus vertroosten. Dit Liefdegeheim , waaruit de Heiligen heldenmoed in den strijd en de zoetste vertroosting en geput hebben , zij ook onze kracht , ons paradijs op de aarde en ook voor ons het onderpand der toekomstige heerlijkheid.

II.

Over de vruchten der H. Communie.

Ofschoon uit de voorgaande onderrichting reeds eenigszins gebleken is, welke ontzaglijke geestelijke voordeelen het H. Sacrament aan de ziel verschaft, zullen wij evenwel, voorgelicht door de woorden der eeuwige Waarheid zelve, door de leer der onfeilbare Kerk en door verklaringen van heilige Kerkleeraren, zooveel wij vermogen, meer uitvoerig de kostbare genaden overwegen, waaraan de H. Communie ons deelachtig maakt.

a. De *H. Communie* schenkt ons de vermeerdering van de heiligmakende genade. De heiligmakende genade is het bovennatuurlijk leven der ziel; zoo dikwijls men zich met Jezus in het aanbiddelijk Sacrament vereenigt, wordt dit leven op geheel bijzondere wijze vermeerderd. *Het broöd — leert Jezus —, dat Ik u geven zal, is mijn vleesch voor het leven der wereld.* Eene onbeschrijfelijke schoonheid schenkt de genade aan de ziel. De glans der zonnestrallen, van de maan, van de millioenen sterren, de pracht der bloemen, van goud en edelgesteente halen niet bij den

luister van zulk eene ziel. Maar deze schoonheid wordt door de H. Communie nog allertreffelijkst verhoogd. „Het heilig bloed dat wij drinken — zegt de H. Joannes Chrysostomus —, doet in ons het beeld van Jezus Christus schitteren; het schenkt aan de ziel een onvergelykelijken glans en adeldom. Gelijk hij, die zijne hand in het gesmolten goud steekt, haar geheel verguld er uittrekt, eveneens wordt de ziel, die met het bloed des Verlossers gepurperd is, zoo zuiver en schoon als het goud dat in den smeltkroes is beproefd.”

b. Door de H. Communie worden wij allernigst met Jezus vereenigd. Zijn vleesch vereenigt zich met ons vleesch, zijn bloed met ons bloed, zijn van liefde vlamvend Hart wordt één met het onze. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt — leert de goddelijke Heiland —, blijft in Mij en Ik blijf in hem. „Gedenk welke eer u te beurt valt, aan welken Maaltijd gij moogt aanzitten. Met Hem, voor wien de Engelen sidderen, wiens stralend gelaat zij niet vrij durven aanschouwen, worden wij gevoed; met Jezus worden wij één vleesch en één lichaam ... Moeders vertrouwen hare kinderen aan voedsters toe, doch de liefde van Jezus gaat zoover, dat

Hij ons met zijn eigen bloed voedt en Zich geheel en al met ons vereenigt." 1)

c. Het Concilie van Trente noemt de H. Communie een *tegenmiddel*, waardoor wij van de dagelijksche zonden gezuiverd en tegen de doodzonden behoed worden. De gevoelens van liefde, door de nauwe vereeniging met Jezus voortgebracht, delgen de kleine fouten uit. Dit dagelijksch Brood — zegt de H. Ambrosius, sprekend over het H. Sacrament — is een geneesmiddel voor onze dagelijksche zwakheden.

Dat het aanbiddelijke Geheim des Altaars den mensch tegen de doodzonden behoedt, namelijk teweegbrengt dat hij niet zoo lichtelijk God grootelijks zal beledigen, blijkt uit de belofte van den Zaligmaker: „*Uwe vaders aten het manna in de woestijn en stierven; dit is het brood, hetwelk uit den hemel nederdaalt, opdat zoo iemand daarvan ete, hij niet sterve,*” nl. niet van het bovennatuurlijk leven der genade beroofd worde. Immers dit hemelsch Brood versterkt den mensch op geestelijke wijze en is een krachtige wapenrusting tegen de vijanden der ziel: den duivel, de wereld en het vleesch. Het doet ons over

1) Heilige Joannes Chrysost.

de wereld zegepralen. Inderdaad, in de H. Communie ontvangt men den Leeuw van Juda, die tot zijne Apostelen sprak: *Vertrouwt, Ik heb de wereld overwonnen.*" Is iemand met godsvrucht tot de H. Tafel genaderd, dan ziet hij duidelijker dan ooit in, hoe nietig en verachtelijk de ijdelheid der wereld is. Staat het vleesch tegen ons op, vergeten wij dan niet — alzo vermaant een beroemd godgeleerde —, dat het aanbiddelijk Sacrament des Altaars deze begeerlijkheid vermindert, de neiging tot het kwaad verzwakt en in ons de liefde tot de schepselen doet verkoelen. Het goddelijk bloed verkwikt de zielen, door het vuur der driftten te blusschen, gelijk het water het lichaam verkwikt, als het den brandenden dorst laat.

Ook de duivel, hoezeer hij ook het er op aanlegt om den mensch door bekoringen in het verderf te storten, siddert voor het H. Sacrament. Zoo dikwijls hij eene ziel met het bloed van Christus gepurperd ziet, door wien hij overwonnen, geheel verslagen is, vlucht hij vol schrik en schaamte weg. Overheerlijk heeft wederom de H. Joannes Chrijsostomus dit uitgedrukt: „Laat ons van de Tafel des Heeren terugkeeren als vuurspuwende leeuwen, verschrikkelijk voor den duivel.”

Al is door het bovenstaande genoegzaam de leer van het Concilie van Trente verklaard, dat nl. de H. Communie de ziel tegen de doodzonden behoedt, kan ik moeilijk in gebreke blijven, de aandacht van den godvruchtigen lezer te vestigen op hetgeen de leeraar van het geestelijk leven, de H. Franciscus van Sales, aangaande dit punt schrijft: „Christus, onze Zaligmaker, heeft het H. Sacrament van zijn vleesch en bloed ingesteld, opdat hij, die Het eet, in eeuwigheid zou leven. En daarom versterken allen, die Het dikwijls met godsvrucht ontvangen, daardoor zoozeer de gezondheid en het leven hunner ziel, dat het bijna onmogelijk is dat zij door eenige kwade neigingen vergiftigd worden. Neen, men kan door dit vleesch niet gevoed worden en nog in het verlangen van den dood blijven; want gelijk de mensch in het paradijs, door de kracht van de vrucht des levens, zich tegen den dood kon behoeden, eveneens kan ook een Christen, door de kracht van dit H. Sacrament, zich tegen den geestelijken dood versterken. Indien zelfs de allerweekste vruchten, met een weinig honig of suiker ingelegd, gemakkelijk gedurende het geheele jaar bewaard kunnen worden; is het dan te verwonderen dat onze harten, hoe zwak en

teeder zij ook zijn mogen, van het bederf der zonde kunnen bevrijd blijven, als men ze door de krachtige zoetheid van het vleesch en bloed van den Zoon Gods versterkt? Daarom zullen de Christenen, die verloren gaan, geene verontschuldiging bij den rechtvaardigen Rechter kunnen inbrengen; want Hij zal hen duidelijk doen inzien dat zij, door het nuttigen van zijn heilig lichaam, hetwelk Hij hun tot dat doel had achtergelaten, zich hadden kunnen zalig maken. O ellendigen, zal Hij hun zeggen, hoe zijt gij gestorven, terwijl gij het Brood des levens bij u hadt?"

d. De H. Communie versterkt den mensch in het goede, doet hem de verhevenste deugden beoefenen. „Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft — sprak Jezus — en Ik door den Vader leef, zoo ook zal hij, die Mij eet, om Mij leven.” Die dikwijls godvruchtig aan den Maaltijd der liefde deelnemen, zullen weldra de heilrijke vruchten daarvan aan den dag leggen. Zij worden ijveriger in het gebed en in het vervullen van de plichten van hun staat; men bewondert hunne matigheid en versterving, hunne nederigheid en gehoorzaamheid aan Ouders en oversten, hun geduld en overgeving aan Gods wil, te midden

van de wederwaardigheden des levens. De kruisichheid versiert hun hart, en afkeer heeft plaats gemaakt voor warme toegenegenheid en onbaatzuchtige liefde tot den naaste. Welke is wel de oorzaak, dat zoovele Christenen, hoe zwak ook uit zich zelve, aan allerlei verleidingen eener bedorven wereld blootgesteld, de maagdelijke kuischheid, die hen aan de hemelsche geesten gelijkvormig maakt, onbesmet bewaren? De H. Communie is de hemelsche Maaltijd, waarop zij den *wijn die maagden voortbrengt*, het bloed des Heeren, drinken. Vraag aan de helden van liefde, waaruit zij de kracht putten, om voor het zielen — of lichamelijk heil van den naaste blijde de zwaarste offers te brengen, hun leven zelfs te geven? Zij zullen u op het aanbiddelijk lichaam van den Zich offerenden Christus, den goddelijken Overwinnaar, wijzen, dat hen met leeuwenmoed bezielt. Kortom, met het bloed van Christus geteekend, betreedt de godvruchtige Christen, als een andere Christus, fier het levenspad, omdat hij, ruimschoots aan het leven der genade deelachtig geworden, naar het voorbeeld van den menschgeworden God handelt. „Als wij de H. Communie ontvangen, drukt Jezus Christus zijn lichaam als een stempel op onze

harten, niet om in ons veranderd te worden, maar om ons in Hem te veranderen, terwijl Hij het beeld zijner volmaaktheden in onze zielen grift," ¹⁾ zoodat wij de ontboezemingen van van den H. Paulus op ons kunnen toepassen: „Ik leef, niet ik leef, maar Christus leeft in mij.”

e. *In het H. Sacrament schenkt Jezus aan de ziel onuitsprekelijke genoegens.* Meen echter niet dat ieder aan de H. Tafel die heilzame gave geniet; immers niet zelden blijft men hiervan verstoken, omdat men of zijn best niet doet om zich van de vrijwillige dagelijksche zonden te zuiveren, of bij de voorbereiding tot de H. Communie te weinig ijver aan den dag legt, of zich niet genoegzaam van de eigenliefde en de gehechtheid aan de schepselen ontdoet. Sometijds ook weigert God aan eene ziel de geestelijke vreugde, om hare getrouwheid te beproeven. Want niet zelden gevoelt zich iemand zoowel na als vóór de H. Communie dor en koud, ofschoon hij met ingetogenheid en vlijt zich voorbereid heeft. Wie zich in dezen toestand bevindt, behoeft zich volstrekt niet te verontrusten. Immers als hij, ondanks de gees-

1) H. Thomas van Aquino.

telijke dorheid, denzelfden ijver aan den dag legt als in de oogenblikken van vertroosting, dan geeft hij een blijk van oprechte liefde, van degelijke godsvrucht, en zal hij des te meer genaden verwerven. Soms — bemerkt de H. Franciscus van Sales — onttrekt de goede God, volgens zijne oneindige wijsheid, ons de melk en den honig der vertroosting, opdat wij ons aan het drooge brood van eene degelijke godsvrucht gewennen, die te midden van geestelijke dorheid en bekoring geoefend wordt. Hij wil ons daardoor tot eene groote zuiverheid des harten, tot eene volkomene verlooening van eigenliefde en tot alle volmaaktheid brengen.

Al onthoudt God in sommige gevallen zijne vertroosting, gewoonlijk schenkt Hij aan de ziel, die zich met Jezus vereenigt, eene zoetheid en vreugde, welke alle genoegens der wereld verre overtreffen. „Niemand is in staat het aangename van dit Sacrament uit te drukken, waardoor de geestelijke zoetheid in hare bron wordt geproefd.” ¹⁾ Gelijk het lichaam door de stoffelijke spijs niet slechts onderhouden wordt maar ook wasdom erlangt, en gelijk de smaak daarin dagelijks

¹⁾ H. Thomas van Aquino.

een nieuw genot vindt; zoo houdt ook het voedsel der Eucharistie niet alleen de ziel staande, maar vermeedert daarenboven hare krachten en bewerkt dat de geest meer en meer tot vreugde in goddelijke dingen opgewekt wordt. Daarom wordt dit Sacrament, dat de volle bron der genade bevat, met recht en in alle waarheid gezegd genade te verleen. Het kan met het manna vergeleken worden hetwelk alle zoetheid van smaak aanbod. ¹⁾ Stel u een waren vriend van Jezus voor, die zich met God gaat vereenigen. Zoodra de priester de treffende woorden heeft uitgesproken: „Ziedaar het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,” staat de lieveling des Heeren op, om zich naar het H. Brui-
loftsmaal te begeven. In het leliewitte kleed der genade gedost, met geurige bloemen van deugden versierd, nadert hij in opgetogen geest, dorstend naar de wateren des levens, de heilige plaats waar de maaltijd der liefde voor hem bereid is, terwijl de millioenen om het altaar zwevende Engelen blijde op hem nederzien. Nauwelijks heeft hij zich met het goddelijk vleesch gevoed en zich met het uit de wonden van Jezus gevloei-

1) Katechismus v. h. Concilie van Trente.

bloed gelaafd, of uit zijn gloeiend hart stijgt het lied van den koninklijken Zanger: *„Hoe liefelijk zijn uwe tabernakelen, o Heer der krachten . . . mijn vleesch en mijn hart juichen den levenden God toe!”* Het komt hem voor, alsof het gordijn dat den hemel van de aarde afscheidt, is weggenomen en hij, drinkend uit den beker der zaligheid, reeds de gezangen der Engelen hoort in het land der levenden, in het eeuwigdurend paradijs.

Het zal ons nu geenszins verwonderen, dat de vrienden des Heeren naar de H. Communie verlangen, gelijk een dorstend hert naar de waterbronnen; dat niet weinige Heiligen zichtbaar wegkwijnden, als zij eenigen tijd van het Brood der Engelen moesten verstoken zijn. Niet zonder reden dus past de Kerk op het H. Sacrament toe wat in de H. Schrift aangaande het manna, door de Israëlieten in de woestijn gegeten, gezegd wordt: *„Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven, dat alle vermaak in zich bevat.”*

f. *De H. Communie voert ons tot de eeuwige zaligheid en tot eene heerlijke verrijzenis. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt — leert de Zaligmaker — heeft het eeuwige leven en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage.* Toen de profeet Elias, door de goddelooze

Jezebel vervolgd, in de groote woestijn van Arabië in een diepen slaap verzonken lag, raakte hem eensklaps een Engel des Heeren aan, die hem toesprak: „*sta op en eet.*” Ontwaakt zijnde, vond hij aan zijn hoofteinde een onder de asch gebakken broodkoek en een kruik met water. Na gegeten en gedronken te hebben, sliep hij weder in. Voor de tweede maal raakte de Engel hem aan en sprak: „*sta op en eet, want een lange weg wacht u.*” Hij stond op, at en dronk wederom en wandelde, door die spijs versterkt, veertig dagen en veertig nachten tot aan *Horeb, den berg Gods.*

Passen wij dit op het H. Sacrament toe. Ook wij moeten een langen en moeielijken weg door de woestijn dezer wereld afleggen, om tot den berg Gods, d. i. de eeuwige zaligheid te geraken. Doch in zijne eindelooze ontferming en liefde schenkt Jezus ons zijn heilig vleesch en bloed, noodigt ons minzaam en dringend uit dikwijls daarvan gebruik te maken, opdat wij daardoor versterkt en verkwikt, aan de hemelsche heerlijkheid deelachtig worden.¹⁾

De H. Communie is ook voor ons het onderpand eener heerlijke verrijzenis. Daardoor immers wordt in ons sterfelijk vleesch de kiem

¹⁾ Vgl. den Katech. v. h. Conc. v. Trente.

gelegd, die op het machtwoord van den Zaligmaker heerlijk zal opschieten en ook voor het lichaam de kostbaarste vrucht van de eeuwige zaligheid zal dragen. Men moet echter dit niet *zoo* verstaan, alsof *alleen* zij, die het H. Sacrament ontvangen hebben, zullen verrijzen; want allen, die in heiligmakende genade gestorven zijn, al hebben zij ook nimmer aan de H. Tafel aangezeten, zullen met een verheerlijkt lichaam bekleed worden. Maar de beteekenis is deze, dat de innige vereeniging met het vleesch en bloed van Jezus hem, die communiceert, een geheel nieuw recht op die heerlijke opstanding schenkt en bijgevolg een zeker en zichtbaar onderpand daarvan is.

Godvruchtige lezer, welk onbeschrijfelijk geluk heeft God ons niet in den hemel bereid! Na op aarde in de H. Communie een voorsmaak der zaligheid genoten te hebben, zullen wij, in een verheerlijkt lichaam gedost, aan onzen goddelijken Koning en Bruidegom gelijkvormig geworden, aan het eeuwige Brui-
loftmaal deelnemen. *„Zalig zij, die tot de bruiloft van het Lam geroepen zijn. Zalig zij, die hunne kleederen gewasschen hebben in het bloed van het Lam, opdat zij macht hebben over den boom des levens en door de poor-*

ten de stad (nl. het hemelsch Jeruzalem) *bin-
nentreden*".¹⁾ O heilige Maaltijd waarop Chris-
tus genuttigd, de gedachtenis aan zijn lijden
hernieuwd, de ziel met genade vervuld en ons
een onderpand geschonken wordt van de eeu-
wige heerlijkheid!²⁾

III.

Over de voorbereiding tot de H. Communie.

Welke uitstekende gaven Jezus in de H. Com-
munie aan de ziel schenkt, is ons uit het
bovenstaande duidelijk geworden. Aan
dat heilig Bruiloftsmaal echter mag niemand
zonder het bruiloftskleed der heiligmakende ge-
nade aanzitten. Wie, met doodzonde besmet, tot
de Tafel des Heeren nadert, ontvangt niet
slechts geene genaden, maar maakt zich daar-
enboven aan eene gruwelijke heiligschennis
schuldig, waardoor hij de zwaarste straffen
naar ziel en lichaam op zich laadt. „*Alwie* —
schrijft de H. Paulus aan de Korintiërs — *on-*

¹⁾ Openbaring v. d. H. Joannes.

²⁾ Officie v. h. H. Sacrament.

waardig van dit brood zal geeten of den kelk des Heeren zal gedronken hebben, zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren.

Doch de mensch beproeve zich zelven, en zóó ete hij van dit brood en drinke van den kelk; want wie onwaardig eet en drinkt, eet en drinkt zich een oordeel, omdat hij het lichaam des Heeren niet onderscheidt. Daarom zijn er onder u vele ziekelijken en kranken en ontslapen er velen."

Hiermede geeft de Apostel den Korintiërs te kennen, dat de heiligschenner zich het strafvonnis der eeuwige verwerping op den hals haalt, omdat hij met zijn bezoedeld geweten aan 's Heeren Tafel gaat aanzitten, als ware zij niet waardiger dan zijne dagelijksche spijs-tafel, den eerbied vergetende, dien hij aan het lichaam des Heeren verschuldigd is.

Daarenboven wachten dien ondankbare ook tijdelijke straffen. Buitengewoon vele ziekten en sterfgevallen hadden er onder de Korintiërs plaats. En de Apostel leert hen hier, dat deze voor velen onder hen tijdelijke straffen waren, wegens het onwaardig nuttigen van het lichaam en bloed des Heeren.

Indien men dus de H. Communie wil ontvangen, *beproeve men zich zelven*, d. i. onderzoekte zijn geweten, of men zich niet aan

eene groote zonde heeft schuldig gemaakt. Zou iemand zich in zulken beklagenswaardigen toestand bevinden, dan voldoet hij niet door, vóór de H. Communie, eene oefening van volmaakt berouw te verwekken met den wil om later de bedreven doodzonde aan den plaatsbekleeder van Christus te belijden; maar hij is ten strengste verplicht, vooraf zijne ziel door het waardig ontvangen van het H. Sacrament der Biecht daarvan te zuiveren.

Wellicht vraagt iemand, die nu en dan door angstvalligheid gekweld wordt: „Hoe kan ik gerust tot de H. Communie naderen? Want al ben ik mij geene doodzonde bewust, zou ik mij toch, indien mijne ziel daarmede besmet was, aan eene gruwelijke heiligschennis schuldig maken”. Tot zijne geruststelling moet worden opgemerkt: Niemand, die *te goeder trouw* meent in staat van heiligmakende genade te zijn en alzoo de H. Communie ontvangt, bedrijft eene heiligschennis, al zou hij zich inderdaad in staat van doodzonde bevinden. Ja zelfs, naar het gevoelen van den H. Thomas van Aquino en vele andere Godgeleerden, verwerft dezulke, indien hij godvruchtig en eerbiedig tot de H. Tafel nadert, de genade der liefde, welke het berouw volmaakt, en de vergiffenis der zonde. Iedereen

evenwel begrijpt, dat de doodzonde moet gebiecht worden, als hij haar later indachtig wordt. Ofschoon nu het bezit der heiligmakende genade voldoende is om waardig en zelfs met vrucht te communicereen, betaamt het den Christen dat hij, hetzij door het ontvangen van het H. Sacrament der Biecht, hetzij door het verwekken van eene oefening van berouw en andere godvruchtige werken, zijne ziel ook van de kleine zonden zuivert. Dit is hij aan de heiligheid Gods verschuldigd. Wie een aanzienlijke persoon in zijne woning verwacht, zal zooveel mogelijk alle onreinheid er uit verdrijven; des te meer moeten wij de woning onzes harten, waarin de Koning der heerlijkheid, de oneindig heilige God zal binnentreden, door boetvaardigheid van alle vlekken der zonden zuiveren.

Voordat Jezus het H. Sacrament des Altaars instelde, wiesch Hij de voeten der Apostelen. Hiermede — zegt de H. Bernardus — gaf Hij te kennen, hoe ook wij, alvorens de H. Communie te ontvangen, vrij behooren te zijn van de dagelijksche fouten, welke aangeduid worden door het stof dat aan de voeten kleeft. Daarenboven, eene ziel met kleine zonden bevekt, ontvangt de genaden niet in zulk een ruime mate als wanneer zij geheel zuiver is.

Niet alleen reinige men het hart van dagelijksche zonden en ongeregelde genegenheden, men wekke bovendien daarin godsvrucht en ijver op. Een kundig schrijver bezigt hieromtrent eene schoone vergelijking. Getrouwe en toegenegen onderdanen van een aardschen koning stellen zich niet tevreden slechts de straten te reinigen, langs welke hij zijne intrede in de stad zal doen, ook niet met hem eene zindelijke woning in gereedheid te brengen. Zij zullen veeleer, als de hooge bezoeker nadert, met onverdroten ijver en groote zorg de straten, waardoor hij zijn intocht zal houden, met triumfbogen, guirlandes en kostbare tapijten, met schilderijen, beelden en heerlijk omkranste opschriften tooien, den weg met bloemen bestrooien en het paleis, dat den hoogen gast zal ontvangen, met waarlijk koninklijke pracht trachten te versieren en op te luisteren. Zoo ook mogen wij, wanneer Jezus Christus, de hemelsche Koning, ons in het allerheiligste Sacrament wil komen bezoeken, ons niet tevreden stellen met de zuivering onzes harten van elke zonde, het behoort ook, dat wij met grooten ijver en innige godsvrucht ons best doen om den Heiland in ons hart eene aangename, zijner goddelijke Majesteit waardige, woning te bereiden.

„Reeds 's avonds te voren zult gij u tot het ontvangen van het H. Sacrament voorbereiden door verzuchtingen en schietgebeden, en een weinig eerder te ruste gaan, om den volgenden dag vroeger te kunnen opstaan. Houd u, als gij 's nachts ontwaakt, met eenige liefderijke waarheden bezig, omdat deze als een welriekende geur tot uwen Bruidegom opstijgen, die immer waakt, ja zelfs die ook, terwijl gij slaapt, u zijne gunsten bereidt, indien gij althans in staat zijt ze te ontvangen. Sta 's morgens met grooten vlijt op, vurig het geluk overwegende dat u op dien dag te beurt zal vallen.” ¹⁾ Gedraag u, terwijl gij naar de kerk gaat, zoo ingetogen mogelijk, immer uwe gedachten vestigend op het voorwerp uwer liefde; en zijt gij in de kerk vóór het H. Sacrament nedergekniel, verwek dan aandachtig de oefeningen van geloof, van eerbied en nederigheid, vertrouwen, liefde en verlangen.

Vooreerst dus verlevendige men zijn geloof aan de waarachtige tegenwoordigheid van Jezus in het aanbiddelijk Geheim des Altaars. Wie is hier tegenwoordig onder de gedaante van brood? De Zoon Gods zelf, de tweede

¹⁾ H. Franciscus v. Sales.

Persoon der H. Drievuldigheid die, om den mensch uit de slavenketenen van den duivel te verlossen, de menschelijk natuur aannam, zijn kostbaar bloed tot den laatsten druppel voor ons vergoot; die, na door het Offer van Zich zelve gezegepraald te hebben over dood en hel, met een verheerlijkt lichaam uit het graf is opgestaan en als een zegevierende Koning den hemel binnengetreden, waar Hij aan de rechterhand zijns Vaders gezeten is. Welk een levendig geloof de H. Lodewijk, koning van Frankrijk, bezat, blijkt uit een geval dat in zijne levensbeschrijving vermeld wordt. Terwijl in de hofkapel een priester de H. Mis las, geschiedde het, dat na de Consecratie, Jezus Christus Zich in de gedaante van een beminnelijk kind vertoonde. Eenige hovelingen, over dit wonder verbaasd, spoedden zich naar de kamer van den koning en noodigden hem uit dit wonder te komen beschouwen. Wat antwoordde daarop de koning? „Laten zij dit doen, die zwak zijn in het geloof; ik voor mij ben, door mijn geloof, zekerder van de tegenwoordigheid van Jezus in het H. Sacrament, dan wanneer ik Hem met mijne oogen aanschouwde.” Gelukkig degene, wiens geloof op dat van dien beminnelijk en Heilige gelijk!

De gedachte dat de Koning der heerlijkheid, voor wien de Engelen beven, voor wien zij hunne aangezichten met hunne vleugelen bedekken, in ons zondig en ellendig hart zal binnentreden, moet in ons gevoelens van *eerbied en nederigheid* opwekken. Toen Mozes bij den berg Horeb een braambosch zag hetwelk brandde en niet verteerde, en hij nader wilde treden, hoorde hij eensklaps uit het midden der vlammen eene stem die hem toeriep: „Mozes, Mozes!” Hij antwoordde: „Hier ben ik.” En God, die in het braambosch tegenwoordig was, hernam: „Nader niet, ontschoei uwe voeten, want de plaats waarop gij staat is een heilige grond. Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Isaac, de God van Jacob.” Mozes sloeg toen zijn mantel over zijn hoofd en bedekte zijn aangezicht, daar hij tot God niet durfde opzien. Wij zijn meer bevoorrecht dan Mozes, daar de Godmensch, inplaats van te verbieden, ons daarentegen uitnodigt tot Hem te komen, ons zelfs allerinnigst met Hem in de H. Communie te vereenigen; maar daarom moeten wij nog dieper eerbied en ootmoed aan den dag leggen, het nederig gebed herhalend dat de priester dagelijks vóór de H. Communie tot God richt: Heer, ik

ben niet waardig dat Gij onder mijn dak komt, doch spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden.

Ga tot uwen Jezus ook met eene *vurige en hartelijke liefde*. Wat zal ons meer tot liefde opwekken dan het H. Sacrament? De vernederingen, verguizingen en vervolgingen door den Zaligmaker, gedurende zijn openbaar leven, ondergaan, zijne heilige wonden, de angst en benauwdheid waarmede Hij gekweld werd in den hof van Olijven, zijn smartelijke dood op het Kruis, boezemen ons het diepste medelijden in, doen ons hart van liefde gloeien. Niets echter spoort meer tot wederliefde aan dan de H. Communie, waarin Jezus, de Goede Herder, Zich zelve schenkt. Bewees Hij deze weldaad slechts aan hen, wier gansch leven eene aaneenschakeling van de verhevenste deugden is, dan zouden wij reeds zijne liefde ten hoogste bewonderen; maar Hij vereenigt Zich zelfs met lauwe zielen, die zich, jaren achtereen, aan menigvuldige zonden hebben schuldig gemaakt. De Heiligen hielden zich vóór de H. Communie, ter opwekking van eene vlamme liefde, met de godvruchtigste gedachten bezig. De H. Joannes Chrysostomus stelde zich voor dat hij zijne lippen op de geopende zijde des Zaligmakers drukte.

De H. Franciscus Borgias verborg zich in 's Heeren wonden, als een afgedwaald schaap in den stal van zijn goddelijken Herder.

Zoo kunt ook gij u o.a. voorstellen, hoe Jezus zijn goddelijk Hart in het uwe plaatst en het geheel door de liefde verteert

Wie kan nog koud blijven bij de overweging van eene zoo wonderbare liefde?

De liefde tot Jezus moet gepaard gaan met een *onwankelbaar vertrouwen op zijne almacht en goedheid*. Eene vrouw, die twaalf jaren aan eene lastige kwaal geleden had en bij de geneesheeren geen hulp kon vinden, was met een zoo groot vertrouwen op de almacht van Jezus beziel, dat zij bij zich zelve zeide: „Indien ik slechts zijn kleed kan aanraken, zal ik gezond zijn.” En na het boordsel van zijn kleed te hebben aangeraakt, kreeg zij terstond hare gezondheid terug. Een niet minder vertrouwen dat wij van de geestelijke kwalen zullen genezen worden moeten wij aan den dag leggen, als Jezus, de Geneesheer der zielen, in ons hart zijn wohntent zal hebben opgeslagen. Wie op den Heer hoopt, zal in eeuwigheid niet beschaamd worden.

Eindelijk zult gij *allervurigst naar de H. Communie verlangen*. Dit Brood — zegt de

H. Augustinus — moet met grooten honger gegeten worden, van den kant van den inwendigen mensch. Evenals de zaken, welke men met graagte eet, gewoonlijk het lichaam voordelig zijn, zoo ook zal dit hemelsch Brood allervoortreffelijkste gunsten aan de ziel verschaffen, indien zij het eet met grooten honger, met een heilig ongeduld en een brandend verlangen naar eene bijzondere genade. *God heeft de hongerigen met goederen verrijkt.* Om den honger naar dit hemelsch Brood in zich op te wekken, beschouwe men van den eenen kant zijne menigvuldige geestelijke behoeften en van den anderen kant de wonderbare uitwerkselen van het H. Sacrament. Verlang dus naar uwen Jezus, gelijk een hongerige naar voedsel, gelijk een dorstige naar drank, gelijk een zieke naar den geneesheer. Sommige Heiligen waren zoozeer van liefde tot het H. Sacrament ontstoken, dat zij van verlangen daarnaar als wegwijnden. Verzucht ook gij met den H. Joannes in zijne Openbaring: „*Kom, Heer Jezus;*” of met den koninklijken zanger: „*Gelijk een hert naar de waterbronnen smacht, zoo smacht mijne ziel naar U, o God! Wanneer zal ik komen en vóór het aangezicht Gods verschijnen?*”

OVERWEGINGEN OP DE COMMUNIEDAGEN. 1)

EERSTE OVERWEGING.

Ziedaar het Lam Gods. Joan. I; 36.

Doordat de Israëlieten uit de slavernij van Egypte verlost werden, moesten zij eerst eene offerplechtigheid vieren. Volgens het bevel van God, moesten zij een eenjarig, vlekkeloos lam slachten en het nuttigen, na het den Heer als offer te hebben opgedragen. Met het bloed van het lam moesten zij den bovendrempel der deur en hare beide posten besprenkelen; niemand mocht daarna het huis verlaten. Want in het midden van den volgenden nacht zou de Heer door Egypte gaan en alle eerstgeborenen dooden; de huizen echter, die met het bloed des offerlams geteekend waren, zouden gespaard blijven. Daarenboven beval God hun, het gedenkfeest dier groote gebeurtenis, het Paaschfeest geheeten, jaarlijks plechtig te vieren. „Als dan — sprak Mozes op be-

1) 't Is aangeraden, deze overwegingen 's *morgens* te houden of op den *vooravond* van den Communiedag.

vel van God — uwe kinderen u vragen zullen: Wat beteekent deze feestviering? zeg hun dan: 't Is *Jehova's Paaschoffer*, 't offer van 's Heeren voorbijgang, toen Hij in Egypte langs de huizen van de zonen Israëls voorbijging; toen Hij de Egyptenaren sloeg, maar onze huizen spaarde."

Het paaschlam is eene voorafbeelding van Jezus Christus, den Zaligmaker van het menschelijk geslacht, die door de profeten voorspeld is als het offerlam voor de zonden der wereld: *Zend het lam, den beheerscher der aarde.* (Isaias XVI) *Ik ben als een zachtmoedig lam, dat ter slachtbank gevoerd wordt.* (Jerem XI; 19). *Hij is opgeofferd, omdat hij het zelf gewild heeft, en hij heeft zijn mond niet geopend; als een schaap zal hij ter slachting gevoerd worden, en als een lam zal hij stom zijn voor den scheerder* (Isaias LIII; 7).

Als zoodanig werd Hij aangewezen door den H. Joannes den Dooper, den Voorlooper des Heeren. Nadat Jezus veertig dagen vastend en biddend in de woestijn had doorgebracht, om Zich tot zijn openbaar leeraarsambt voor te bereiden, sprak Joannes tot het volk, terwijl de Verlosser aan den oever van den Jordaan was gekomen: „*Ziedaar het Lam Gods, zie die de zonden der wereld wegneemt.*”

Welke overheerlijke getuigenis! Hoe worden de voorspellingen der profeten hierdoor verduidelijkt! Door deze woorden — merkt een Schriftuurverklaarder op — erkent Joannes Hem, die komt om het Zoenoffer de zonden der wereld te zijn en die de plaats van alle vroegere offers gaat innemen. Hij noemt Hem het *Lam*, omdat, terwijl alle gezondigd hebben, Hij de onschuld is, door geen vlek bezoedeld. Hij wijst Hem aan als het Lam, dat de zonden der wereld wegneemt, omdat Hij als Offerlam voor de zonden der wereld zou sterven. Doch hij noemt Hem ook het *Lam Gods*, waardoor hij op de ondubbelzinnigste wijze zijne goddelijke natuur erkende. Want Hij, die Zich als Zoenoffer voor zijne schapen zou geven, moest mensch zijn om in de plaats der menschen te kunnen voldoen, maar ook God zijn om aan God te behagen en de zonden der wereld weg te nemen.

Gelijk door het bloed van het lam de Israëlieten uit de slavernij van Egypte verlost zijn, zoo ook *zijn wij vrijgekocht, niet voor goud en zilver maar voor het kostbaar bloed van Christus, het Lam zonder vlek*. Hier denken wij aan de woorden van den H. Paulus: „*Pascha nostrum immolatus est Christus: Christus, ons Pascha, is geslachtofferd.*”

Maar alvorens op het Kruis te sterven, wilde Hij Zich op onbloedige wijze den Vader opdragen en den mensch de grootste gave zijner liefde schenken.

Verplaatsen wij ons op de ruime, met schoone tapijten versierde en helder verlichte, bovenzaal te Jeruzalem, waar Jezus den paaschmaaltijd had laten bereiden, tevens het laatste avondmaal dat Hij met zijne dierbare Apostelen hield. Terwijl Hij, van zijne leerlingen omgeven, zijne blikken op het paaschlam vestigde dat Hij na eenige oogenblikken zou nuttigen, werd zijn Hart bewogen. Zijn gemoed schoot zoo vol, dat Hij als gedwongen werd aan zijne gevoelens lucht te geven door het uiten dier treffende woorden: „*Met verlangen d. i. vurig heb Ik verlangd dit pascha met u te eten, eer Ik lijde.*” Waarom werd het Hart van Jezus zoo ontroerd, waarom verlangde Hij zoozeer met zijne leerlingen het paaschlam te nuttigen? Vooreerst dorste Hij naar het aanstaande lijden. Had Hij vroeger reeds gezegd: „*Ik moet met een doopsel gedoopt worden en hoezeer word Ik geprangd totdat het volbracht worde;*” nog heviger snakte Hij naar het oogenblik waarop Hij zijn bloed tot den laatsten druppel zou vergieten. Daarenboven de stonde naderde

waarop Hij het paaschoffer des Ouden Verbonds door een eindeloos beter en heiliger zou vervangen, nl. door de instelling van het H. Sacrament des Altaars. Immers het aanbiddelijke Altaargeheim instellend, droeg Hij Zich zelve, als het *Lam Gods*, onder de gedaanten van brood en wijn, den Vader op en schonk zijnen leerlingen zijn heilig vleesch en bloed. „Jezus Christus — zegt de H. Gregorius van Nijssa —, die door zijne macht over alles beschikt, wacht niet, om de bron en de oorzaak van de zaligheid aller menschen te worden, totdat het verraad of het geweld der Joden of het vonnis van Pilatus Hem noodzaken om Zich zelve te offeren, zoodat zijne barmhartigheid een gevolg hunner boosheid zou zijn; maar Hij voorkomt ze door zijn raad en zijne wijsheid, en in een geheim Offer, dat de oogen der menschen niet kunnen aanschouwen, draagt Hij Zich zelve als offergave op en slachtoffer Hij Zich; en te gelijker tijd is Hij de Priester die offert en het Lam dat, om de zonden der wereld weg te nemen, geofferd wordt. Wanneer en bij welke gelegenheid heeft Christus een zoo groot Geheim verricht? Dit geschiedde, toen Hij zijn lichaam te eten en zijn bloed te drinken gaf aan zijne vergaderde leerlingen;

want Hij verklaarde toen duidelijk, dat het offer des lams reeds voleindigd was en dat hetgeen Hij hun gaf op geheimzinnige en onzichtbare wijze in zijn lichaam veranderd was, gelijk het behaagde aan de macht van Hem, die dit Geheim verrichtte."

Hoe schitterde in dat zalig uur het geloof en de liefde der Apostelen! Toen Jezus, een jaar te voren, in de Synagoge te Kafarnaum beloofde zijn heilig vleesch en bloed te zullen geven en, nadat velen ongeloovig waren heengegaan, den Apostelen vroeg: *"Wilt gij ook heengaan?"*, antwoordde Petrus in aller naam: *"Tot wien zullen wij gaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, en wij hebben geloofd en erkend dat Gij de Christus, de Zoon Gods zijt."* Niet minder krachtig was hun geloof, nadat de Zaligmaker hun de beloofde hemelsche spijs en drank geschonken had: *Neemt en eet, want dit is mijn lichaam; neemt en drinkt allen hieruit, want dit is mijn bloed.*

Ook gloeide hun hart van zulke liefde tot Jezus, dat zij geheel voor Hem wilden leven, Hem getrouw blijven tot in den dood.

Aan hetzelfde geluk dat de Apostelen genoten worden wij deelachtig, zoo dikwijls wij in de H. Mis het geslachtefferde Lam Gods

op het altaar aanbidden en verheerlijken, en aan de Tafel des Heeren het Brood der Engelen eten en den goddelijken Wijn drinken, die maagden voortbrengt. *Zalig zij die tot de bruiloft van het Lam geroepen zijn!*

Godvruchtige Christen, woon dezen morgen (morgen) met bijzondere godsvrucht het H. Misoffer bij; en wanneer de priester u dezelfde woorden zal toespreken, als de H. Joannes aan den oever van den Jordaan sprak: „*Ziedaar het Lam Gods, ziedaar die wegneemt de zonden der wereld*”, ga dan in eene heilige gesteltnis en met een blij gemoed tot uwen Jezus, om u met Hem in de H. Communie te vereenigen.

Bij den paaschmaaltijd gebruikten de Israëlieten ongedeesemd brood en bittere kruiden. Het eerste moest hen de heiligheid van den offermaaltijd voor oogen stellen en hen tevens aansporen om met reine harten daaraan deel te nemen; de bittere kruiden moesten hen aan de slavernij herinneren, waaruit God hen verlost had.

Nader ook gij tot de Tafel des Heeren met de bittere kruiden van berouw en boetvaardigheid, met het ongezuurde brood van oprechtheid en reinheid, opdat de H. Communie u aan de mildste zegeningen Gods deelachtig make.

TWEEDE OVERWEGING.

*Maria (Magdalena) nederzittende
aan de voeten des Heeren, aanhoorde
zijn woord. Lucas X; 39.*

W ordt elk minnend hart met droefheid vervuld wegens de talrijke verguizingen die den Zaligmaker, gedurende zijn sterfelijk leven op aarde, werden aangedaan, het wordt ook door de liefde getroffen welke zijne vrienden Hem bewezen. Duizenden en duizenden werden door de goedheid en zachtmoedigheid zijns Harten, door de schoonheid en heiligheid zijner leer zoozeer tot Hem getrokken, dat zij, ondanks vermoeienis, honger en dorst, Hem volgden. Zij bewonderden de waarheden, van zijne heilige lippen gevloeid, stonden over zijne wonderen verstomd, werden door liefde tot Hem ontstoken.

Onder hen, die Jezus de schoonste blijken van teedere en werkdadige liefde schonken, behoort zonder twijfel de H. Maria Magdalena, de boetvaardige zondares. Nadat zij in het huis van Simon den Farizeër, met weenende oogen en een door de genade vermorzeld hart voor de voeten van Jezus neêrgekniel, uit

zijn mond de troostvolle woorden heeft mogen vernemen: „*Uwe zonden worden u vergeven; hare vele zonden worden haar vergeven, omdat zij veel bemind heeft*”, wil zij geheel en al voor het goddelijk voorwerp harer liefde leven.

Terwijl Jezus door steden, vlekken en dorpen gaat om het zaad zijner leer te verspreiden, volgt Hem Magdalena. De onuitsprekelijke weldaden die Hij bewijst, zijne verbazende wonderen, zijne leer, de heiligheid en beminnelijkheid die uit al zijne woorden en daden spreekt, verlevendigen haar geloof, versterken haar vertrouwen, ontvlammen haar hart telkens met gloeiender liefde. Haar goddelijken Vriend en Weldoener met hare tijdelijke goederen te ondersteunen, is hare lust en vreugde.

Treffend is Magdalena's gedrag te Betanië, als Jezus met zijne leerlingen zich in haar huis bevindt. Terwijl Marta zich vlijtig bezig houdt met voor den Heer spijzen te bereiden, zit Magdalena aan zijne voeten neder om zijn woord te aanhooren. In heilige vervoeringen verzonken, met de zoetste vertroosting vervuld, door liefde verteerd, kan zij het woord van de bruid uit het Hooglied op zich toepassen: „*Ik hoor de stem van mijn Welbeminde die klopt en zegt: Doe open, mijne*

zuster, mijne vriendin, mijne duive. Mijn Welbeminde behoort aan mij en ik behoort aan Hem. Ik heb hem gevonden, dien mijne ziel liefheeft; ik heb hem vastgehouden en zal hem niet laten gaan."

Dezelfde Jezus is waarachtig in het H. Sacrament des Altaars tegenwoordig, waar Hij ons dringend uitnoodigt tot Hem te komen, daar het zijn vermaak is met de kinderen der menschen te zijn. O, hoevele Heiligen, in den loop der eeuwen, bewezen, evenals Magdalena, hunne liefde aan Jezus in dit aanbiddelijk Sacrament! Sommigen werden zoodanig tot Hem getrokken, dat zij niet alleen op den dag, uren achtereen, vóór den tabernakel doorbrachten, maar zelfs menigmaal 's nachts zich van hun goddelijken Vriend niet konden scheiden. Daar loofden zij Hem met de ontelbare Engelen en hieven een danklied aan voor zijne weldaden. Daar lagen zij, geheel aan het aardsche onthecht, in het hemelsche verzonken, eerbiedig aan zijne voeten nedergeknield, om zijne ingevingen, als zoovele schatten, in hun hart te verbergen.

Maria Magdalena, die den Zaligmaker overal volgde en Hem de schoonste blijken harer liefde schonk, betrad ook met Hem den Kalvarieberg, om van zijn lijden getuige te

zijn, dat Hij voor de zonden der menschen verduurde. Niets kan haar van Jezus scheiden. Naast het Kruis staande, ziet zij naar den gekruisigden Godmensch op. Zijn gelaat, dat op den Tabor schitterend als de zon de Apostelen in verrukking bracht, is bijna onkenbaar geworden door het bloed. Doorboord zijn de handen, welke zoovele zegeningen over het menschdom hebben uitgestort; doorboord zijn de voeten, die zij eertijds met hare tranen besproeide en met kostbaren balsem zalfde. Bij dit onbeschrijfelijk tafereel barst zij in een vloed van tranen los. O, had zij geweten dat Jezus zooveel ook om hare zonden zou lijden, zonder twijfel zou zij de zonden nog meer verfoeid en den Verlosser des te vuriger bemind hebben. Elke wond predikt haar de verfoeilijkheid der zonde, maar ook de eindelooze barmhartigheid van God; elke bloeddruppel schijnt haar toe te roepen: Magdalena, vertrouw, uwe zonden worden u vergeven. De diep bedroefde boetelinge — merkt een Schriftuurverklaarder op — omarmt het Kruis, en druppelen van Jezus' bloed vallen op haar neder. Het zijn glanzende parelen, die hare rouwmoedige en teedere liefde beloonen. Zij is daar als eene liefelijke bloem, die den boom des levens omstrengelt, glinste-

rend van den hemelschen dauw., dien zij er van heeft opgevangen.

De ware vrienden van Jezus, Magdalena navolgende, weenen niet slechts bij de overweging van zijn lijden op Golgota, maar treuren ook, vóór den tabernakel nedergeknield, over de verguizingen, die Hij nog voortdurend in het H. Sacrament der liefde ondergaat. Al is Hij, na verheerlijkt uit het graf opgestaan te zijn, niet *werkelijk* aan lijden onderworpen, Hij lijdt toch op *geheimzinnige wijze* in het H. Altaargeheim. De onteeringen door ketters en ongeloovigen het H. Sacrament aangedaan, de heiligschennende Communiën, de oneerbiedigheden der geloovigen, vooral gedurende het H. Misoffer, de koudheid en onverschilligheid waarmede men Jezus' oneindige goedheid vergeldt folteren zijn van liefde vlammend Hart. Inderdaad, volgens den profeet, *opprobriis saturabitur*: wordt Hij, op den troon zijner liefde zelfs, met verguizingen gevoed. Bitter beklagde Zich de Heer bij de Zalige Margareta Maria. Haar zijn Hart toonend, sprak Hij: „Ziedaar het Hart, dat de menschen zoozeer bemind heeft, dat niets gespaard heeft, tot uitputtens toe, om hun zijne liefde te bewijzen; en tot loon daarvan ontvang Ik van de meesten slechts ondank. Want zij houden

niet op Mij te beleedigen door de oneerbiedigheid, koelheid en minachting waarmede zij Mij in het Sacrament mijner liefde bejegenen, en door het heiligschennend gebruik dat zij er van maken." Geen wonder dat de minnaars van Jezus, door hun eerbied en godsvrucht jegens het H. Sacrament zooveel mogelijk voor de Hem aangedane oneer vergoeding brengen, zijn versmaad en gefolterd Hart vertroosten.

Maria Magdalena, die van Jezus' lijden getuige is geweest en Hem heeft zien sterven voor den mensch, gaat niet eerder huiswaarts dan nadat zijn heilig lichaam eerbiedig in het graf is nedergelegd. Nadat de Sabbatdag geëindigd is, begeeft zij zich 's morgens, reeds voor het opgaan der zon, naar het heilig graf om het heilig lichaam met reukwerken te zalven. Doch welke verbazing en droefheid grijpen haar aan, als zij het graf ledig ziet. Geenszins denkend aan de belofte des Heeren dat Hij ten derden dage zou verrijzen, veel eer vermoedend dat het heilig lichaam is weggenomen, staart zij weenend in het ledige graf. Nauwelijks echter verneemt zij de stem van den verrezen Christus die haar toespreekt: *Maria*, of zij roept opgetogen uit: *Rabboni! Mijn meester!* Plotseling werpt zij zich in

aanbidding voor zijne voeten neder om ze te omhelzen. De droefheid, die nog straks haar hart overstelpte, heeft plaats gemaakt voor het zoetste zielsgenot.

Een veel grooter geluk dan aan Magdalena te beurt viel, mogen wij genieten, als wij den verheerlijkten Christus in de H. Communie ontvangen. Dan mogen wij niet alleen zijne voeten omhelzen, maar Hem geheel in ons hart opnemen, zoodat Hij, door Zich op wonderbare wijze met ons te vereenigen, de ziel aan de rijkste genaden deelachtig maakt.

Gelukkig hij die, alvorens tot dat heillg Bruiloftsmaal te naderen, door dezelfde hartelijke liefde, door hetzelfde verlangen ontstoken is als Maria Magdalena. Spreek dan straks (morgen) tot uw Verlosser, voordat gij aan de H. Tafel gaat aanzitten: Mijn Jezus, wiens liefde tot den mensch door geen tong kan vermeld, door geen verstand kan begrepen worden, ik bemin U boven alles uit geheel mijn hart. Gelijk een hongerige naar voedsel, een dorstige naar lavenis verlangt, zoo snak ik naar U, o bron van alle goed. Kom dan, mijn God en Zaligmaker, want mijne ziel kwijnt weg van liefde. Amen.

DERDE OVERWEGING.

Mijne ziel wilde zich niet laten troosten, ik dacht aan God en werd verblijd. Psalm LXXVI; 3, 4.

Wie het leven van den goddelijken Zaligmaker overweegt, wordt getroffen door het medelijden zijns harten met de bedroefden. Geen treurende, die zijne toevlucht tot Hem neemt, gaat ongetroost weg. Hoe bemoedigend is het woord waarmede Hij allen uitnodigt tot Hem te komen, om troost en verkwikking te ontvangen: „Komt allen tot Mij, die belast en beladen zijt en Ik zal u verkwikken!” Is het wonder dat zoovelen, in droefheid gedompeld, door lijden gedrukt, met het levendigste geloof en een onwrikbaar vertrouwen zijn bijstand afsmeeken? Dikwijls verricht Hij ontzaglijke wonderen, om de harten der bedroefden door den balsem van vertroosting te verblijden. Terwijl Hij het stadje Naim nadert, op het punt staande daarbinnen te treden, wordt een doode naar het graf gedragen: een eenige zoon van eene moeder, die weduwe is. De diepte van de smarten der moeder peilend, van wier hart haar eenig kind, het dierbaarste wat zij op

aarde bezit, is losgerukt, wordt Hij door medelijden bewogen. Op liefderijke wijze spreekt Hij haar toe: „*Wil niet weenen*”; Hij raakt de baar aan en wekt den jongeling door zijn almachtig woord uit den dood op. Welke onbeschrijfelijke aandoening maakt zich van allen die daar tegenwoordig zijn, maar vooral van de moeder, meester! Opgetogen van dankbaarheid barst zij los in tranen van vreugde.

Jezus, die gedurende zijn openbaar leeraarsambt al weldoende rondging, de tranen van zoovelen droogde, is in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars met dezelfde liefde vervuld, schenkt allen, die eerbiedig en met vertrouwen Hem hunne kwalen blootleggen, overvloedige vertroosting.

Het leven van den mensch is inderdaad vol van rampen en ellende. De een treurt, omdat hij zijne door zorg en zwaren arbeid verkregene tijdelijke goederen heeft verloren. Een ander is moedeloos, daar telkens zijne pogingen om in tijdelijke goederen vooruit te gaan mislukken. Deze kwijnt van droefheid weg wegens de lasteringen waarmede zijn goede naam, hem dierbaarder dan de schatten der aarde, bezoedeld wordt; gene weent om het slecht gedrag van een zoon, die geld en

goed verspilt en door zijn zedeloos leven het eeuwige verderf te gemoet gaat. Hier is eene weduwe ontroostbaar, want haar echtgenoot, een man van onbesproken gedrag, die ruimschoots het levensonderhoud voor zijn huisgezin verdiende, is ten grave gedaald. Ginds lijdt men vervolging, is men voortdurend aan spot, verguizingen en mishandelingen blootgesteld, wegens het ijverig vervullen zijner godsdienstplichten. Kortom ieder, in welken stand hij zich bevinden moge, moet, met het kruis beladen, de levensbaan betreden.

Waar zal men te midden van de wederwaardigheden des levens volkomen troost vinden? Niet bij de menschen; want al kan een goede vriend eenigszins onze smarten lenigen, geenszins vermag hij het gefolterde hart genoegzame voldoening te geven. Nog minder baten ons de aardse goederen; de vermaken, door de wereldlingen zoozeer nagejaagd, brengen spoediger dan men wellicht meent, in plaats van troost, bitterheid en walging voort. „Ik ondernam — zegt Salomon — groote werken, bouwde mij paleizen, en plantte mij wijngaarden; ik legde mij luthoven en perken aan en kweekte daarin allerlei geboomte; ik groef mij water-

vijvers om de schietende boomen te bevochtigen Niets van hetgeen mijne oogen begeerden onthield ik hun; ik weigerde mijn hart geenerlei vreugde, en ik liet mijn hart allerlei wellust genieten en vermaak scheppen in hetgeen ik bereid had; zulks, meende ik, kwam mij toe, genot te hebben van mijn werk. En toen ik terugzag op al de werken, die mijne handen gewrocht hadden, en op al de moeiten waarmede ik mij vergeefs had afgemat, toen verstond ik dat het alles *ijdelheid was en kwelling des geestes.*" God alleen is in staat hem, die onder lijden en tegenspoed gebukt gaat, tevreden te stellen. „*Hij troost ons — zegt de koninklijke profeet — in elken nood. Uwe vertroosting, o God, hebben mijne ziel verblijd. Gij hebt mijn rouw in vreugde veranderd, mijn treurgewaad verscheurd en met blijdschap mij omgord.*"

Deze gunst verleent God den mensch in ruime mate, zoo dikwijls hij in tegenwoordigheid van het H. Sacrament, vooral in de oogenblikken der H. Communie, zijn hart voor Hem uitstort. „In dit H. Sacrament — zegt de H. Petrus Damianus — vinden wij den zoetsten troost tot leniging onzer smarten, de zuiverste genoegens der ziel." „Geloof

mij, alles is dwaasheid; feesten, schouwspelen, vergaderingen, verlustigingen, deze zijn de vreugden der wereld, maar vreugden vol bitterheid en doornen; geloof mij, daar ik het door eigene ondervinding weet; en ik kan u verzekeren dat Jezus Christus aan eene ziel, die met godsvrucht voor het H. Sacrament knielt, meer troost geeft dan de wereld met al hare feesten en vermaken schenken kan. ¹⁾

Jezus, in het H. Altaargeheim verborgen, troost den Christen vooral op zijn sterfbed. Beschouw een zieke, die in stervensgevaar verkeert, op zijne legerstede uitgestrekt.

Ofschoon hij allerlei geneesmiddelen aanwendt, en niets van hetgeen hem verlichten kan hem ontbreekt, wordt zijn lichaam door ontzettende pijnen en benauwdheden aangegrepen. Zijne ziekte is misschien van dien aard dat zijne vrienden, van wie hij vroeger zooveel deelneming in voor- en tegenspoed heeft genoten, nu uit vrees voor besmetting van zijne legerstede zich verwijderd houden. Het luid geween van zijne dierbare betrekkingen foltert zijn gemoed; het is voor hem een duidelijk teeken dat hij spoedig, wellicht

¹⁾ H. Alfonsus.

na eenige uren, aan alles wat hem op aarde dierbaar is vaarwel moet zeggen. Voortdurend richt hij zijne gedachten naar het nabijzind oordeel van den oneindig rechtvaardigen God, die hem van al zijne gedachten, woorden en werken, van al de geschonkene genaden eene gestrengere rekenschap zal afvragen. Als de H. Efreem verklaart: „Bij de gedachte aan het oordeel sidder ik aan al mijne ledematen en sta ik op het punt van in bezwijm te vallen, mijne oogen zijn met tranen gevuld, mijne stem gaat verloren en mijne lippen beven”; — is dan de vrees van een stervende te verwonderen? Daarenboven spant de duivel zijne krachten in, om door allerlei bekoringen de ziel des lijders te kwellen en voor eeuwig in het verderf te sleepen. Wie zal hem in dezen beklagenswaardigen toestand verlichting en opbeuring verschaffen? Wie anders dan Jezus, de Minnaar der zielen? Want zie, nadat de priester in het H. Sacrament der Biecht den lijder in den naam van God zijne zonden vergeven heeft, spreekt hij, de H. Hostie in de hand houdend, hem toe: „Ziedaar het Lam Gods, ziedaar die de zonden der wereld wegneemt. Ontvang, broeder (zuster), de Teerspijs van onzen Heer Jezus Christus, die u

voor den boozen vijand beware en het eeuwig leven binnenleide." En nauwelijks heeft hij zijn Jezus ontvangen, of hij wordt met zulken troost vervuld, met zoodanige kracht uitgerust, dat hij alle smarten allergeduldigst, blijde zelfs, verdraagt, smachtend naar het oogenblik waarop hij ontbonden zal worden om met Christus te zijn in het hemelsch paradijs.

Wat deedt gij, beminde lezer, ten tijde van wederwaardigheden? Stortet gij aan den voet des altaars uw bedroefd hart voor Jezus uit? Of gaaft gij u niet over aan ijdele, misschien zondige vermaken, waardoor uwe ziel geenszins getroost maar veeleer met bitterheid vervuld werd?

Neem immer uwe toevlucht tot het medelijdend Hart des Zaligmakers die, hoe hooger de nood stijgt, uwe ziel des te meer zal verkwikken. Is de naam van Jezus, volgens den H. Bernardus, honig in den mond, een zoete klank voor het oor, jubel voor het hart; wat zult gij dan niet gewaar worden, als gij, in tegenwoordigheid van het H. Sacrament, inzonderheid gedurende de H. Communie, hem aandachtig, met teedere liefde zult uitspreken!

De gelukkige stond nadert, waarop de goede Jezus u met zijn allerheiligst vleesch en bloed

zal voeden. *Zie, de zachtmoedige Koning komt tot u. „Zie — alzo spreekt Hij —, spoedig kom Ik, en mijn loon is met Mij.”* SmeeK Hem dan dringend, dat Hij u ten tijde van droefheid immer met zijne genade bijsta en u vooral vertrooste in het uur des doods.

BIECHT-OEFENING.

Gebeden vóór de Biecht.

Hemelsche Vader, onder een zwaren last van zonden gebukt, lig ik voor U nedergeknielè. Terwijl ik over mijne ondankbaarheid en ongetrouwheid nadenk, durf ik, beschaamd over mijne menigvuldige ongerechtigheden, mijne oogen niet naar U opheffen. *Gij* schonkt mij wonderbare blijken uwer liefde, en *ik* vergold alles met ondankbaarheid. *Gij* overlaadde mij met weldaden, en *ik* hield niet op U te beleedigen. Niet tevreden met mijne ziel uit het niet voort te brengen en haar door het bloed uws goddelijken Zoons vrij te koopen, deeldet *Gij* haar de schatten uwer genade mede, opdat zij,

gereinigd en getooid, welgevallig zou zijn in de oogen uwer goddelijke Majesteit. Door allerlei goede ingevingen hieldet Gij mij de schoonheid der deugd en het afschuwelijke der ondeugd voor oogen. Maar helaas! in plaats van aan uwe stem gehoor te geven, luisterde ik naar de vijanden mijner ziel, zoodat ik mij aan talrijke zonden schuldig maakte. Zelfs de bijzondere gunsten, door uwe goedheid aan mij geschonken, misbruikte ik om U, goddelijke Weldoener, te beleedigen. Zoo Gij alleen naar uwe rechtvaardigheid gehandeld hadt, zou ik reeds lang door uwe straffende hand getroffen zijn. Uwe barmhartigheid echter overtreft verre mijne ondankbaarheid. Immers in mijn binnenste weergalmen uwe liefdevolle woorden: „Mijn kind, zult gij nog langer de genade verwerpen en door de zonde u in den afgrond des verderfs storten? Bekeer u tot Mij uit geheel uw hart; wil niet vreezen, vertrouw vastelijk op Mij, die den dood des zondaars niet wil, maar dat hij zich bekeere en leve.” Door het licht der genade, mijn God, bestraald en door uwe minzame uitnoodiging bemoedigd, waag ik het met den verloren zoon uit te roepen: Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan. Ootmoedig zal ik mij in den rechterstoel van boetvaardigheid voor

den priester, uwen plaatsbekleeder, nederwerpen, oprecht en rouwmoedig mijne zonden belijden, om eene volkomene kwijtschelding daarvan te verwerven. In het heilzaam bad van boetvaardigheid, die openstaande bron tot afwassing van den zondaar, zal ik niet alleen van alle vlekken der zonden gezuiverd, maar ook gesterkt worden in den hevigen strijd tegen de vijanden der ziel. Versmaad dan, o Heer, mijne bede niet; zegen de goede gevoelens welke door de genade in mijn hart zijn opgewekt, keer uw aangezicht niet van mij, rouwmoedigen zondaar, af, doch ontferm U over mij wegens uwe groote barmhartigheid.

Gebed tot den H. Geest vóór het onderzoek des gewetens.

H. Geest, Schenker van hemelsche gaven, Licht der harten, gedoog dat ik, ondankbare zondaar, ootmoedig en dringend uwe genade afsmeek. Hoezeer zou ik vreezen en sidderen, als ik den ellendigen toestand mijner ziel, de afschuwelijkheid mijner ongerechtigheden inzag! Maar helaas! de ongeregelde eigenliefde belet mij mijne zonden te kennen en het ondankbare daarvan te begrijpen. Na eenige oogenblikken zal ik mij voor de voeten des

priesters nederwerpen, om mijne zonden te belijden. Bestraal dan, bid ik U, mijn verstand door uw goddelijk licht, verdrijf uit mijn hart alle duisternis, opdat ik het getal mijner misdaden wete; maar laat mij vooral inzien, hoe verachtelijk en verfoeilijk de zonde is waardoor ik U, o God van liefde en barmhartigheid, beledigd heb. Amen.

**Na het onderzoek des gewetens.
Oefening van berouw.**

Dierbare Jezus, Zaligmaker der wereld, diep getroffen door uwe barmhartigheid jegens de zondaren, waag ik het mijne toevlucht tot U te nemen. *„Ik ben niet gekomen — leerdet Gij — om de rechtvaardigen te roepen, maar de zondaren. Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.”* Nauwelijks hadden de tranen van Petrus zijn leedwezen over zijne zonden geopenbaard, of Gij naamt hem wederom in genade aan. De rouwmoedige Magdalena mocht uit uw mond de troostvolle woorden vernemen: *„Uwe zonden worden u vergeven.”* Vol vertrouwen op uwe goedertierenheid, werp ik mij voor U in het stof neder. Door den H. Geest verlicht, zie ik

beter dan ooit de menigte en de afschuwelijke mijn zonden in. O, wie zal tranen aan mijne oogen geven, opdat ik dag en nacht mijne ongetrouwheid jegens U bewee! Mocht ik hetzelfde leedwezen bezitten als Petrus, Magdalena en zoovele andere rouwmoedige zondaren! Maar ofschoon ik, die eveneens U dikwijls beleedigd heb, dit geluk niet geniet, vertrouw ik toch op uwe goedheid. Het kostbaar bloed, door U tot afwassing mijner zonden op het Kruis gestort, verkondigt uwe eindelooze barmhartigheid. Een vernederd en vermorzeld hart, o Jezus, zult Gij niet versmaden. Uit den grond mijns harten ben ik bedroefd dat ik U, de eindelooze goedheid en liefde, vergramd heb. Mocht ik nooit de minste zonde bedreven, maar U alle dagen mijns levens getrouw gediend hebben! Door den bijstand uwer genade, neem ik het vast voornemen in het vervolg, om U, elke zonde en elke naaste gelegenheid daartoe zorgvuldig te vluchten, ja zelfs, liever het grootste lijden te verduren, den smartelijksten dood te sterven dan U ooit te beleedigen. Amen.

Gebed tot Maria.

Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria,

wier hart zoozeer van liefde tot den mensch gloeide dat Gij op Golgota, met het zwaard van droefheid doorstoken, uw goddelijken Zoon Jezus aan den Vader ten offer bracht, zie in deze oogenblikken genadig op mij, uw kind, neder. Wel is waar heb ik God beleedigd en uw moederlijk hart bedroefd, maar, door de genade getroffen, wil ik zooveel mogelijk door eene oprechte boetvaardigheid mijne talrijke ongetrouwheden herstellen. Moeder van barmhartigheid, toevlucht der zondaren, door wier handen de rijkdommen van Gods genaden ons geschonken worden, verstoot mij niet van uw aanschijn, maar verwerp voor mij van Jezus, uw Zoon, een waar leedwezen over mijne zonden, opdat ik zè rouwmoedig en oprecht aan Gods plaatsbekleeder belijde en uit zijn mond de blijde woorden verneme: „*Uwe zonden worden u vergeven, ga in vrede.*” Amen.

Gebeden na de Biecht.

Mijn Heer en mijn God, van erkentelijkheid en dankbaarheid doordrongen, kniel ik wederom voor U neder. Niet genoegzaam kan ik U loven en verheerlijken, wegens de voortreffelijke weldaad welke Gij mij in deze

oogenblikken bewezen hebt. Ik ben het schaap dat, na door mijne zonden te zijn afgedwaald, door den goddelijken Herder naar den schaapstal ben teruggebracht. Evenals de verloren zoon had ik het huis mijns hemelschen Vaders verlaten en door een misdadig en ergelijk leven de genaden verkwist; maar door uw licht bestraald en uwe goedheid opgewekt, heb ik mij in uwe vaderarmen geworpen, teneinde vergiffenis te verwerven. In uwe onmetelijke liefde hebt Gij mij den kus der verzoening geschonken, met het witte kleed der heiligmakende genade begiftigd en met krachten uitgerust, om het moeilijk en gevaarlijk levenspad te bewandelen. Spoedig zal ik aan den heiligen disch mogen aanzitten, terwijl de Engelen, vol vreugde over mijne bekeering, uwe barmhartigheid en liefde zullen bezingen. Mijn God, wat zijt Gij toch goed voor een ondankbaren mensch! In plaats van uw aangezicht van mij af te wenden en mij door de pijlen uwer wraak te treffen, hebt Gij mij met wonderbare weldaden overladen. Het woord der vergeving, uit den mond des priesters gesproken, vervulde mijne ziel met een troost, waarbij de vermaken der wereld niet kunnen vergeleken worden. Verbroken zijn de slavenketenen der zonden, en de

wroeging des gewetens heeft plaats gemaakt voor eene zalige blijdschap, die een voor-smaak is van de genoegens in het hemelrijk. Uit alle krachten mijner ziel dank ik U voor uwe onuitsprekelijke weldaden, en ik noodig alle Engelen, alle Heiligen des hemels uit een danklied aan te heffen. Zou ik u in het vervolg ooit weder beleedigen? Neen, in eeuwigheid geene zonde meer! Om eenige voldoening aan uwe rechtvaardigheid te geven, wil ik al mijne levensdagen in versterving en boete doorbrengen, door het vlijtig onderhouden der geboden U zoeken te behagen, en door werken van godsvrucht en liefde ook anderen stichten, opdat zij U prĳzen en verheerlijken. Doch zonder uwen bijstand zal ik, in plaats van getrouw te blijven, misschien weder spoedig het pad der gerechtigheid verlaten; *de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak*. Mijn kwade neigingen zullen trachten te zegevieren; de duivel, knarsentandend omdat ik aan zijne klauwen ontruikt ben, zal niet rusten voor dat hij mij weder in zijne macht heeft gekregen. Ook de wereld, vol begoocheling en verleiding, zal mij door het vergift harer valsche vermaken van het leven der ziel berooven. Wat zal ik, zwak en ellendig schepsel, zonder uwe hulp

tegen zulke machtige vijanden vermogen? Ik vermag echter alles in Hem die mij versterkt. Help mij dan elk oogenblik des levens, schenk mij eene sterke wapenrusting in den strijd, opdat ik, te midden van de grootste bekoringen en verleidingen, U getrouw blijve tot in den dood en, na moedig onder den standaard des Kruises gestreden te hebben, de vruchten der overwinning plukke in het hemelsch Vaderland. Amen.

Gebed tot Maria.

Allerheiligste Maagd, allerteederste Moeder, na in het bad der verzoening van de vlekken der zonden gereinigd te zijn, stel ik mij op nieuw onder uwe heilige bescherming. Uit geheel mijn hart dank ik U voor uwe machtige voorspraak bij uw geliefden Zoon, onzen Heer en Zaligmaker. Wat zou er van mij geworden zijn, indien Gij de straffende hand Gods niet hadt tegengehouden? Terwijl Gij echter Hem uw vlekkeloos hart toondet, smeektet Gij voor uw ondankbaar kind om erbarming en vergeving. Ik neem het vaste besluit in het vervolg elke zonde te haten en te verfoeien, en door de beoefening der deugd uw moederlijk hart te verblijden. Al-

lerliefste Moeder in den hemel, die onder het Kruis voor uwe kinderen de ontzettendste smarten verduurd hebt, houd immer uwe mededoogende blikken op uw kind gevestigd, sta mij bij in elken nood, in alle gevaren, wees mijn toevlucht en troost alle dagen mijns levens, maar vooral in het uur des doods. Amen.

GEBEDEN ONDER DE H. MIS.

Onderrichting. ¹⁾

Die H. Mis is een onbloedig Offer des Nieuwen Verbonds, waarin onder de gedaanten van brood en wijn Jezus Christus Zich zelve aan den hemelschen Vader opdraagt. Het is hetzelfde Offer als op Golgota werd voltrokken, met dit verschil dat Jezus op het Kruis Zich op bloedige wijze opdroeg, terwijl Hij in de H. Mis Zich door de bediening des priesters op onbloedige wijze offert. Door het H. Misoffer worden de verdiensten van het Kruisoffer op ons toegepast. „Deze onze God en Heer — leert het Concilie van Trente —, ofschoon Hij eenmaal op het altaar des Kruises Zich zelve door tusschenkomst van zijn dood den Vader zou opdragen, om daar eene eeuwige Verlossing te bewerken, heeft, omdat door zijn dood zijn priesterschap niet moest te niet gaan, in het laaste Avondmaal, in den

¹⁾ Vgl. de eerste overweging op de Communiedagen.

nacht waarin Hij verraden werd, verklarend dat Hij voor eeuwig gesteld is tot Priester volgens de orde van Melchisedech, zijn lichaam en bloed onder de gedaanten van brood en wijn aan God, zijn Vader, opgeofferd, om aan de Kerk, zijne beminde Bruid, een zichtbaar Offer, gelijk de menschelijke natuur zulks vordert, na te laten; waardoor het bloedige Offer, eenmaal op het Kruis te brengen, zou worden tegenwoordig gesteld, de gedachtenis daaraan tot aan het einde der eeuwen zou voortduren, en deszelfs zaligmakende kracht tot vergiffenis dier zonden, welke wij dagelijks bedrijven, zou worden toegepast."

De H. Mis is *a* een *Prijoffer*. De mensch moet de grootheid Gods verheerlijken. Alle lofgezangen van menschen en Engelen te zamen blijven oneindig beneden hetgeen Gode toekomt. In de H. Mis echter kunnen wij Hem eene zijner Majesteit waardige eer betuigen, daar wij het vlekkelooze Lam als geheimvol slachtoffer voor den troon des Heeren nederleggen en Hem daardoor de schatting van eindeloozen lof aanbieden. Daarom bidt de priester: „Door Hem en met Hem en in Hem is aan U, o God, den almachtigen Vader, in eenheid des H. Geestes, alle eer en heerlijkheid in alle eeuwen der eeuwen” *b* Een *Dankoffer*. Daardoor kunnen wij aan de goddelijke Majesteit op eene geheel waardige wijze onze dankbaarheid betuigen, dewijl wij voor alle natuurlijke en bovennatuurlijke gaven Jezus Christus als geschenk aanbieden en in vereeniging met de oneindige en volmaakte dankzegging van onzen eeuwigen Hoogepriester offeren. Vandaar dat de priester in de Prefatie bidt: „Het is waarlijk waardig en rechtvaardig, billijk en heilzaam, dat wij U altijd en overal *dank betuigen*, heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, door Jezus Christus, onzen Heer. *c* Een *Smeekoffer*. Jezus is op het altaar, evenals in den hemel, de Middelaar tusschen God en den mensch, onze Voorspreker

bij den Vader. Vóór den troon der genade nedergeknielt, smeeken wij met een onwankelbaar vertrouwen door en met den Zich offerenden Christus, dat God ons geestelijke en tijdelijke gunsten mededeele. *d. Een Zoenoffer.* „Jezus — zegt de H. Joannes — *is de voldoening voor onze zonden.*” Terwijl Hij den Vader zijne wonden, zijn van liefde brandend Hart toont, dat op het Kruis doorboord is, vraagt Hij Hem voor den mensch barmhartigheid en genade. Door de kracht van het verheven Offer van den Godmensch verkrijgt men niet alleen voor zich zelven de genade van boetvaardigheid en kwijtschelding van tijdelijke straffen, men komt ook den geloovigen zielen in het vagevuur te hulp.

Hieruit blijkt van hoe groot belang het is, dikwijls aandachtig en eerbiedig, rouwmoedig en met vertrouwen de H. Mis bij te wonen: „Het H. Misoffer — zegt de H. Kerkleeraar Franciscus van Sales — is het middelpunt van den Christelijken godsdienst, het hart der godsvrucht, de ziel der vroomheid, het onuitsprekelijk Geheim en de diepe afgrond der goddelijke liefde. Het gebed, in vereeniging met dit Offer verricht, heeft eene wonderbare kracht; want de ziel, dan als het ware rustend op haren Welbeminde, vloeit over van hemelsche gunsten en ontvangt zóóvele vertroosting en hemelsche zoetheiden, dat zij, om mij van het woord van het Hooglied te bedienen, op die kolommen van rook gelijkt, welke uit de mijrre en den wierook en uit de uitgezochtste balsemboschen opstijgen.

„Wend dan al uwe pogingen aan om dagelijks de H. Mis bij te wonen, teneinde met den priester het Offer op te dragen dat uw Zaligmaker zijn Vader voor u en voor de geheele H. Kerk opoffert. Altijd bevinden er zich de Engelen in grooten getale — zegt de H. Joannes Chrysostomus —, om door hunne tegenwoordigheid dit heilig en ontzaglijk Geheim te vereeren; en door ons daar met hen te bevinden, kan het niet

BIELICHS
WALCHENS

anders of wij moeten in zulk een gezelschap een allergelukkigsten invloed ondergaan De koren der triumfeerende en strijdende Kerk vereenigen zich voor onzen Heer gedurende deze goddelijke handeling, om ons door Jezus Christus en in Hem het Hart van God, zijn Vader, te winnen en al zijne barmhartigheid op ons te doen nederdalen. Welk geluk dan voor eene godvreezende ziel, door hare eigene verzuchtingen aan zulk een kostbaar en verlangenswaardig goed te kunnen bijdragen !”

Gebed vóór de H. Mis.

Lieve Jezus, van vreugde opgetogen, kniel ik heden in uwe heilige tegenwoordigheid neder. Het oogenblik nadert waarop Gij, door de handen van den priester, U zelve aan den Vader zult opdragen. Welk een geluk voor mij, bij dit verheven Offer te mogen tegenwoordig zijn !

Doch niet tevreden met mij aan zulk een gunst deelachtig te maken, zult Gij mij U zelve als eené hemelsche zielespijs schenken. Van uit den tabernakel hoor ik uwe stem: „Die dorst heeft, kome tot Mij en drinke.” Geef mij de genade dat ik het H. Misoffer met zooveel eerbied en godsvrucht bijwone, dat ik mijn hart tot een eenigszins waardigen tempel voorbereide, waarin Gij een verblijf zult nemen. Wend van mij alle verkeerde

gedachten en verstrooiingen af, kortom al hetgeen mij van uwe liefde kan aftrekken.

H. Maagd Maria, Moeder der schoone liefde, wees mijne voorspreekster bij Jezus, uwen Zoon. Amen.

Bij het Confiteor.

Minnelijke Zaligmaker, hoezeer bewonder ik uwe nederigheid in den hof van Getsemani! Uw goddelijk Hart, de vreugde der Engelen, werd door de hevigste benauwdheid geprangd, met droefheid overgoten. Sidderend en vol angst, met alle zonden der wereld beladen, wierpt Gij U plat ter aarde neder, als het ware beschaamd wegens den zondenlast die op uwe schouders drukte, en badt Gij in die ootmoedige houding tot uwen Vader in den hemel. Goede Jezus, Gij zijt de welbeminde Zoon in wien de Vader zijn welbehagen heeft genomen, het vlekkeloos Lam dat de zonden der wereld wegneemt. Maar *ik* ben een ondankbaar en nietig schepsel, een zondaar die U herhaalde malen beleedigd heb en nog heden met talrijke zonden besmeurd ben. Hoe durf ik uw altaar naderen, om het ontzaglijk Misoffer bij te wonen en aan uwen heiligen Offerdich aan te zitten! Vol schaamte en berouw werp

ik mij voor uw aanschijn neder. Ik belijd voor U en voor alle Heiligen dat ik menigmaal gezondigd heb, door kwade gedachten, door booze werken, door liefdelooze en onbetamelijke woorden, door nalatigheid in uwen dienst. Zie, o Heer, met de oogen uwer barmhartigheid op mij neder; want wat zal er van mij geworden, zoo Gij mij van uw aanschijn verstoot? Delg dan al mijne zonden uit, reinig geheel en al mijne ziel, die Gij voor den prijs uws bloeds hebt vrijgekocht. Amen.

Introitus. ¹⁾

„Ps. LIII. Hij heeft hen met tarwenmerg gespijzigd en uit de steenrots met honig hen verzadigd. Juicht Gode toe, onzen Helper, juicht Jacobs God ter eere. Eer zij den Vader, den Zoon en den H. Geest. Gelijk het was in den beginne, nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Hij heeft hen met tarwenmerg gespijzigd en uit de steenrots met honig hen verzadigd.”

¹⁾ De woorden tusschen aanhalingsteekens geplaatst zijn uit den *Missaal* overgenomen.

Gloria in excelsis.

Nauwelijks hadden de herders uit den mond des Engels de geboorte van den Verlosser vernomen, of over Betlehems velden weerklonk het Engelen-lied: *Eer zij aan God in den hooge-en vrede op aarde den menschen van goeden wil.* Wie, mijn God, zal het schoone, het verhevene van dezen hemelschen zang kunnen begrijpen? Eer zij aan U, hemelsche Vader, wiens almacht in de Menschwording van Christus voortreffelijk uitblinkt, die uw eenigen Zoon, eeuwig uit U geboren, in de wereld zondt, om de wereld te redden. Eer zij aan U, God de Zoon, die als Offerlam den zondigen mensch met den beleedigden Vader verzoend hebt. Eer zij aan U, H. Geest, onpeilbare bron van liefde, door wien een grenzelooze overvloed van genaden over het menschdom is uitgestort.

Lieve Jezus, verlustigden de herders zich in dat lied, gevoelden zij zich opgetogen, toen zij U in de kribbe te Betlehem mochten aanschouwen en vereeren, hoe groot zal dan mijn geluk niet zijn, wanneer ik U straks op het altaar zal mogen aanbidden, ja zelfs U geheel en al in mijn hart opnemen. Door zulk eene goedheid bewogen, prijs ik uwe goddelijke

Majesteit, want Gij, Jezus, zijt alleen heilig, alleen de Heer, alleen de Allerhoogste met den H. Geest in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

Gebed.

„God, die in het wonderbaar Sacrament ons de gedachtenis aan uw lijden hebt achtergelaten, geef, bidden wij U, dat wij de heilige Geheimen van uw lichaam en bloed zoo vereeren, dat wij de vrucht uwer Verlossing voortdurend in ons gevoelen. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.”

Epistel.

(I. KOR. HOOFDST. XI.)

„Broeders, ik heb van den Heer ontvangen, hetgeen ik u ook heb overgegeven, dat de Heer Jezus in den nacht, waarin Hij geleverd werd, brood nam, en gedankt hebbende het brak en zeide: Neemt en eet, dit is mijn lichaam, dat voor u geleverd zal worden; doet dit tot mijn gedachtenis. Desgelijks ook den kelk, nadat Hij den maaltijd

genomen had, zeggende: Deze kelk is het Nieuwe Testament in mijn bloed; doet dit, zoo dikwijls gij dien zult drinken, tot mijne gedachtenis. Want zoo dikwijls gij dit brood zult eten, en den kelk drinken, zult gij den dood des Heeren aankondigen, totdat Hij komt. Derhalve alwie onwaardig dit brood zal gegeten of den kelk des Heeren zal gedronken hebben, zal schuldig wezen aan het lichaam en bloed des Heeren. Doch de mensch beproeve zich zelve, en zoo ete hij van dit brood, en drinke van den kelk; want die onwaardig eet en drinkt, hij eet en drinkt zich een oordeel, omdat hij het lichaam des Heeren niet onderscheidt."

Minnelijke Zaligmaker, niettegenstaande de heiligschenners met de vreeslijkste straffen bedreigd worden, verscheuren toch zoovelen uw H. Hart, door U op eene onwaardige wijze te ontvangen. Wie zal tranen aan mijne oogen geven, opdat ik dag en nacht over die gruwelen weene? Allerbarmhartigst Hart van Jezus, treft die ongelukkigen niet door de geesels uwer gerechtigheid, maar vermorzel hunne harten door de kracht der genade. Laat nimmer toe dat ik ook tot het getal dier ondankbaren behoore; schenk mij daarentegen zulk een eerbied jegens het H. Sa-

crament, dat ik het Brood der Engelen altijd na eene heilige voortbereiding moge nuttigen. Amen.

Evangelie.

(JOANNES, HOOFDST. VI.)

„In dien tijd sprak Jezus tot de scharen der Joden: Mijn vleesch is waarlijk spijs en mijn bloed is waarlijk drank. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik blijf in hem. Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik door den Vader leef, alzoo zal hij, die Mij eet, door Mij leven. Dit is het brood, dat van den hemel is nedergedaald. Niet gelijk uwe vaderen het manna gegeten hebben en gestorven zijn. Die dit brood eet, zal in eeuwigheid leven.”

Wat zijt Gij, Heer Jezus, toch goed voor den mensch, daar Gij hem aan uw goddelijk leven deelachtig maakt! Hemelsch Manna, wees Gij immer mijne spijs; goddelijke Wijn der liefde, wees Gij immer mijn drank. Dat ik mij voortdurend in U verheuge, dat ik naar U hongere en smachte, totdat ik eenmaal in het hemelsch paradijs eeuwig door

de vruchten van den Boom des levens verzadigd worde. Amen.

Bij het Credo.

Mijn God, hoezeer ben ik niet door U bevoorrecht! Terwijl honderden millioenen in de duisternis van het heidendom verzonken liggen, hebt Gij mij door het licht des geloofs bestraald, dat mij uwe almacht en liefde heeft doen kennen. Gij hebt mij tot de Katholieke Kerk geroepen, het nieuwe Jeruzalem, waarin de onuitputte bron van genaden immer voor mij openstaat. Opgetogen van dankbaarheid herhaal ik het lied van David: „*Wat zal ik den Heer weêrgeven voor al hetgeen Hij mij geschonken heeft*”? Met de hulp uwer genade geloof ik vastelijk alles wat Gij, de oneindige Waarheid, geopenbaard hebt. Ik geloof dat uw welbeminde Zoon, Jezus Christus, in de H. Mis Zich op onbloedige wijze aan U opdraagt en in de H. Communie ons Zich zelve tot geestelijk voedsel onzer zielen schenkt. Versterk, bid ik U, mijn geloof en dat van alle kinderen der Kerk, opdat wij, ondanks de gevaren en verleidingen der booze wereld, welverre van

te bezwijken, des te moediger het schild des geloofs aangrijpen, met den Apostel juichend: „Dit is de zegepraal, die de wereld overwint, ons geloof.”

Bij de opoffering van het brood.

„Heilige Vader, almachtige en eeuwige God, ontvang dit onbevleete offer hetgeen ik, uw onwaardige dienaar, U, mijn waren en levenden God, opdraag voor mijne ontelbare zonden, beledigingen en nalatigheden; — ook voor hen die hier tegenwoordig zijn, voor alle geloovige Christenen, zoowel levende als overledene, opdat het (offer) mij en hun tot heil en het eeuwig leven bevorderlijk zij. Amen.”

Bij de vermenging van het water met den wijn.

„God, die de waardigheid van de mensche-lijke natuur wondervol geschapen en nog wondervoller vernieuwd hebt, laat ons door de geheimenis van het water en den wijn aan de Godheid van Hem deelachtig worden, die Zich gewaardigd heeft, uit liefde tot ons, on-

zer menschheid deelachtig te worden: Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer, die met U als God leeft en regeert in de eenheid des H. Geestes, in alle eeuwen der eeuwen."

Bij de opoffering van den kelk.

"Wij offeren U, o Heer, den kelk des heils op en smeecken uwe goedertierenheid, dat deze kelk, dit offer, in de tegenwoordigheid uwer goddelijke Majesteit voor ons heil, tot welzijn der geheele wereld, met een liefelijken geur tot U opstijge. Amen."

Laat ons in den geest van ootmoed en met een vermorzeld hart door U aangenomen worden, o Heer, opdat heden onze offerande voor uw aanschijn zoo geschiede, dat zij U, o Heer en God, welgevallig zij.

Kom, Heiligmaker, almachtige, eeuwige God, en zegen deze offerande welke uw heiligen naam is bereid."

Bij de Handwassching.

"Ps. XXV. Ik wasch onder de onschuldigen mijne handen, en ga rondom uw altaar, o Heer, om de stem des lofs aan te hooren en al uwe wonderdaden te vermelden.

Heer, de schoonheid van uw huis heb ik lief en de woonplaats uwer heerlijkheid.

Verderf toch, o God, mijne ziel niet met de goddeloozen, en mijn leven niet met de mannen des bloeds: in wier handen ongerechtigeden zijn, wier rechterhand vol geschenken is.

Doch ik, ik wandelde in mijne onschuld, verlos mij en wees mij genadig!

Mijn voet staat op effen baan; in de vergaderingen zal ik u loven, o Heer!

Eer zij den Vader, den Zoon en den H. Geest. Gelijk het was in den beginne, nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen."

Mijn God, was uw dienaar David in onschuld des harten en godvruchtig bij den eeredienst van het Oude Verbond tegenwoordig, welke reinheid, ingetogenheid en eerbied wordt er dan niet gevorderd, om zich rondom het altaar des Nieuwen Verbonds te scharen en aan den heiligen Bruiloftsdisch deel te nemen! Met een vernederd en vermorzeld hart neem ik tot U mijne toevlucht en smeeK U met al de vurigheid mijner ziel: Reinig mij, door de wateren uwer genade, van al mijne ongerechtigheid. Amen.

Preſatie.

De priester , mijne ziel , noodigt u uit u omhoog te heffen , om Jezus Christus , uw Zaligmaker , toe te juichen en te begroeten. Zie, weldra komt Hij. De Engelen staan reeds gereed om hun Schepper naar het altaar te begeleiden. Reeds hebben zij hunne vleugelen uitgespreid , en hunne lofgezangen stijgen al hooger en hooger , ter eere van den almachtigen God. Zij vloeien over van dankzegging en verrukking. Zing dus met hen : Heilig , heilig , heilig is de Heer , de God der heerscharen ! De hemelen en de aarde zijn vol van uwe heerlijkheid ! Hosanna in den hooge ! Gezegend Hij die komt in den naam des Heeren ! Hosanna in den hooge !

Canon.

Het gelukkig oogenblik nadert , mijn God , waarop het geofferde brood en de geofferde wijn in het allerheiligst vleesch en bloed van Jezus zullen veranderd worden. Daarom smee ik U ootmoedig dat gij deze offeranden zult zegenen en heiligen , welke de priester U opdraagt voor de geheele Katholieke Kerk , voor onzen H. Vader den Paus , die

in deze angstige dagen van vervolging onder zooveel zorgen en zooveel lijden gebukt gaat; voor onzen bisschop, onze zielzorgers en alle geestelijke en wereldlijke overheden. Wij bidden U ook voor onze ouders en bloedverwanten, vrienden en vijanden, en voor allen die zich in onze gebeden hebben aanbevolen. Leid de dwalenden uit de duisternis tot het licht des geloofs; vermorzel door uwe genade de harten der zondaren; wek alle flauwe Christenen tot ijver op in uwen dienst. Verkwik de zielen van alle bedroefden, van zieken en stervenden door den balsem van vertroosting. Zie ook genadig op ons neder, die rondom het altaar geschaard zijn, om met den priester U het ontzaglijk Offer op te dragen; sta ons bij in alle omstandigheden des levens en geef dat wij immer tot aan den laatsten ademtocht U getrouw dienen en hartelijk liefhebben. Eindelijk strek uwe zegnende handen over het geheele mensdome uit. Mogen allen U kennen, U prijzen, U beminnen en dienen! Deze genaden smeeken wij U af door de voorspraak van Maria, de onbevleete Moeder van Jezus, van onze Beschermheiligen, de H. H. Martelaren en alle Zaligen des hemels. Amen.

De Consecratie.

Welk hart, dierbare Jezus, is zoo ongevoelig en koud, dat het niet getroffen wordt bij de overweging van uwen dood op Golgota? Na de ontzettendste smarten verduurd te hebben, gaaft Gij het leven voor uwe schapen; en alsof dit nog niet voldoende ware, vloeide, na uw dood, uit uwe doorstoken zijde water en bloed. Ditzelfde Offer, lieve Jezus, draagt Gij heden den Vader op onder de gedaanten van brood en wijn. Wel is waar, sterft Gij niet werkelijk, maar toch op geheimzinnige wijze. Hetzelfde bloed dat toen uit uwe wonden vloeide, stroomt nu op het altaar tot zaligheid van het menschelijk geslacht; en de liefde waarmee nu uw Hart vervuld is, is dezelfde die Het op Golgota deed kloppen. Ik loof en aanbid U met de ontelbare Engelen, die vol bewondering en liefde rondom het altaar zweven. Wees in eeuwigheid gezegend, openstaande bron van genade, waaruit ik de verkwikkende wateren des heils mag drinken. Amen!

Na de Consecratie.

Duld, o goddelijk Offerlam, dat ik uwe liefde en barmhartigheid prijze. Hier, op het

altaar, dankt Gij den Vader voor zijne aan den mensch bewezene weldaden en zijt Gij de Middelaar tusschen God en den mensch, terwijl Gij uwe uit liefde doorboorde handen smeekend ten hemel heft. Gij zingt den Vader een loflied, schooner en welgevalliger dan al de gezangen, welke gedurende de gansche eeuwigheid door de koren der Engelen worden aangeheven. Het bloed uws Harten roept ten hemel, niet om wraak maar om ontferming en verzoening. Door liefde en dankbaarheid bewogen, hef ik ter uwer eere het lied der Kerk aan: „Wees gegroet waarachtig lichaam uit de Maagd Maria geboren, dat waarlijk voor den mensch geleden hebt en geslachtofferd zijt op het Kruis, uit wiens doorboorde zijde waarachtig bloed vloeide. Wees ons een voorsmaak in het uur des doods. O goedertierene, o beminnelijke, o zoete Jezus, Zoon van Maria!”

Maar, barmhartige Zaligmaker, die tot ons heil den Vader biddend uwe wonden toont, ontferm U ook over de geloovige zielen, welke in het vagevuur naar uw goddelijk aanschijn smachten. Verlos haar, door de verdiensten van uw bloed, uit het smartelijk vuur en voer haar binnen in het rijk van eeuwige vreugde. Gedenk inzonderheid de

zielen die mij het dierbaarste zijn, en ook die voor welke geene bijzondere gebeden gestort worden. Ontferm U over haar, volgens uwe groote barmhartigheid.

Vorbereiding tot de H. Communie.

(Van den Eerwaardigen Thomas van Kempen.)

Ik nader tot U, Heer, in de eenvoudigheid des harten met een standvastig geloof om U te gehoorzamen. Ik kom met vertrouwen en eerbied, en ik geloof waarlijk dat Gij als God en mensch in dit Sacrament tegenwoordig zijt. Gij wilt dan, mijn God, dat ik U ontvang en mij met U uit liefde vereenig. Daarom smee ik uwe goedertierenheid af en vraag U daarvoor eene bijzondere genade, opdat ik in vervoering van liefde mij geheel in U verdiepe, met U vereenzelvige en er niet aan denke elders eenige vertroosting te zoeken. Want dit zoo verheven en aanbiddelijke Sacrament is het heil van de ziel en het lichaam en het geneesmiddel voor alle geestelijke kwalen. Daardoor worden mijne gebreken genezen, mijne driften bedwongen, mijne bekoringen overwonnen en verzwakt, de genade in grooter

mate uitgestort. Daardoor wordt eene deugd, welke men begonnen heeft te beoefenen, verhoogd, het geloof bevestigd, de hoop versterkt en de liefde ontvlamd en verwijd. Want Gij hebt in dit Sacrament vele genaden geschonken en schenkt ze nog dikwijls aan uwe welbeminden, die met godsvrucht communiceeren. Inderdaad in hunne verschillende wederwaardigheden stort Gij overvloedige vertroosting in hen uit; Gij verheft hen uit de diepste neerslachtigheid tot de hoop op uwe bescherming en verheugt en verlicht hen inwendig door eene geheel nieuwe genade, zoodat zij, die vóór de H. Communie zich onrustig en zonder godsvrucht gevoelden, na met deze hemelsche spijs en hemelschen drank gevoed te zijn, ten goede gekeerd waren. Wie van hen, die tot de bron van hemelsche zoetheden naderen, brengt er niet eenige druppelen van mede? Of wie ontvangt niet eenige warmte bij een groot vuur? Gij zijt die immer volle en overvloeiende bron, dit brandend vuur dat nimmer wordt uitgedoofd. Daarom, al mag ik niet in de volheid dezer bron putten, noch mijn dorst er aan laven, zal ik tenminste mijn mond aan de opening van dit hemelsch kanaal zetten, om er een druppeltje, dat mijn hart vertroost, er van

te ontvangen en niet geheel en al dor te blijven. En al kan ik niet gansch hemelsch en vlammend zijn als een Cherubijn en een Serafijn, zal ik intusschen trachten mij op de godsvrucht toe te leggen en mijn hart voor te bereiden, opdat ik, door het Sacrament des levens ootmoedig te ontvangen, tenminste een vonkje van dat goddelijk vuur verwerve.

Maar Gij, o goede Jezus, allerheiligste Verlosser, vul door uwe genade en goedheid aan hetgeen mij ontbreekt, Gij die U gewaardiget alle menschen tot U te roepen, toen Gij zeldet. „*Komt tot Mij allen die belast en beladen zijt en Ik zal u verkwikken.*”

Na de H. Communie.

Allerliefste Jezus, vastelijk geloof ik dat Gij, die aan de rechterhand uws Vaders zit, de ontzaglijke Koning wien de Engelen aanbidden en bezingen, uw woontent in mij hebt opgeslagen. Ik aanbid U, verborgen Godheid, die waarachtig onder deze gedaanten verscholen zijt. Op het Kruis was slechts uwe Godheid verborgen, maar hier ook uwe menschheid. Wel is waar, ik aanschouw, evenals Thomas, uwe wonden niet, doch ik

belijd U toch als mijn God. Geef dat ik immer meer in U geloove, op U hope, U liefhebbe. Heilig Sacrament, gedachtenis aan 's Heeren dood, levend Brood dat den mensch het bovennatuurlijk leven der ziel schenkt, verleen mij de genade, dat mijne ziel eeuwig door U leve en met de zoetste vertroostingenvervuld worde. Heer Jezus, liefdevolle Pelikaan, die de uwen met uw bloed voedt en verkwikt, zuiver mij, onreine, door uw bloed, waarvan één druppel de geheele wereld kan zalig maken.

Alle Heiligen des hemels, dankt met mij den aanbiddelijken Verlosser voor zijne gave en smeekt Hem, dat ik in zijne liefde moge leven en sterven. ¹⁾

Het laatste Evangelie.

Het was U niet genoeg, dierbare Zaligma-ker, met de menschelijke natuur bekleed onder de kinderen der menschen te verkeerem, om hen met uwe genadegaven te verrijken en door het licht der waarheid te bestralen; naar eene nauwere vereeniging smachtte uw

¹⁾ Hier kunt gij van eene der *oefeningen na de H. Communie*, welke dit boekje bevat, gebruik maken.

goddelijk Hart. Allerzoetste Jezus, eeuwig Woord des Vaders, Licht dat elken mensch die in de wereld komt verlicht, niet genoegzaam kan ik het geluk uitdrukken, waaraan ik heden door de H. Communie ben deelachtig geworden. Vleeschgeworden Woord, maak mij rijk door uwe genade, verlicht mij door de stralen der waarheid, teneinde ik hier, met het toenemen der jaren, in deugd en heiligheid vooruitga, en na dit leven in het hemelsch paradijs de waarheid, welke men op aarde als in een spiegel ziet, in den vollen glans harer schoonheid aanschouwe. Amen.

EERSTE COMMUNIE-OEFENING.

Vóór de H. Communie.

Stel u, mijne ziel, den Zaligmaker voor op den weg van Betanië naar Jeruzalem. Op het veulen eener ezelin gezeten, gaat Hij statig en plechtig voort, vergezeld van zijne leerlingen en gevolgd door eene groote menigte, wier harten nog opgetogen zijn over de wonderdadige opwekking van Lazarus uit den dood. Nauwelijks hebben zij bemerkt dat de leerlingen van Jezus hunne kleederen over het veulen hebben uitgespreid, of ook zij volgen hun voorbeeld, door hunne kleederen, als tapijten, op den weg te spreiden. Gloeiend van geestdrift en van eerbied doordrongen voor den machtigen Profet, den grooten Weldoener van Israël, houwen anderen takken van de olijf- en palmboomen en strooien ze over den grond neder. En terwijl dicht bij de stad de scharen Hem te gemoet gaan, stijgt de geestdrift ten top; met olijf- en palmtakken wuifend juichen allen Hem toe en roepen met luide stem: *Hosanna den Zoon van David; gezegend Hij die komt in de naam des Heeren!* Ho-

*sanna in den hooge!" Aldus wordt de voor-
spelling van den profeet Zacharias vervuld:
„Zegt aan de dochter van Sion: Zie, uw
Koning komt tot u, zachtmoedig, zittende op
eene ezelin, en een veulen, het jong eener juk-
dragende." Jezus is inderdaad Koning, de Ko-
ning der koningen, de Heer der heeren. Hij
is de Koning, wiens heerschappij Zich uitstrekt
van zee tot zee, en van den stroom tot aan
de grenzen der aarde.*

Zonder twijfel moest Jeruzalem het zich tot eene eer rekenen, den waarachtigen Zoon Gods, den beloofden Verlosser, den Koning der heerlijkheid plechtig binnen hare muren te mogen ontvangen. Maar wordt gij, mijne ziel, niet veel meer begunstigd, als gij denzelfden Jezus, in het kleed der heerlijkheid gedost, onder de gedaante van brood in de H. Communie moogt ontvangen?

Lieve Jezus, na eenige stonden zult Gij, om wiens troon millioenen Engelen zweven die U prijzen en verheerlijken, uw intrek bij mij nemen, om als een nederige en zachtmoedige Koning over mijn hart te heerschen en mijne ziel met uwe genadegaven te verrijken. Maar dan moet ik ook den weg voor U bereiden, door alle ongeregelde liefde tot de schepselen, alles wat U mishaaft uit mijn

hart te verdrijven. Ik moet den weg, dien Gij, o Koning der liefde, betreden zult, versieren met palmtakken der overwinning over den duivel, de wereld en mijne hartstochten, en met olijftakken van deugden en goede werken. Beminnelijke Zaligmaker, als ik den waren toestand mijner ziel naga, word ik met schaamte bedekt, daar zij met zoovele zonden besmeurd, nog zoo traag is in uwen dienst.

Voordat Gij, o Jezus, de stad Jeruzalem binnentraadt, welke uwe weldaden met ondankbaarheid had vergolden, en na weinige dagen, door U ter dood te brengen, het toppunt harer gruwelen zou bereiken; spraakt Gij haar weenend toe: *„O, of gij nog erkendet, en nog op dezen uwen dag, wat u tot vrede strekt! Doch nu is het voor uwe oogen verborgen.”* Goede Jezus, is uw Hart niet bedroefd, weent Gij ook niet, daar ik, na menigvuldige gunsten ontvangen en reeds dikwijls aan uwe H. Tafel aangezeten te hebben, ondankbaarheid op ondankbaarheid gestapeld heb? En toch noodigt Gij mij uit om aan den Maaltijd der liefde deel te nemen en mij met het Brood des levens te voeden en den geestelijken Wijn te drinken, die maagden voortbrengt. Door zoo groote goedheid bewogen, werp ik mij, in het besef

mijner onwaardigheid, ootmoedig voor U neder. Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar mij, Heer. O, hadde ik, in plaats van gezondigd te hebben, mijne ziel met bloemen van deugden en goede werken getooid! Uit den grond mijns harten betreur, haat en verfoei ik, uit liefde tot U, alle zonden en neem het vaste besluit om U in het vervolg in alles getrouw te zijn, liever alle smarten te lijden, de grootste vernederingen te verduren dan U, o God en Zaligmaker, ooit te beleedigen. Barmhartige Samaritaan, Geneesheer aller kwalen, stort olie en wijn in de wonden mijner ziel, waardoor zij versterkt, gezuiverd en verkwikt, U tot eene welgevallige woonplaats strekken zal. Mijn God en Zaligmaker, de schepselen die, door uwe almacht voortgebracht, U verheerlijken, zoowel in den hemel als op aarde, het door uw bloed geleverde Kruis roepen mij toe: Bemin toch uw God, wien de liefde er toe bracht om niet alleen voor u te lijden en te sterven, maar zelfs, ter gedachtenis aan zijn lijden, u zijn eigen lichaam en bloed te schenken. Ja, Jezus, ik bemin U en wenschte wel dezelfde liefde te bezitten als de maagdelijke Joannes die, tijdens het laatste Avondmaal, aan uw borst mocht rusten. „Ik

raad u aan — zoo spreekt Gij mij toe — van mij goud te koopen, in het vuur beproefd, opdat gij rijk wordet.” Welnu, mijn Verlosser, versier mijne ziel door het goud der zuivere liefde, waardoor zij, stralend van hemelsche schoonheid, aan uwe oogen behage en eenigszins waardig zij om zich met U, haar Koning en Bruidegom, te vereenigen.

Mijne ziel, het oogenblik van genade is aangebroken; de priester, de dienaar des Heeren, wijst u reeds op het vlekkelooze Lam Gods. Indien het u gegeven ware den verheerlijkten Godmensch te aanschouwen, zooals Hij door de hemelingen gezien wordt, zoudt gij gewaar worden hoe verlangend Hij naar u uitziet, met welke kostbare geschenken zijne handen gevuld zijn. *Zie, de Bruidegom komt, ga Hem te ontmoet.*

Goede Jezus, ik kan niet genoegzaam uitdrukken hoezeer ik naar uwe komst verlang, want Gij alleen zijt mijn geluk, mijne vreugde; Gij zijt de Parel, de Schat waarvoor ik gaarne al het aardsche, al wat ik bezit missen wil. Daal neder in mijn hart, als Geneesheer, om door het uit uwe wonden vloeiend bloed de wonden mijner ziel te heelen; als Bruidegom, om uwe bruid met den goddelijken liefdedrank

te verkwikken; als mijn Zaligmaker vol teederheid en ontferming.

Allerzaligste Maagd, Moeder der schoone liefde, wier blikken met bijzonder welgevallen op uwe kinderen gevestigd zijn, die den Zoon Gods waardig in de H. Communie ontvangen; H. Jozef, die zoo dikwijls het Kind Jezus mocht omhelzen, liefkozen, en in de armen van uw Voedsterkind gestorven zijt; heilige Koren der Engelen en alle Zaligen des hemels, bidt voor mij en geleidt mij tot het heilig Bruiloftsmaal van het Lam. Amen.

**Verzuchtingen van den H. Franciscus
van Sales vóór de H. Communie.**

Weinig is er mij aan gelegen, mijn God, te weten op welke wijze Gij in dit H. Sacrament tot Mij komt; het is mij voldoende te gelooven dat Gij zelf het zijt, uw waarachtig lichaam en bloed, uwe ziel en uwe Godheid; dat dit het geheim der innigste vereeniging is welke uwe liefde heeft kunnen uitdenken, om U met ons te verbinden en ons de kostbaarste gaven uwer goddelijke liefde mede te deelen. Dit geloof ik vastelijk, mijn Verlosser. Kom dan, vereenig U met mij en neem bezit van mijn hart.

Ik zeg dan aan alle aardsche gedachten vaarwel; mijn grootste toelig is het, goddelijke Zaligmaker, U te ontvangen en uwe weldaden te gedenken, vooral de weldaad der Verlossing, tot welker gedachtenis Gij mij in dit Sacrament hetzelfde lichaam hebt achtergelaten, dat voor ons aan het Kruis geleden heeft; opdat ik, door het te ontvangen, den bloedigen dag gedachtig zij, op welken het door zijn bitter lijden ons van den vloek verlostte. In deze gesteltenis, dierbare Zaligmaker, verlang ik U nu te ontvangen en mijne erkentelijkheid voor deze onwaarddeerbare weldaad te betuigen. Goddelijk Manna, dat de geneugten van het lichaam en bloed des Zaligmakers bevat, U alleen begeer en wensch ik vurig heden te ontvangen. Maak al het genot der zinnen en de andere genoegens van het leven voor mij bitter. Maak dat de begeerten van mijn hart en de genegenheden van mijn wil alleen voor U zijn, en dat zij nimmer andere genoegens smaken dan die van uwe liefde. Toon U aan mij, Welbeminde mijner ziel, en moge elk ander goed mij walgen. Heilig Brood des levens, daar ik in de eenvoudigheid van mijn geloof tot U kom om mij met uw kostbaar vleesch te voeden en te vereenzelvigen, geef Gij zelf U

ook aan mij in de zoetheid 'en de volheid uwer liefde. Dat elke andere kennis van de geschapen dingen in mijn geest voor het licht uwer waarheden verdwijne. Dat al mijne kennis en wetenschap zij U te kennen, o uit liefde tot mij gekruisigde Jezus.

Wanneer zult gij, mijne ziel, gelijk een dorstig hert, u aan de heilige bronnen van den Verlosser laven? O God, wanneer zal ik komen en vóór U verschijnen? Ik zal U niet met Magdalena bij den Farizeër zoeken, noch bij het graf, maar in uw huis, op uw altaar en in uw tabernakel. Ik weet wel dat ik onwaardig ben, maar als een andere verloren zoon keer ik tot U weder, U barmhartigheid en genade afsmeekend, om wederom in uwen dienst te treden. Ik beken met de Kananeesche vrouw dat ik het geheele voor de kinderen bereide brood niet verdien, maar de kruimeltjes die van uwe H. Tafel vallen, tot voedsel en genezing van de kwalen mijner ziel. Maar wie ben ik en wie zijt Gij die tot Mij komt? En van waar komt mij het geluk, dat Gij niet weigert in mijne zondige ziel te komen? Kom dan, goddelijke Bruidgom mijner ziel, omhels mij en vergoed door uwe overgrootte goedheid mijne onwaardigheid en ellende.

Na de H. Communie.

Na met godsvrucht Jezus in de H. Communie ontvangen te hebben, zult gij u een geruimen tijd met Hem onderhouden. Wees verzekerd, dat dan vooral het gebed zoowel aangenaam aan God als vruchtbaar voor de ziel is. Aanbid den Godmensch, die in uw hart woont, met den meesten eerbied; verneder u zelve zoo diep mogelijk voor Hem en prijs zijne goddelijke Majesteit. Bedank Hem voor zijne onuitsprekelijke liefde, daar Hij, de Schepper van hemel en aarde, Zich zoozeer vernedert, door de spijs uwer ziel te willen worden. Maar vergeet ook niet, met een onwrikbaar vertrouwen Hem alles te vragen wat gij naar ziel en lichaam voor u zelve en voor anderen verlangt. Want al zijn onze behoeften menigvuldig, Jezus' macht en goedheid hebben geene grenzen.

Bovendien verricht gedurende den dag meer godvruchtige werken dan anders, ter eere van God, tot uw eigen heil en ook tot stichting van den evenmensch.

Treffend is het gedrag der Wijzen uit het Oosten. Na eene lange, moeilijke en gevaarlijke reis ondernomen te hebben om den Koning der Joden te aanbidden, zijn zij te Betlehem bij de plaats gekomen waar het Kind Jezus Zich bevindt. Zij treden er binnen en aanschouwen een arm kind, liggende in eene kribbe. Met het levendigste geloof bezielde, vallen zij in aanbidding plat ter aarde neder.

Zij aanbidden het als den Verlosser der wereld, den Messias naar wiens komst de volkeren, duizenden jaren lang, gesmacht hebben, als den Koning wiens rijk tot in eeuwigheid zal duren, als den almachtigen God, die tot zaligheid van den mensch het vleesch heeft aangenomen. Geen wonder dat eene heilige vervoering hen aangrijpt, hunne harten opgetogen zijn van onbeschrijfelijke vreugde.

Dierbare Jezus, achtten de Wijzen het een geluk, eene eer U te aanbidden, veel meer eer is op dit oogenblik mij aangedaan, een onuitsprekelijk grooter geluk heb ik mogen genieten. Immers in dit huis, waar ontelbare scharen van Engelen U als hun God en Koning bezingen, voor wien zij uit eerbied hunne aangezichten met hunne vleugelen bedekken, heb ik het levend Brood, dat van den hemel gedaald is, mogen ontvangen. Gij, mijn Verlosser, die over hemel en aarde uw scepter zwaait, wiens lof de hemelingen in eeuwigheid bezingen, zijt in mijn arm hart nedergedaald, om U met mij te vereenigen. Aanbaden U de Wijzen, ofschoon hunne oogen niets zagen als een arm kind, ook ik aanbid U onder de gedaante van brood, waarachter Gij uwe heerlijkheid verborgen hebt, als mijn Zaligmaker. Hoe groot is toch de

liefde van uw Hart, dat Gij niet slechts in den tabernakel verblijft om ons uwe genaden mede te deelen, maar ook U zelve aan den zondigen, ondankbaren mensch schenkt tot spijs en drank van zijne ziel! Ik prijs uwe goedheid, daar Gij mij de grootste gave geschonken hebt.

Bewonder, mijne ziel, de almacht, wijsheid en nederigheid van den Zaligmaker, maar proef ook hoe zoet de Heer is, die U heden met stroomen van vertroosting overgoten heeft. Als het mogelijk ware, zouden dan de hemelsche geesten U een voorrecht niet benijden, wat hun nimmer is ten deel gevallen? Want hoezeer de Engelen van nature boven den mensch verheven zijn, nimmer hebben zij het woord der liefde mogen hooren: *Neemt en eet, want dit is mijn lichaam.*

Mijn God, wees geloofd in den tempel uwer heerlijkheid, op den troon van uw Koningrijk. Wees geloofd, o Heer, die boven de Cherubijnen gezeten zijt, van waar Gij tot in de afgronden nederziet, Gij die op de vleugelen der winden en op de golven der zee wandelt. Dat de aarde, de hemelen en de zee en al wat zij bevatten U loven; dat al uwe Heiligen en Engelen U prijzen in de eeuwen der eeuwen. Hemel en aarde, zegent den Heer.

Doet zijn naam weergalmen van het Oosten tot het Westen, van het hoogste der hemelen tot in het diepste der afgronden.

Toen de Wijzen Jezus aanbaden, offerden zij Hem goud, wierook en mirre. Mijn Jezus, waardoor zal ik mijne dankbaarheid betuigen? Ik offer U de mirre van versterving, vast besloten om niet alleen voor eeuwig aan de zondige vermaken vaarwel te zeggen, maar ook om dikwijls, in den geest van boetvaardigheid, het geoorloofde mij te ontzeggen en alle rampspoeden des levens met gelatenheid te verdragen. Ik offer U ook den wierook van gebed; voortaan zal het mijne aange naamste bezigheid zijn met U te verkeer en, wiens omgang geen verveling, wiens bijzijn geene bitterheid verschaft. Eindelijk offer ik U het goud der reine liefde. U, mijn Schat, mijn deel in eeuwigheid, wil ik zonder op houden beminnen. Hetzij ik leef, hetzij ik sterf, U zal ik liefhebben en mijn hart als een voortdurend liefdeoffer opdragen. Wat zal mij scheiden van de liefde Gods, die in Christus Jezus is? Tegenspoeden, kwellingen, honger en dorst, vervolgingen, pijnen en zwaarden zullen mij nimmer van U verwij deren; ik ben bereid voor U te leven, te lijden en te sterven. *Ik leef niet, maar Chris-*

tus leeft in mij; het leven is voor mij Christus en sterven een gewin.

Allerliefste Jezus, nu Gij als een liefderijke Koning in mijn hart uw troon hebt opgeslagen, vraagt Gij mij: „Wat verlangt gij? Want om uw geluk heb Ik, de Almachtige, wiens goedheid zonder grenzen is, mijn woonplaats in u gevestigd.” Gij weet, Heer, hoezeer ik U bemin. Door uw heilig vleesch gesterkt, door uw heilig bloed van de vlekken der zonden gereinigd, door den liefdegloed van uw Hart in vervoering gebracht, wil ik in het vervolg alle zonden verafschuwen, met zulk een ijver uw wil volbrengen, dat ik liever alle folteringen zal verduren, dan U in de kleinste zaak ongetrouw te zijn. Maar Gij, doorgronder van harten en nieren, kent mijne zwakheden, de onstandvastigheid van mijn wil. Immers is het niet herhaalde malen geschied dat ik U beloofde, gelijk Petrus, met U den kerker en den dood in te gaan, en nochtans na korten tijd, door de wereld verlokt of door den duivel bekoord, in den strijd bezweek? Zonder uwen bijstand zal ik wederom vallen, door U echter versterkt en beschermd vermag ik alles.

Werd het huis van Obededom gezegend, omdat het de Ark des Verbonds bevatte,

welke zegeningen zult Gij dan niet in mijne ziel uitstorten, waarmede Gij nu zoo nauw verbonden zijt! Streck dan, Heer Jezus, uwe zegenende handen over mij uit; versier mij met het tooisel aller deugden, in het bijzonder van ootmoed, den grondslag aller heiligheid, van volmaakte gehoorzaamheid aan mijne oversten, en van engelachtige reinheid. Verleen mij troost in het lijden, hulp in gevaren en hecht mij zoozeer aan U door de liefde, dat ik, te midden van de stormen des levens, wel verre van te bezwijken of in den dienst van God te verflauwen, dagelijks in de deugd vooruitga; totdat ik in den hemel, in het bruilofskleed der Zaligen gedost, met de lauweren der overwinning gekroond, U van aanschijn tot aanschijn aanschouwe. Verblijd ik mij, goede Jezus, over de instelling van het H. Sacrament, waarin Gij wonderbaar uwe milddadigheid openbaart; ik treur en ween ook bij de gedachte dat nog honderden millioenen zielen, door uw bloed verlost, in de duisternis van het on geloof verzonken zijn. Terwijl *wij* door den overvloed van uw huis verzadigd worden en uit de kelk der liefde onzen dorst leschen: zijn *zij* aan de vreeselijkste ellende prijsgegeven. Zie met het oog van barmhar-

tigheid op haar neder, verlicht haar en leid haar door de ster der genade tot den zoeten Bruiloftsdisch. Voer alle afgedwaalden op den weg der gerechtigheid. Ontferm U ook over mijne bloedverwanten, vrienden en weldoeners. Bescherm de Katholieke Kerk met haar Opperhoofd in deze dagen van vervolging, opdat zij spoedig met nieuwen luister zegevierend uit den strijd te voorschijn kome. Laat eindelijk een genadig oog vallen op de zielen in het vagevuur; mogen zij, die U hartelijk liefhebben en naar uw goddelijk aanschijn smachten, maar om hare fouten in het vuur gefolterd en gezuiverd worden, door de verdiensten van uw bloed, weldra onder de reien der Zaligen uwen lof bezingen in het paradijs des hemels. Amen.

Tot Maria.

Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, door het heilig vleesch en bloed van Jezus verkwikt, werp ik mij ootmoedig voor uwe voeten neder. Bedank uw goddelijken Zoon voor de groote weldaad welke ik heden heb mogen ontvangen, doch vraag Hem ook vergiffenis voor alle oneerbiedigheden waaraan ik mij bij de H. Communie heb schuldig ge-

maakt. Verhevene Maagd, allerteederste Moeder, wier handen van zegeningen en genaden druipen; heden wijd ik U mijne ziel en mijn lichaam, geheel mij zelve toe. Laat den dauw van genaden voortdurend over mij nedervloeien; bescherm, verlicht en troost mij alle dagen mijns levens, vooral in het uur des doods, en leid mij eenmaal tot het eeuwig Gastmaal in het rijk der zaligheid. Amen

Bid hierna de Litanie tot het H. Sacrament (aan het einde van dit boekje).

TWEEDE COMMUNIE-OEFENING.

Op den feestdag van het H. Hart van
Jezus
en
op de eerste vrijdagen der maanden

Terwijl de Zalige Margareta Maria Alacoque den 16en Juni 1675, in het klooster te Paray-le-Monial, godvruchtig vóór het H. Sacrament lag nedergeknield, en op dat oogenblik meer dan gewone genaden ontving, kwam in haar het verlangen op, aan God hare erkentelijkheid daarvoor te betuigen en liefde met liefde te

vergelden. Toen zeide Christus tot haar: „Gij kunt u op geene betere manier jegens Mij kwijten, dan door te doen wat Ik u zoo menigmaal gevraagd heb.” Daarop toonde Hij haar zijn Hart en sprak: „Ziedaar het Hart dat de menschen zoozeer bemind heeft, dat niets gespaard heeft, tot uitputtens toe, om hun zijne liefde te bewijzen; en tot loon daarvoor ontvang Ik van de meesten slechts ondank; want zij houden niet op Mij te beleedigen door de oncerbiedigheid, koelheid en minachting waarmede zij Mij in het Sacrament mijner liefde bejegenen, en door het heiligschennend gebruik dat zij er van maken. Maar wat Mij nog gevoeliger treft is, dat het Mij toegewijde harten zijn, die aldus handelen. Daarom vraag Ik van u, dat de eerste vrijdag na het octaaf van H. Sacramentsdag aan een bijzonder feest ter eere van mijn Hart worde toegewijd, door op dien dag te *communiqueeren*, en eene eereboete te doen, ten einde vergoeding te geven voor de minachting waarmede Het gedurende de uitstelling is bejegend geworden. Ik beloof u ook, dat mijn Hart Zich zal ontsluiten om de werking zijner goddelijke liefde aan hen, die Het deze eer zullen bewijzen, overvloedig te doen gevoelen.”¹⁾ Op een anderen dag beval Jezus aan dezelfde Gelukzalige, op den *eersten vrijdag van elke maand te communiqueeren*. In Mei 1688 schreef de Gelukzalige aan de eerw. Moeder de Saumaise te Dyon: Op een vrijdag, na de H. Communie, sprak Jezus tot zijne onwaardige slavin, zoo zij zich niet bedriegt, deze woorden: „Ik beloof u in de onmetelijke barmhartigheid van mijn Hart, dat zijne alvermogene liefde aan allen, die *negen eerste vrijdagen der maanden* zullen communiqueeren, terstond de genade der volharding zal geven; zij zullen niet in ongenade sterven, noch zonder de H. H. Sacramenten, daar mijn goddelijk Hart in die laatste oogenblikken

¹⁾ *Daniel*, Leven van de Z. Margareta Maria.

hunne veilige schuilplaats zal zijn." ¹⁾ Hieruit blijkt, dat het ontvangen van de H. Communie op het feest van het H. Hart en op den eersten vrijdag van elke maand aan Jezus zeer behaagt en allerheilzaamst voor de zielen is. Hierom zal men echter niet op de hooge feestdagen, die door de Kerk plechtig gevierd worden, zooals Paschen, Pinksteren, H. Sacramentsdag enz. enz., van de H. Tafel verwijderd blijven. Ook ten opzichte van deze zaak denke men aan het woord der H. Schrift: „*Het eene doen en het andere niet achterlaten.*”

Vóór de H. Communie. Geloof.

Allerliefste Jezus, ik geloof vastelijk dat Gij hier in het allerheiligste Sacrament des Altaars tegenwoordig zijt. Hoe gelukkig gevoel ik mij, met welk eene blijdschap is mijne ziel vervuld, daar ik U niet alleen met de Engelen des hemels mag aanbidden, maar U ook in mijn arm en ellendig hart mag opnemen! Straks zal uw heilig lichaam dat aan het Kruishout is genageld geweest, uw heilig bloed dat uit uwe wonden stroomde, met mijn vleesch en bloed vereenigd worden; uw goddelijk Hart, uit liefde tot ons met eene lans doorstoken, zal één worden met

¹⁾ Vgl. De eerste vrijdagen der maanden, door R. Pierik S. J.

mijn hart. Goddelijk Hart van Jezus dat de hoogste vereering en aanbidding verdient, Gij zijt de onuitputtelijke bron van genaden, het nieuwe paradijs, waarin de lievelingen Gods zich verlustigen, het veilig toevluchts-oord tegen de gevaren der wereld. Gij zijt een gloeiende oven, waarin het vuur der liefde immer brandt om de harten der menschen te ontsteken. Wel is waar, ik heb het voorrecht niet, gelijk uwe beminde bruid, de Zalige Margareta Maria, met mijne lichamelijke oogen U te aanschouwen, met de teekenen des lijdens omgeven, maar toch zie ik U met de oogen des geloofs. Met den diepsten eerbied aanbid en loof ik U, o Schat mijner ziel, o eenig voorwerp mijner liefde. Amen.

Vertrouwen.

Dierbare Verlosser, in uwe onmetelijke liefde hebt Gij de mildste zegeningen aan de vereerders van uw H. Hart beloofd: Zij zullen voorspoed genieten in al hunne ondernemingen, ijver verkrijgen in den dienst van God; de overvloed uwer genaden zal zoo groot zijn, dat zij in korten tijd tot de hoogste volmaaktheid zullen opklimmen. Al de vreugden, welke de wereld aanbiedt, zijn niets in vergelijking met de zoetheden, die

de vrienden van uw aanbiddelijk Hart in den dienst van God mogen smaken. En is eenmaal het verschrikkelijk uur des doods genaderd, dan behoeft geene vrees hunne ziel te verontrusten bij de gedachte aan het oordeel Gods; tevredenheid en gerustheid daarentegen zal hun deel zijn.

O lieve Jezus, hoe kan ik beter uw allerheiligst Hart vereeren, dan door aan den Maaltijd der liefde aan te zitten! Overtuigd van uwe almacht en goedheid, en van mijne menigvuldige behoeften, nader ik tot uwe H. Tafel, vast vertrouwend dat Gij de milde zegeningen uws Harten ook over mij zult uitstorten. Wat kan ik niet verwachten, zoete Bruidegom der ziel, als ik na eenige oogenblikken mijne dorstige lippen aan uwe geopende zijde mag zetten, om mij met het bloed van uw goddelijk Hart te laven! Op U, mijn Jezus, heb ik vertrouwd, in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

Liefde.

Goede Jezus, uw Hart brandt van eene onbegrijpelijke liefde tot den mensch. De kribbe van Betlehem waarin Gij als een liefelijk kind rustet, de hof van Olijven, waarin

Gij, aan angst en benauwdheid ten prooi, tegelijk met de zweetdruppelen uw kostbaar bloed ten beste gaaft, het Kruis, het altaar waarop Gij, als eeuwige Hoogepriester, het Offer van U zelve aan den hemelschen Vader opdroegt, — roepen mij toe: Bemin toch uit geheel uw hart, uit al uwe krachten den zoeten Jezus, die u het eerst heeft liefgehad. Doch nergens bewonder ik meer de liefde uws Harten dan in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. Ondanks de menigvuldige heiligschennissen en oneerbiedigheden waarmede de menschen uw H. Sacrament ooteren, ondanks zooveel koudheid en onverschilligheid, verblijft Gij in den tabernakel en roept Gij ons toe: „Komt tot Mij, eet het Brood des levens en drinkt den hemelschen Wijn, dien Ik voor u gemengd heb.”

Mijn Jezus, door zooveel goedheid getroffen, verlang ik U zooveel mogelijk lief te hebben. Aan uwe dringende uitnoodiging gehoor gevend, nader ik met vertrouwen tot den troon der genade, tot uwe H. Tafel, om uw heilig vleesch en bloed te ontvangen. Hoe gaarne wil ik U wederliefde betuigen en vergoeding schenken voor al den smaad, dien Gij in het H. Sacrament des Altaars verduurt! Ontsteek mijn hart zoozeer door

uwe liefde, dat het gloeie en verteerd worde. Allerzoetst Hart van mijn Zaligmaker, mogen alle menschen U prijzen, alle harten U beminnen! Amen.

Vernedering en berouw.

Goddelijke Zaligmaker, met schaamte vervuld wegens mijne vele overtredingen, lig ik hier in uwe heilige tegenwoordigheid nedergeknield. Hoe zal ik, die uwe weldaden met zooveel ondankbaarheid vergolden heb, U in mijn hart durven ontvangen? Diep doordrongen van mijne onwaardigheid voel ik mij geneigd met den H. Petrus uit te roepen: *Ga van mij, Heer, want ik ben een zondig mensch.* Doch hoe zal het met mij gaan, als ik mij van uwe H. Tafel verwijder? Daarom zeg ik veeleer met denzelfden Apostel: *„Heer, tot wien zullen wij gaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.”*

Allerheiligst Hart van Jezus, den goeden Herder, dat weleer de afgedwaalden met de teederste liefde bemindet en nog voortdurend U over de zondaren ontfermt, erbarm U ook over mij en stort in mijne ziel een diep leedwezen over mijne ongetrouweden. Uit den grond mijns harten verfoei ik alle zonden

waardoor ik U, het oneindige Goed, beleedigd heb. Door uwe genade gesterkt, wil ik in het vervolg liever de zwaarste offers brengen, den smartelijksten dood sterven, dan U door de geringste zonde vergrammen. *Zalig zij, die hunne kleederen gewasschen hebben in het bloed van het Lam, opdat zij over den boom des levens macht hebben.* Zuiver dan, dierbare Jezus, door uw kostbaar bloed mijne ziel van alle ongerechtigheid, opdat ik, welgevallig in uwe oogen, met het hemelsch Brood gevoed worde. Amen.

Verlangen.

Het heilig Gastmaal is gereed, mijne ziel, en de goddelijke Bruidegom noodigt u uit: „Kom, mijne welbeminde, mijne bruid, aan mijn disch, verzadig u met mijne vruchten, laaf uwen dorst met het bloed en water, uit mijn zijde gevloeid.” Bruidegom mijner ziel, ik brand van verlangen om aan uwe uitnoodiging te voldoen. Gelijk een hongerige naar den maaltijd, een dorstige naar het water, zoo verlang ik uw heilig vleesch te eten en uw heilig bloed te drinken. Ik bekeer U te ontvangen met dezelfde ingetogenheid en zedigheid, met dezelfde nederig-

heid en liefde, met dezelfde zuiverheid als waarmede de Heiligen, de ware vrienden uws Harten, zich met U in de H. Communie vereenigden. Wel moet ik tot mijne schaamte bekennen, dat ik nog zoo koud ben in vergelijking van hen, die wel door duizenden zwaarden heen zich een weg wilden banen om tot de H. Communie te naderen; maar toch wensch ik dezelfde brandende begeerten te bezitten. Kom dan, o Jezus, mijn troost in droefheid, mijn licht in de duisternis, mijn kracht in de menigvuldige zwakheden, kom, o Schat mijner ziel, ontsteek mij door den gloed van uw goddelijk Hart, en bind mij zoozeer aan U door den band der liefde, dat ik nimmer van U gescheiden worde.

Allerheiligste Maagd Maria, mijne dierbare Moeder, uit wier bloed het Hart van uw goddelijken Zoon gevormd is; H. Josef, mijn H. Engelbewaarder, mijn Beschermheilige, bidt voor mij, dat ik in eene heilige gesteltenis met Jezus vereenigd worde. Amen.

Na de H. Communie.

Allerliefste Jezus, met wien ik mij in dit gelukkig oogenblik heb mogen vereenigen, eerbiedig aanbid ik uwe goddelijke Majesteit.

Ik geloof vastelijk dat Gij, die in mijn hart uw woontent hebt opgeslagen, de waarachtige Godmensch zijt, die aan de rechterhand des Vaders zit. Gij zijt de onsterfelijke Koning der eeuweu, die over hemel en aarde uw scepter zwaait; de Rechter, uit wiens mond het menschdom op den dag des oordeels zijn vonnis zal vernemen; maar gij zijt ook mijn Zaligmaker en de Bruidegom mijner ziel. Dierbare Jezus, wie zal beschrijven, welk zalig genot ik mag smaken, aan welk geluk ik deelachtig ben geworden? In eene heilige vervoering geraakte de oude Simeon, toen hij in den tempel te Jeruzalem U mocht omarmen en aan zijn hart drukken. Diep getroffen riep hij uit: *„Laat nu uw dienaar in vrede gaan; want mijne oogen hebben het heil aanschouwd, hetwelk Gij voor het aanschijn van alle volkeren bereid hebt.”* Maar ik, goede Jezus, ben veel meer bevoorrecht, dewijl ik U in mijn arm en ellendig hart heb mogen ontvangen. Ik prijs uwe oneindige liefde en noodig alle Heiligen des hemels uit, met mij een loflied ter uwer eere aan te heffen.

Spring op van blijdschap, mijne ziel, wegens den ontzaglijken schat die u ten deel is gevallen; want Gij bezit nu het H. Hart van den Verlosser der wereld, den Schat bij uit-

nemendheid, de kostbare Parel, in vergelijking van welke de koningrijken der aarde niets zijn. „Ik heb mijn hart gevonden — sprak David —, opdat ik bidde tot mijn God.” Maar ik heb het Hart van mijn Koning, van mijn Broeder, van mijn Vriend, den beminnelijken Jezus, gevonden, en zal ik Het niet aanbidden? Lieve Jezus, wat zal ik U wedergeven voor al hetgeen Gij mij geschonken hebt? Uit dankbaarheid draag ik U al mijne gedachten, woorden, werken, al mijn lijden op. Ik geef U mijn verstand, mijn wil, geheel mijn hart; aan U wil ik geheel en al toebehooren. Ik offer U ook al het goede, dat ooit door de Heiligen verricht is en tot aan het einde der wereld verricht zal worden: hunne godvruchtige gebeden en verzuchtingen, hun arbeid en verstervingen, de vurige liefde waarmede zij zich in de H. Communie met U vereenigden.

Gij weet, dierbare Zaligmaker, hoezeer de Kerk, uwe vlekkelooze Bruid, voortdurend door de machten der hel vervolgd wordt. Wel is waar, dit is het teeken harer waarheid, daar zij, evenals Gij, door het lijden tot de heerlijkheid moet geraken; doch hoevele door uw bloed vrijgekochte zielen worden niet geërgerd en misschien in het eeuwig

verderf medegesleept! Moge dan de Kerk spoedig eene volkomene zegepraal over hare vijanden behalen. Stort uw milden zegen uit over uw Stedehouder op aarde, de bisschoppen en priesters; ontferm U ook over mijne Ouders en al mijne bloedverwanten, over mijne vrienden, weldoeners en al degenen die mij dierbaar zijn. Breng, door uwe alvermogende genade, alle afgedwaalden tot de Kerk terug, tref door de pijlen uwer liefde de harten der zondaren, en laat ook een genadig oog vallen op de zielen in het vagevuur, die zoo hevig naar uw goddelijk aanschijn verlangen. Maar zegen ook mij, die op dit oogenblik allernauwst met U vereenigd ben. Stort in mijne ziel niet alleen een hevigen afschuw voor de gerinste zonde, maar ook eene zoo groote liefde voor de deugd, dat ik, van deugd tot deugd opklimmend, de ware godsvrucht beoefene, *die tot alles nuttig is en de belofte heeft van dit en het toekomende leven.*

Allerheiligst Hart van Jezus, mijn licht, troost, vreugde en geluk op deze aarde, hecht mij aan U vast; geef dat ik, ondanks alle kwellingen en wederwaardigheden, nimmer van U gescheiden worde, maar U altijd getrouw blijve, getrouw tot in den dood. Amen.

**Gebed tot de H. Maagd Maria
Na de H. Communie.**

Allerzaligste Maagd Maria, dierbare Moeder, onbeschrijfelijk was uw geluk, toen Gij den Zoon van God in uw maagdelijken schoot hadt ontvangen. In vervoering geraakt, zongt Gij het treffende lied: *Mijne ziel verheft den Heer en mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker.*” Ook ik heb denzelfden Jezus in mijn hart ontvangen; zijn Hart, uit uw maagdelijk bloed gevormd, heeft Zich met het mijne verbonden. Mocht ik een weinig van de liefde van uw onbevlekt hart bezitten! Vol schaamte over mijne fouten en nalatigheden, over de oneerbiedigheden die ik zelfs in het gewichtig oogenblik der H. Communie begaan heb, roep ik uwe machtige voorspraak in. Een onweerstaanbaren invloed bezit Gij op het Hart van Jezus. Vraag, o Moeder van barmhartigheid, uw goddelijken Zoon voor mij volkomene vergiffenis van alle oneerbiedigheden, alle zonden en nalatigheden; verkrijg voor mij de genade dat het H. Sacrament, hetwelk ik heden heb mogen ontvangen, voor mij een onderpand der toekomstige heerlijkheid zij.

Toewijding aan het H. Hart van Jezus.

Aanbiddeijk Hart van Jezus, het teederste en beminnelijkste van alle harten, dat van liefde tot ons verteerd wordt; van erkentelijkheid voor uwe weldaden en van smart over de ondankbaarheid der menschen door-drongen, wijd ik mij zonder voorbehoud aan U toe. Ik schaam mij dat ik U zoo menigmaal door oneerbiedigheden jegens het H. Sacrament beleedigd heb. Door boetvaardigheid en ijver wil ik ze uitboeten, ten einde U te vertroosten en uwe eer te herstellen. In het vervolg zal ik mijn leven besteden om uwe vereering te verbreiden en, zoo het mogelijk is, alle harten voor U te winnen.

Hoe onwaardig ik ook ben, vertrouw ik dat mijn offer U welgevallig zal zijn, daar mijne ziel nog vóór eenige stonden met uw heilig bloed gepurperd werd. Neem dan mijn hart, o Jezus, verander het om het U waardig te maken, maak het nederig, zachtmoedig, boetvaardig en langmoedig, evenals het uwe, en ontsteek het door uwe liefde. Verberg het in uw Hart, in vereeniging met het onbevlekt Hart van Maria, opdat ik het nimmer terug-neme. Liever wil ik sterven dan U beleedigen of uw aanbiddeijk Hart bedroeven. Ge-

durende mijn leven, bij mijn dood, in eeuwigheid wil ik aan uwe liefde toebehooren. Amen.

Eereboete aan het H. Hart van Jezus.

Allerzoetste Jezus, die, uit wonderbare liefde, U zelve als een Slachtoffer in het allerheiligste Sacrament gegeven hebt, waar Gij U dagelijks duizenden malen voor ons aan uw hemelschen Vader opdraagt; hoedanig moeten de bewegingen van uw goddelijk Hart niet zijn, daar Gij van het grootst gedeelte der menschen slechts verhardheid, ondankbaarheid en minachting ontvangt!

Is het niet genoeg, mijne Zaligmaker, dat Gij ons langs zulke moeilijke wegen zijt komen verlossen? Is het niet genoeg dat Gij U eens aan dien wreeden dood, aan die allerbitterste droefheid hebt overgegeven, welke uw H. Hart gevoelde bij de gedachte aan onze zonden waarmede Gij U zelve beladen hebt? Waarom wilt Gij U nog dagelijks aan al de oneer en verachting prijs geven, welke de boosheid der menschen kan uitdenken? Bedroefd over al de oneer U aangedaan, lig ik hier ootmoedig voor uwe voeten nedergekniel, om ten aanschouwe

van hemel en aarde al de oneerbiedigheden en al het ongelijk te herstellen, wat U sedert de instelling van het H. Sacrament tot heden toe op onze altaren is aangedaan.


O, ware het mij gegeven door mijne tranen en mijn bloed U eenige vergoeding te schenken, door een nieuw soort van eerbewijzing voor zoovele heiligschennissen en onteeringen te voldoen! Doch wat mij nog meer met schaamte vervult, is, dat ik zelf, door mijne koudheid en onverschilligheid, mij zoo ondankebaar jegens U gedragen heb. Treurend over mijne ondankbaarheid, vraag ik U ootmoedig vergeving en neem mij voor, in het vervolg door eene teedere liefde tot het H. Sacrament uw aanbiddelijk Hart te vertroosten. Amen.

Bid hierna de Litanie tot het H. Hart van Jezus (aan het einde van dit boekje).

DERDE COMMUNIE-OEFENING.

OP DE FEESTDAGEN DER H. MAAGD.

Vóór de H. Communie. Overweging.

 ons hart gevoelt behoefte om aan de allerheiligste Maagd Maria hulde en kinderlijke liefde te betuigen. Zij, van af het eerste oogenblik haars bestaans met de volheid der genade verrijkt, op wie de H. Drievuldigheid immer met bijzondere liefde neêrzag, is de waarachtige Moeder van het menschgeworden Woord. Als zoodanig bezit zij, volgens den H. Thomas van Aquino, eene zekere oneindige waardigheid uit het oneindig goed, hetwelk God is. Wie moet dus geen hulde brengen aan de Moeder Gods, die, in den hemel boven de koren der Engelen verheven, als Koningin over het geheele Rijk der zaligheid haar sceppter zwaait, en door alle bewoners des hemels bewierookt en geprezen wordt!

Maar Maria is ook onze Moeder in de orde

der genade, eene Moeder die ons onder het Kruis door hare tranen en liefde heeft voortgebracht. Door hare voorspraak alles bij Jesus vermogend, ziet zij mededoogend op hare kinderen op aarde neder. Zij troost hen in droefheid, verlicht hen in duisternis, staat hen bij in gevaren naar ziel en lichaam; kortom zij toont zich als eene allerteederste Moeder. Den zondaren zelfs bewijst zij de hartelijkste liefde. Hoe menig zondaar zou door de straffende hand van God getroffen zijn, indien Maria door hare moederlijke bede niet was tusschen beiden gekomen! Met alle recht dus moeten wij haar ons hart d.i. onze wederliefde schenken.

Doch zal men haar wel ijveriger kunnen vereeren, grooter blijk van liefde schenken, dan wanneer men op eene waardige wijze tot de Tafel des Heeren nadert, om zich in de H. Communie met Jezus te vereenigen? Daardoor komt men met haar in eene bijzondere betrekking. Maria, die uit haar vlekkeloozen schoot het Kind Jezus heeft voortgebracht, mocht Het voortdurend met moederlijke liefde omhelzen en liefkoozen, zoowel te Nazaret als te Betlehem voeden en verzorgen. Hoezeer werd haar hart door elk woord ontvlamd, dat van zijne heilige

lippen vloeide ! Gedurende het openbaar leven van Jezus was zij getuige niet slechts van zijn heiligen levenswandel en zijne wonderwerken, maar ook van het verschrikkelijk lijden dat Hij uit liefde tot den mensch verduurde. Zij volgde hem tot op den Kalvarieberg, waar zij onder de ontzettendste smarten Hem voor het heil der wereld den Vader ten offer bracht.

Welnu, met denzelfden Jezus, waarachtig tegenwoordig in het H. Sacrament, verkeer wij op de vertrouwelijkste wijze, Hem ontvangen wij in de H. Communie. Jezus — zegt de H. Justinus —, die voor onze zaligheid in den maagdelijken schoot vleesch en bloed aannam, heeft ons dezelfde levende zelfstandigheid in het H. Sacrament achtergelaten. Hij heeft — merkt de H. Augustinus op — zijn vleesch van het vleesch van Maria genomen en het ons als voedsel des heils geschonken. „Christus is zelf het Brood, dat in den schoot der maagd bereid, in het lijden gekneet, aan het vuur van het Kruisoffer blootgesteld, wederom op het altaar geplaatst, in den tabernakel verborgen en op de H. Tafel nedergelegd, den geloovigen dagelijks een hemelsch voedsel verschafft.” (H. Petrus Chrijsol.)

Al deze getuigenissen van H. H. Vaders zijn in den lofzang vervat, welken de Kerk ter eere van het aanbiddelijk lichaam des Zaligmakers zingt: „Ave verum Corpus natum ex Maria Virgine: Wees gegroet, waarachtig lichaam uit de Maagd Maria geboren, dat waarlijk voor den mensch geleden hebt en geslachtofferd zijt op het Kruis, uit wiens doorboorde zijde waarachtig bloed vloeide. Wees ons een voorsmaak in het uur des doods. O goedertierene, o beminnelijke, o zoete Jezus, *Zoon van Maria!*”

Het is dus duidelijk, dat men door de H. Communie allernauwst met Maria verbonden wordt.

Kunnen wij nu op de feestdagen der H. Maagd haar wel eene grootere hulde brengen, een aan haar vlekkeloos hart aangenamer werk verrichten dan door in eene heilige gesteltenis zich met het Brood der Engelen, het hemelsch Manna te voeden?

Godvruchtige Christen, die op dezen feestdag, door de H. Kerk ter eere van Maria ingesteld, straks aan den Maaltijd der liefde zult aanzitten, neem uwe toevlucht tot de Moeder Gods, opdat gij met een levendig geloof, een onwrikbaar vertrouwen, eene bran-

dende liefde en een allervurigst verlangen uwen lieven Jezus moogt ontvangen.

Gebed.

Allerzaligste Maagd Maria, het was een plechtig en gelukkig oogenblik, toen de Aartsengel Gabriël U de tijding bracht dat Gij de Moeder des Zaligmakers zoudt worden. Gansch in het gebed verzonken, met de edelgesteenten aller deugden versierd, ontvingt Gij den gezant Gods, stralende van hemelsche schoonheid. Inderdaad *de Almachtige heeft zijn woontent geheiligd*. Wie was waardiger om den Godmensch in den schoot te dragen dan Gij, paradijs vervuld met licht en met al de bevalligheid van onschuld en onsterfelijkheid? En toch, hoewel de Aartsengel uwe grootheid prees, bewonder ik in U de diepste ootmoedigheid. *Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord*, zoo luidde uw nederig antwoord. Gabriël groette U als de gezegende onder de vrouwen, als vol van genade, als de toekomstige Moeder Gods, en *Gij* noemdet U zelve de dienstmaagd des Heeren. Niet minder bewonder ik uw brandend verlangen naar den Verlosser van het menschelijk geslacht. Hoe dringend smeektet

Gij God langen tijd dat de beloofde Messias toch spoedig zou komen om den mensch van de boeien der zonden te bevrijden, ofschoon Gij niet wist dat Gij zelf de Maagd waart door den profeet Isaias voorspeld: *Zie, eene maagd zal ontvangen en een zoon baren, en zijn naam zal Emmanuel d.i. God met ons genoemd worden.*

Allerliefste Moeder, aan de rechterhand van uw goddelijken Zoon als Koningin op een vorstelijken troon gezeten, bekleed met de zon en met een kroon van twaalf sterren versierd, gedoog dat ik uwe grootheid en schoonheid prijs en tevens uwe machtige voorspraak inroep. Want ook ik mag het geluk genieten, straks uw allerliefsten Jezus in mijn hart op te nemen. Bij de gedachte aan zijne goddelijke Majesteit en mijne nietigheid beef en sidder ik. Jezus is de Schepper en Bestuurder van hemel en aarde, en *ik* ben een nietig mensch, een aardworm. Jezus is de onuitputtelijke bron van heiligheid, en *ik* ben een ondankbare, die zoo dikwijls door de zonden God beledigd en uw moederlijk hart bedroefd heb. Doch overtuigd van mijne behoeften en van zijne goedheid waarmede Hij mij uitnodigt aan zijne heilige Tafel aan te zitten, nader ik rouwmoe-

dig en met vertrouwen tot den troon der genade. O Maria, zie genadig op mij, uw kind, neder, en vraag voor mij dat ik op eenigszins waardige wijze het allerheiligst vleesch en bloed van den Zaligmaker der wereld ontvange. Mocht ik op dit oogenblik uwe ootmoedigheid en liefde, uw geloof en vertrouwen, uw vlekkeloos hart bezitten, verrijkt met al den luister en den rijkdom der genade. Door het verlangen verteerd om het Brood der Engelen te nuttigen, bid en smee ik U, allerteederste Moeder: Sta mij op dit gewichtig oogenblik bij en geleid mij tot Jezus, uw goddelijken Zoon. Amen.

Na de H. Communie.

Nadat de allerheiligste Maagd het eeuwig Woord in haar reinen schoot had ontvangen, ging zij opgetogen naar hare nicht Elisabet. Nauwelijks had Maria haar gegroet, of Elisabet, door den H. Geest verlicht, riep in vervoering uit: „Wat geschiedt mij dat de Moeder des Heeren tot mij komt?” Hoe gelukkig gevoelde zij zich, den Verlosser der wereld in haar huis te mogen opnemen en langen tijd zijne goddelijke tegenwoordigheid te kunnen genieten! Wie zal vermelden, welke

rijke zegeningen de Heer over dit bevoorrecht huisgezin heeft uitgestort? Maar, liefdevolle Jezus, hebt gij heden niet een veel grooter gunst aan mij bewezen, door mij U zelven in de H. Communie te geven? O, welke eer is mij te beurt gevallen, dat Gij, o God en Zaligmaker, mijn hart tot uwe woonplaats hebt uitgekozen! In het stof neêrgebogen aanbid ik U. Gij zijt het waarachtige Lam Gods dat, op het Kruis geslachtofferd, in den hemel door de Engelen wordt aanbeden, bewierookt en bezongen. Daar de macht mij ontbreekt om eenigszins naar waarde uw lof te bezingen, noodig ik alle schepselen uit U te prijzen en te verheerlijken. Loof den Heer, o aarde, met alles wat gij hebt voortgebracht. Prijst Hem, gij bergen en heuvelen, zeëen en rivieren. Looft Hem, zon, maan en sterren des hemels. Alle menschen, die op aarde woont, alle Engelen Gods, die om den troon van den eeuwigen Koning geschaard zijn, verheerlijkt den naam des Heeren in eeuwigheid.

Dierbare Zaligmaker, hoemeer ik over de gave nadenk, mij in de H. Communie geschonken, des te meer bewonder ik uwe goedheid. Al hadt Gij mij schatten van goud en edelgesteenten gegeven, al was ik met alle koninkrijken der aarde begiftigd, dit alles

zou niet met het goed dat ik in de H. Communie geniet vergeleken kunnen worden. Want door U zelven tot voedsel mijner ziel te schenken, hebt Gij mij aan een schat van oneindige waarde deelachtig gemaakt. Gij zijt almachtig, oneindig wijs en oneindig rijk, en toch kunt Gij niets beters en kostbaarders geven. Allerliefste Jezus, waarmede zal ik U mijne dankbaarheid voor eene zoo groote weldaad betuigen? Uit erkentelijkheid wijd ik mij zelven geheel aan U toe. Ik wijd U al mijne gedachten, woorden en werken; ik wijd U mijn verstand, mijn wil en geheugen; ik wijd U mijn hart, geheel mijn lichaam en ziel. Doe met mij naar welgevallen; in voor- en tegenspoed, in blijdschap en droefheid, in alle omstandigheden des levens wil ik geheel de uwe zijn. Maar hoe gering is dit offer niet, daar ik mij dikwerf aan zoovele zonden, fouten en nalatigheden schuldig maak! Daarom, draag ik U al de goede werken op die door uwe vrienden ooit verricht zijn en nog verricht worden: hunne heilige begeerten en verzuchtingen, hunne godvruchtige gebeden, de vurigheid waarmede zij bij het H. Misoffer tegenwoordig zijn en de H. Communie ontvangen, alle werken van heldhaftige liefde. Ik draag U de verstervingen en boetewerken

der belijders op, het bewonderenswaardig geduld en de liefde waarmede de martelaren de hevigste smarten verduurden, al de lofzangen uit de harten der reine maagden gesproten. In het bijzonder offer ik U al het goede dat de onbevleete Maagd, uwe dierbare Moeder, gedaan heeft: de teedere zorgen aan U besteed, hare reinheid en nederigheid, de smarten die zij verduurde tijdens de vlucht naar Egypte, in de ure uws lijdens en vooral onder het Kruis, waar zij, badende in hare tranen, gekroond werd als Koningin der martelaren. Ik offer U haar vlekkeloos hart op, eene onmetelijke zee van goedheid, eenen spiegel van alle volmaaktheid. Neem, Heer Jezus, deze offers met welgevallen aan, als een blijk van dankbaarheid en liefde.

Milddadige Jezus, toen Gij als het Slachtoffer voor de zonden der wereld aan het Kruis geklonken waart en Gij uwe oogen sloegt op uwe Moeder en op den beminden leerling uws Harten, spraakt Gij tot Joannes: „*Ziedaar uwe Moeder!*” Toen schonkt Gij hem en allen, die ooit uwe leerlingen zouden zijn, Maria tot eene Moeder, die hare kinderen allerteederst bemint. Op dit zalig oogenblik, waarop ik zoo nauw met U vereenigd ben, schijnt Gij mij ook toe te spreken: „*Ziedaar*

uwe Moeder; wil niet slechts uwe toevlucht tot haar heilig hart nemen en door lofliederen hare grootheid en heiligheid bezingen, doch toon ook uwe liefde door getrouwe navolging haren deugden!" Hoe gaarne, lieve Jezus, wil ik aan uwe uitnoodiging, aan uw verlangen gehoor geven! Maar ik ben zoo zwak en zoozeer tot het kwaad geneigd. De wonderbare heiligheid van Maria overwegend, schaam ik mij over mijne eigene ellende. Daarom smEEK ik U mij de genade te verleen, dat ik ten minste in de verte de deugden der H. Maagd navolge. Reinig door het heilig bloed, dat Gij op het Kruis vergoten en mij in het aanbiddelijk Sacrament geschonken hebt, mijne ziel van alle vlekken der zonden. Vermeerder mijn geloof en versterk mijne hoop. Verleen mij eene diepe ootmoedigheid, eene trouwe gehoorzaamheid, eene lelieblanke kuischheid, geduld en onderwerping te midden van alle tegenspoeden en wederwaardigheden des levens. (*Vraag hier al hetgeen waaraan gij vooral behoefte hebt, en bid ook met vertrouwen voor anderen: voor de H. Kerk en haar Opperhoofd, voor bisschoppen en priesters, voor de zondaren, de ongeloovigen en al degenen welke van de gemeenschap der Kerk gescheiden zijn, voor*

uwe weldoeners, bloedverwanten, vijanden, enz.)
Eindelijk stort in mijne ziel eene zoo groote liefde, dat ik onophoudelijk op U denke, naar U verlange en, hoe hevig de aanvallen van den helschen vijand mogen zijn, immer met U vereenigd blijve, opdat ik U met den Vader en den H. Geest in den hemelschen lusthof eeuwig bezitte en liefhebbe. O mijn Jezus, welk een geluk zal het zijn, in den hemel van aanschijn tot aanschijn U te mogen aanschouwen, wien ik hier onder de gedaante van brood aanbid en omhelzen mag! Welke vreugde, met de Engelen en al de Zaligen uw verheerlijkt Hart te loven en uit uwe heilige wonden, de bronnen des Verlossers, de wateren des eeuwigen heils te mogen putten! Maar ook welk zalig genot, voor altijd in het gezelschap te mogen zijn van de allerheiligste Maagd, uwe dierbare Moeder, de vlekkelooze Koningin van het hemelsch Vaderland!

Ook aan U, allerheiligste Maagd Maria, wijd ik mij zelve geheel en al toe. Hoe onwaardig ik ook ben, zult Gij toch heden met vreugde op mijne ziel nederzien, daar zij met het bloed van uw welbeminden Zoon versierd is. Vraag voor mij vergeving van alle oneerbiedigheden, die ik gedurende de

genadevolle stonden der H. Communie bedreven heb; en verkrijg voor mij de genade dat ik, door het allerheiligst vleesch en bloed van Jezus gesterkt, zonder ophouden voor zijne eer werke en strijde, elk lijden met gelatenheid verdrage en Hem onverdeeld toebehoore in den tijd en in de eeuwigheid. Amen.

VIERDE COMMUNIE-OEFENING.

Ten gebruike van zieken.

§ Schenkt de H. Communie, zooals uit de onderrichting over de vruchten van het H Sacrament gebleken is, troost en kracht; dan kan zij niet genoegzaam vooral hun worden aangeraden, die wegens ziekte niet in de kerk kunnen komen. Immers zij hebben troost noodig in hun lijden; zij moeten met kracht worden uitgerust, om alle smarten met geduld, met volkomene overgeving aan Gods heiligen wil te verduren. Daarom spoort het Provinciaal Concilie van Utrecht de zieken aan, dikwijls van het H. Sacrament gebruik te maken, waarin de Geneesheer van de ziel en van het lichaam tegenwoordig is.

Ten behoefte van hen is deze onderstaande Communie-oefening geschreven. Is de zieke zoo zwak dat hij zelf niet in staat is haar te lezen, dan is het raadzaam dat zij, geheel of gedeeltelijk, hem door een ander langzaam worde voorgelezen.

Het kan nuttig zijn, den lezer nog op het volgende opmerkzaam te maken: Vooreerst zorge men dat het

vertrek, waarin de zieke zich bevindt, zeer zindelijk zij; dit vordert de eerbied voor het Allerheiligste. Men make vervolgens, voordat de priester met het H. Sacrament komt, in de nabijheid van den zieke, een met een witten doek bedekt tafeltje gereed, waarop men een kruisbeeld, twee gewijde waskaarsen, een vaatje met gewijd water (waarbij een gewijde palmtak) en een kopje met gewoon water plaatse. Ook schrijft het Romeinsche Ritueel voor, dat een heldere communiedoek gereed ligge. Zoodra de priester de kamer is binnengetreden, zullen alle aanwezigen, eerbiedig nedergeknielt, het H. Sacrament aanbidden.

Vóór de H. Communie.

Geloof.

Ik geloof vastelijk, mijn Jezus, dat Gij geheel en levend tegenwoordig zijt in het allerheiligste Sacrament des Altaars, met vleesch en bloed, ziel en lichaam, Godheid en menscheid. Gij zijt dezelfde Verlosser, die; gedurende uw sterfelijk leven op aarde, al weldoende rondgingt, zieken genezend, bedroefden troostend, ruimschoots uwe zegeningen over het arme menschedom uitstortend. In den geest vóór den tabernakel nedergeknielt, waar Gij, als de verborgen God, op den troon uwer liefde gezeten zijt, aanbid ik ootmoedig en eerbiedig uwe goddelijke Majesteit. Gij, mijn Jezus, die in den hemel door on-

telbare Engelen wordt aanbeden en verheerlijkt, vernedert U allerdiepst op aarde, daar het uw behagen is onder de kinderen der menschen te verblijven en hun U zelve te schenken. Door uw onfeilbaar woord onderwezen, geloof ik, o Jezus, in dit geloof wil ik leven en sterven. Amen.

Verlangen.

Goddelijke Zaligmaker, doorgronder van harten en nieren, Gij weet hoe gaarne ik vóór het H. Sacrament zou willen nederknielen en aan uwe H. Tafel aanzitten, om mijne zwakke en behoeftige ziel te verrijken, te versterken en te verkwikken. Maar helaas! de zwakte mijns lichaams belet mij tot uwen Tempel naderen, waarin uwe vrienden in de ootmoedigste houding en brandend van verlangen liggen nedergekniel. *Heer* — roep ik met Maria en Marta U toe —, *dien Gij liefhebt, is ziek*. Evenwel vervult een zoete troost mijne ziel, daar Gij, in uwe onuitsprekelijke liefde en nederigheid, mijne woning wilt binnentreden, om U met mij te vereenigen. Innig door-drongen van uwe goedheid en mijne menigvuldige behoeften, verlang ik naar U. Kom

dan, allerliefste Jezus, in mijne woning, treed binnen in mijn hart; kom spoedig, Geneesheer der ziel, verlicht, troost en versterk uw dienaar, dien Gij door uw bloed hebt vrijgekocht.

Hoop.

Met een onwrikbaar vertrouwen, lieve Jezus, hoop ik dat Gij, wanneer Gij straks tot mij komt, mijne ziel aan den overvloed uwer genaden, zult deelachtig maken. Immers Gij, de almachtige God, die de uwen eene onbegrijpelijke liefde toedraagt, Gij, de bron van troost, van licht en leven, hebt beloofd: „*Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik blijf in hem; die Mij eet, zal om Mij leven.*” Maar Gij zijt niet alleen de milddadige Schenker van geestelijke rijkdommen en de Geneesheer der zielen Gij geneest ook de de lichamelijke kwalen. Uw goddelijk Hart was voortdurend door medelijden jegens de zieken bewogen. Gij spraakt tot den lamme: *Neem uw bed op en wandel*; tot den melaatsche: *Ik wil, word gereinigd*”; nauwelijks waart Gij de woning, waar Petrus' schoonmoeder verbleef, binnengegaan en hadt Gij hare hand gevat, of ter-

stond verliet haar de koorts. Uwe macht is nu niet minder dan weleer; hetzelfde medelijdend en goedertieren Hart is in het aanbiddelijk Sacrament tegenwoordig. Daarom bid en smee ik U met een kinderlijk vertrouwen, dat Gij, in de H. Communie mijn lichaam aanrakend, het van zijne kwalen zult genezen. Spreek dan ook tot mij: „*Uw geloof heeft u gezond gemaakt.*” Mocht echter de gezondheid niet dienstig zijn voor mijne ziel, sta mij dan bij, opdat ik in onderwerping en geduld, in vereeniging met uw lijden, mijne smarten verdrage tot verheerlijking van God en tot eigen heiliging. Amen.

Liefde.

Goede Jezus, hoe gelukkig en bevoorrecht gevoel ik mij bij de overweging uwer weldaden! Gij hebt mij uit het niet te voorschijn gebracht, door uw bloed verlost en met genaden begiftigd. Ter gedachtenis aan uw lijden en dood hebt Gij het allerheiligste Sacrament ingesteld, waarin Gij U zelve aan mij, ellendigen zondaar, geheel en al schenkt. Ik erken, o Jezus, dat zelfs het lijden, waaronder ik gebukt ga, een geschenk uwer liefde is.

Daardoor immers zuivert Gij mij van zoovele fouten, onthecht Gij mij aan de schepselen bij wie ik te vergeefs troost zoek, en geeft Gij mij een middel in de hand om in de deugd vooruit te gaan. Is ook het lijden niet de weg tot de heerlijkheid? Tot dankbaarheid vraagt Gij mijn hart d.i. mijne liefde. Ja Jezus, ik bemin U uit geheel mijne ziel, uit al mijne krachten, en zou U wel willen liefhebben evenals de Engelen en de Zaligen des hemels. Om U bemin ik ook alle menschen, zelfs mijne grootste vijanden gelijk mij zelven, want wij zijn allen uwe schepselen, zijn allen tot de eeuwige heerlijkheid des hemels geroepen. In deze liefde wil ik leven en sterven. Amen.

Ootmoed en berouw.

Lieve Jezus, niet genoegzaam kan ik uwe goedheid bewonderen, daar Gij, de Allerhoogste, van wiens heerlijkheid hemel en aarde vol zijn, mijne eenvoudige woning en mijn zondig hart wilt binnentreden. Heer, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden. Door uwe genade getroffen, werp ik mij rouwmoedig vóór uwe voe-

ten neder, terwijl ik uwe barmhartigheid en ontferming afsmeek. Uit liefde tot U, goddelijke Zaligmaker, verfoei ik al mijne zonden en, hoe zwaar mij het lijden ook valt, wil ik voortaan liever de hevigste smarten verduren, den pijnlijksten dood sterven dan U ooit door de zonden beleedigen. Zie genadig op mij neder, gelijk Gij weleer met zooveel liefde de boetvaardige zondaren beschouwdet. Wasch met uw bloed mijne ziel van alle zonden en reinig haar van alle ongerechtigheid. Amen.

Als de priester de kamer van den zieke binnentreedt.

Wees gegroet, o zoete Jezus, beminde Vriend mijner ziel. Tegelijk met de dui-zenden Engelen, die U vergezellen, loof en aanbid ik U. Ik geloof in U, mijn Heer en God, ik stel al mijn vertrouwen op U, liefderijke Zaligmaker; ik bemin U uit geheel mijn hart; het spijt mij dat ik U ooit beleedigd heb, in eeuwigheid geene zonden meer. Ik verlang allervurigst naar U; neem bezit van mijn hart om het met uwe zegeningen te vervullen.

**H. Maagd Maria, onbevleete Moedermaagd,
H. Jozef, kuische bruidegom der Moeder Gods,**

mijn H. Engelbewaarder, mijn Beschermheilige en alle Heiligen des hemels, bidt voor mij dat ik Jezus op eene waardige wijze moge ontvangen. Amen.

Na de H. Communie.

Dierbare Jezus, Schat mijner ziel, gelukkig gevoelde zich Zachaeus U in zijn huis te mogen opnemen, nadat Gij hem minzaam hadt uitgenoodigd: „*Zachaeus, daal spoedig af, daar Ik in uw huis verblijven moet.*” Geene woorden genoeg wist hij te vinden om zijne dankbaarheid aan zijn goddelijken Gast te betuigen.

In dit zalig oogenblik der H. Communie ben ik nog gelukkiger en meer bevoorrecht dan Zachaeus, daar ik U niet slechts in mijne woning, maar ook in mijn hart, dat U tot nu toe zoo weinig heeft liefgehad, heb mogen ontvangen! Inderdaad, *heden is aan dit huis heil geworden.* In het stof nedergeknield prijs en aanbid ik U. Gij zijt de Almachtige; die hemel en aarde uit het niet hebt te voorschijn gebracht; de Rechter, die eenmaal, van millioenen en millioenen Engelen omgeven, met groote macht en heerlijkheid op de wolken zult verschijnen om de levenden en de

dooden te oordeelen. Maar Gij zijt ook mijn Zaligmaker, die reeds als Kind te Betlehem, uit liefde tot den mensch, tranen en bloed gestort en uw bloed tot den laatsten druppel op het Kruis vergoten hebt. Ik omhels uwe handen, waardoor zoovele zegeningen over het menschedom zijn uitgestort; ik omhels uwe gewonde voeten en uw aanbidde-lijk Hart, het paradijs van Gods lievelingen, de bron van vertroosting, het veilig toevluchts-oord der ziel. Welk een kostbare schat is mij ten deel gevallen! *Want ik heb Hem gevonden, dien mijne ziel liefheeft, ik heb Hem vastgehouden en zal Hem niet laten gaan.*

Dankzegging.

In dit gelukkig oogenblik, milddadige Jezus, roep ik met den koninklijken Zanger uit: „*Wat zal ik den Heer wedergeven voor al hetgeen Hij mij geschonken heeft?*” Al had ik alle schatten en koninkrijken der aarde ontvangen, dan zou dit alles niets zijn in vergelijking met hetgeen ik nu bezit, daar Gij U zelve geheel aan mij geschonken hebt. Mijn hart springt van vreugde op en klopt van dankbaarheid voor eene zoo onuitsprekelijke weldaad. Niet slechts geef ik U mij zelve

met al hetgeen ik bezit, maar ik offer U ook de liefde waarmede de Zaligen in den hemel U beminnen, al het goede wat ooit door uwe vrienden op aarde is gedaan en tot aan het einde der wereld nog zal verricht worden. Inzonderheid offer ik U de liefde waarmede het vlekkeloos hart van Maria, uwe Moeder, vervuld is.

H. Maagd Maria, beminnelijke Moeder, alle Heiligen des hemels, dankt voor mij den aanbiddelijken Zaligmaker en bezingt zijne oneindige barmhartigheid en liefde.

Smeekingen.

Terwijl Gij, allerzoetste Jezus, uwe woonplaats in mij gevestigd, mijn hart als uw troon hebt uitgekozen, hoor ik U mij toespreken: „Vraag al hetgeen gij wilt; mijne macht en goedheid zijn zonder grenzen.”

Gij, lieve Zaligmaker, kent de behoeften mijner ziel; deel haar van den overvloed uwer genaden mede en versier haar zoozeer door de schoonheid der deugd, dat ik haar aan U als een aangenaam offer kunne opdragen. Verlevendig mijn geloof, versterk mijne hoop en hecht mij door de liefde voor altijd aan U vast, opdat ik in voor- en tegenspoed,

zoowel in droefheid als in vreugde, ten tijde van duisternis en van bekoringen, als uw getrouwe leerling en vriend met den Apostel uitroep: „*Wie zal mij scheiden van de liefde Gods, die in Christus Jezus is? Ik leef, niet ik leef, maar Christus leeft in mij.*”

Maar niet slechts ziet gij den toestand mijner ziel, ook het lijden mijns lichaams is U bekend. Heer, zoo Gij wilt, kunt Gij mij genezen. Vertrouwde de vrouw, in het Evangelie vermeld, van hare langdurige kwaal genezen te zullen worden, als zij slechts den boord van uw kleed mocht aanraken, met niet minder vertrouwen gevoel ik mij nu beziel, daar uw allerheiligst lichaam met het mijne zoo nauw vereenigd is. Doch mocht het U niet behagen mij de gezondheid terug te geven, niet mijn wil, o Heer, maar de uwe geschiede. Schenk mij dan kracht en troost in het lijden. En al heb ik den moed niet om, evenals zoovele Heiligen, naar het lijden te verlangen, door uwe genade gesterkt, wil ik alle smarten en wederwaardigheden met geduld en onderwerping verdragen, overtuigd dat wie met U zal geleden hebben, ook met U zal verheerlijkt worden.

Zie ook genadig neder op mijne Ouders,

broeders en zusters, op mijne vrienden, wel-
doeners en al degenen welke zich in mijne
gebeden hebben aanbevolen. Deel hun de
verdiensten van uw kostbaar bloed mede, het-
welk tot onze zaligheid vergoten is, opdat
zij in dit leven de genade ontvangen om U
te dienen en eindelijk tot de heerlijkheid van
het eeuwig leven geraken. Ontferm U even-
eens over de geloovige zielen, welke in het
vagevuur gezuiverd worden en naar uw god-
delijk aanschijn smachten. Allergoedertierent
Hart van Jezus, ontferm U over haar vol-
gens uwe groote barmhartigheid.

Ziel van Christus heilig mij;
Lichaam van Christus, maak mij zalig;
Water uit de zijde van Christus, wasch mij;
Lijden van Christus, versterk mij;
O goede Jezus, verhoor mij, verberg mij in
uwe wonden;
Laat niet toe dat ik van U gescheiden worde;
Bevrijd mij van den boozen vijand;
Roep mij in het uur des doods, en laat mij tot
U komen, opdat ik met de Heiligen U love
in de eeuwen der eeuwen. Amen.

VIJFDE COMMUNIE-OEFENING.

Voor de geloovige zielen in het
vagevuur.

Vóór de H. Commnie.

Mijn Jezus en mijn al, in het bewustzijn mijner armoede werp ik mij voor uwen heiligen tabernakel neder, en van schaamte en droefheid over mijne zonden doordrongen bid ik U, uit den schat van uwe oneindige verdiensten mijner ellenden te hulp te komen en mij vergiffenis te sehenken. Gij zijt een minnaar der reinheid; in de heilige stad, het hemelsch Jeruzalem, mag niets onreins binnen komen. Welke eene gestrenge gerechtigheid oefent Gij jegens de afgestorvenen uit! Sterven zij in uwe genade, doch zijn hunne zonden nog niet geheel uitgedelgd, hebben zij nog niet den laatsten penning door boetvaardigheid betaald, — dan mogen zij uw goddelijk aanschijn niet aanschouwen, maar moeten in het vagevuur, gelijk het goud in den smeltkroes, gereinigd worden. Welke angst en schrik grijpen mij aan, nu ik het heden waag, tot troost der

afgestorvenen, tot de H. Tafel te naderen! Indien Gij die begenadigde zielen niet voor uw aangezicht verschijnen laat, voordat zij volkomen gezuiverd zijn, hoe zal ik U dan zoo dikwijls in mijn hart durven ontvangen! Eene zaak echter troost mij: ik kan mij door droefheid en smart, door tranen van ware boetvaardigheid zuiveren, daar Gij, o Heer, een vernederd en vermorzeld hart niet versmaadt. Beschouw met de oogen uwer barmhartigheid de diepe droefheid mijner ziel over al mijne zonden. Ik wenschte wel hetzelfde berouw te bezitten als waarmede weleer uwe boetvaardige Heiligen bezielde waren. Lieve Jezus, Gij weenedet over de ondankbare stad Jeruzalem, Gij bevochtigdet den grond van Getsemani's hof met uwe tranen, toen Gij, met al de zonden der menschen beladen, uwe smeekingen tot den Vader verhieft. Geef mij, bid en smee ik U, eenige van die tranen, welke Gij over de zonden en de ondankbaarheid der menschen gestort hebt; schenk mij een geheel vermorzeld hart, opdat mijne ziel waardig zij zich met U in de H. Communie te vereenigen. Amen.

Gebed van den H. Thomas.

Almachtige, eeuwige God, zie, ik nader tot het Sacrament van uw eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jezus Christus. Ik nader als een zieke tot den Geneesheer des levens, als een onreine tot de bron van barmhartigheid, als een blinde tot het licht der eeuwige heerlijkheid, als een arme en behoeftige tot den Heer van hemel en aarde. Ik vraag dus den overvloed uwer onmetelijke weldadigheid; gewaardig U mijne zwakheid te genezen, mijne afschuwelijkheid af te wasschen, mijne blindheid te verlichten, mijne armoede te begiftigen, mijne naaktheid te bedekken, opdat ik het Brood der Engelen, den Koning der koningen, den Heer der heeren met zulk een eerbied en ootmoed, met zulk een berouw en godsvrucht, met zulk een zuiverheid en geloof, met zulk eene meening ontvang, als voor het heil mijner ziel dienstig is. Geef, bid ik U, dat ik niet alleen het Sacrament van het lichaam en bloed des Heeren ontvang, maar ook de kracht van het Sacrament.

O allertzachtmoedigste God, geef dat ik het lichaam van uw eeniggeboren Zoon, onzen Heer Jezus Christus, dat uit de Maagd

Maria is voortgekomen, zóó ontvang, dat ik met zijn geheimzinnig lichaam verdiene vereenigd en onder zijne ledematen geteld te worden. O allerbeminlijkste Vader, geef dat ik uw beminden Zoon, wien ik nu bedekt op den levensweg wil ontvangen, eindelijk van aanschijn tot aanschijn eeuwig aanschouwe. Die met U leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Verwek hierna de gewone oefeningen van geloof, hoop en liefde.

Oefening van Verlangen.

Ik verlang U, Heer, met eene groote godsvrucht en eene brandende liefde te ontvangen, met al den ijver en al de genegenheid mijns harten, evenals zoovele Heiligen en godvruchtige personen, die U door de heiligheid van hun leven zoo welgevallig waren en zulk eene vurige godsvrucht bezaten. O mijn God, eeuwige liefde, mijn eenig goed en mijn grenzeloos geluk, ik wensch U met zooveel ijver en eerbied te ontvangen als een uwer Heiligen ooit heeft kunnen hebben en gevoelen. En ofschoon ik onwaardig ben al deze gevoelens van godsvrucht te bezitten, offer ik U nochtans al die genegenheid mijns harten,

alsof ik alleen al die brandende begeerten had, welke U zoo aangenaam zijn. Doch ik bied U ook aan en offer U eerbiedig al het goed wat eene godvruchtige ziel kan denken en verlangen. Niets wil ik mij voorbehouden, maar U gaarne en uit den grond van mijn hart het offer van mij zelven brengen en van alles wat mij toebehoort.

Mijn Heer en mijn God, mijn Schepper en Verlosser, ik wensch U heden te ontvangen met denzelfden ijver, denzelfden eerbied, dezelfde verlangens om U te loven en te eeren, dezelfde erkentelijkheid, dezelfde waardigheid, dezelfde liefde, hetzelfde geloof, dezelfde hoop, dezelfde zuiverheid, als waarmede uwe allerheiligste Moeder, de heerlijke Maagd Maria, naar U verlangde en U ontving toen zij den Engel, die haar het Geheim der menschwording had aangekondigd, geantwoord had: „*Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord.*” En gelijk uw heilige Voorlooper, Joannes de Dooper, de uitstekendste der Heiligen, door de werking des H. Geestes, in uwe tegenwoordigheid van blijdschap opsprong, toen hij zich nog in den schoot zijner moeder bevond, en wanneer hij U later onder de menschen zag verkeerren, ootmoedig en met het gevoel van

teedere liefde sprak: *De vriend des Bruidegoms, die daar staat en Hem hoort, verblijdt zich zeer over de stem des Bruidegoms;*"
 eveneens wensch ik door heilige en vurige begeerten ontvlamd te worden en U geheel mijn hart, geheel mij zelve op te dragen.
 Amen. (Thomas V. Kempen.)

Tot Maria.

Allerheiligste Maagd Maria, allertederste Moeder, de gelukkige stond is aangebroken waarop ik, tot heil mijner ziel maar ook tot verkwikking der geloovige zielen, die naar het uur hunner verlossing smachten, Jezus, uw welbeminden Zoon, in mijn hart zal ontvangen. Onder uwe bescherming waag ik het tot de H. Tafel te naderen, waarop het Brood der Engelen bereid is. Bid voor mij dat ik in zulk eene heilige gesteltenis aan de Geheimen van Jezus' lichaam en bloed deelname, dat ik voortdurend de heilrijke vruchten daarvan in mij gewaar worde.

Ook Gij, Engelen Gods, en alle Zaligen des hemels, zijt mijn voorspraak bij Jezus, het Lam zonder vlek. Amen.

Na de H. Communie.

Heer Jezus Christus, Verlosser en minnaar

onzer zielen, ootmoedig werp ik mij voor uwe uit liefde tot mij gewonde voeten neder, en met allen eerbied aanbid ik U als mijn God en Heer, in mijn hart tegenwoordig. Als de Engelen voor uwe Majesteit hunne aangezichten bedekken, wat zal ik dan niet doen voor den stralenglans uwer eindelooze reinheid? Wat zal ik U, Jezus, wedergeven, die U gewaardiget niet alleen mijn vleesch aan te nemen en voor mij te sterven, maar ook in hetzelfde vleesch tot mij te komen, opdat ik deelgenoot uwer Godheid zou worden? Wat zal ik voor die oneindige liefde wedergeven waarmede Gij mij omhelsd hebt? Neem mij geheel aan met al hetgeen ik bezit: mijn verstand, mijn geheugen, mijn hart, geheel mijn lichaam en ziel. Doch daar ik zelf voor U geene waardige offerande kan zijn, draag ik U uw hemelschen Vader op, te gelijk met den H. Geest; insgelijks uwe allerliefste Moeder, die U na den Vader en den H. Geest het dierbaarste is van alles wat in den hemel en op aarde zich bevindt.

Mijn Jezus, moet ik niet sidderen en beven, daar ik met zoovele zonden beladen ben? Was het geene aanmatiging dat ik, ellendige zondaar, tot uwe H. Tafel durfde naderen? Gij, rechtvaardige en heilige God, verbiedt

den zielen in het vagevuur, voordat zij geheel gezuiverd zijn, de hemelsche woning binnen te gaan, en ik laad door mijne dagelijksche fouten schuld op schuld, welke door de vlammen des vagevuurs uitgeoet moet worden. Reinig mijn hart, o Jezus, en zuiver mijne ziel. Brand, snijd mij hier, tuchtig mij in dit leven, maar spaar mij in de eeuwigheid. Tot in het binnenste mijner ziel sidder ik voor het eeuwig vuur. Vergeef mij, barmhartige Heiland, de misdaden die ik begaan heb en bewaar mij, bid ik U, voor de doodzonde. Maar ik wil ook geene vrijwillige dagelijksche zonden bedrijven en zoo veel mogelijk voor vroegere zonden boete doen. Sta mij bij, o Jezus, opdat ik waakzamer over mij zelve, over mijne neigingen zij, en geef mij de kracht dat ik van nu af alle wederwaardigheden, elk lijden gaarne en in den geest van boetvaardigheid verdure, zelfs mijn vleesch kastijde, opdat ik niet in dien kerker geworpen worde waar men niet uitgaat voordat men den laatsten penning betaald heeft.

Zie, goede Jezus, met een blik van barmhartigheid in het vagevuur neder. Heb medelijden met de zielen, die in genade van deze wereld gescheiden zijn; zij dragen uwe beeltenis

in zich en zijn met uw heilig bloed gepurperd. Wees hen genadig, die mij in hun leven weldaden bewezen: mijne Ouders, bloedverwanten en vrienden, en ontferm U over die zielen, welke het eerst van haar lijden bevrijd zullen worden, opdat Gij door haar eene nieuwe heerlijkheid in den hemel moogt erlangen. Gedenk ook de zielen die geheel vergeten zijn, en gewaardig U, barmhartigē Heer, de verdienste van deze mijne H. Communie als een offer voor die zielen aan te nemen, aan wie ik het meest dankbaarheid en voorspraak verschuldigd ben. Spoedig, mijn Heer en God, zal ook ik geoordeeld worden, daar de dood meer en meer nadert. Mijn leven gaat als een schaduw voorbij; wees mij dus genadig en hoor mijne smeekingen. Verleen mij een levendig geloof, eene standvastige hoop, eene vlammende liefde, afschuw voor de zonde, liefde tot de deugd, ijver in de beoefening der goede werken, de gave der volharding en eindelijk den overgang naar den luthof des hemels, waar ik U, het hoogste Goed, van aanschijn tot aanschijn zal aanschouwen en beminnen. Amen.

Gebed van den H. Bonaventura.

Doorgloei, o allerzoetste Heer Jezus, het binnenste mijner ziel met het vuur uwer teederste en heilzaamste toegenegenheid en met eene ware, oprechte en krachtdadige heilige liefde tot U, opdat mijne ziel alleen uit verlangen naar U als verteerd worde en van bovennatuurlijke liefde ontvlamd, in uwe voorhoven van verlangen wegkwijne, om ontbonden en met U te zijn. Geef dat mijne ziel slechts naar U hongere, die het Brood der Engelen, de verkwikking der heilige zielen, ons dagelijksch geestelijk Brood zijt, dat alle zoetheid van geur en smaak en alle lieflijkheid in zich bevat. Dat mijn hart steeds naar U hake en U, wien de Engelen zoo vurig wenschen te aanschouwen, geniete en mijn binnenste door uwe zoeten geur vervuld worde; laat mijne ziel steeds dorsten naar U, de bron des levens, de bron van wijsheid en wetenschap, de bron van 't eeuwig licht, den stroom van het hemelsch genot, den overvloed van het huis Gods; laat zij naar U steeds verlangen, U zoeken, U vinden, naar U streven, tot U komen, aan U denken, voor U spreken en alles verrichten tot lof en eer van uwen Naam, met

oetmoed en bescheidenheid, met liefde en behagen, met blijdschap en ijver, met volharding ten einde toe, en wees Gij, Gij alleen altijd mijne hoop, mijn heil en mijn vertrouwen, mijn rijkdom, mijn genot, mijn vermaak, mijne vreugde, mijne kalmte en rust, mijn vrede, mijne zoetheid, mijn behagen, mijne spijze, mijne verkwikking, mijn toevlucht, mijne hulp, mijne wijsheid, mijn erfdeel, mijne bezitting en mijn schat, waarin mijn hart en mijne ziel immer vast en onwrikbaar geworteld en bevestigd blijven. Amen.

Tot Maria.

Moeder van barmhartigheid, die, als Koningin des hemels gekroond, boven de koren der Engelen verheven, aan de rechterhand van Jezus, den Koning der heerlijkheid, gezeten zijt; ik bewonder uwe liefde en macht, daar Gij mededoogend op uwe kinderen in dit tranendal nederziet en door uwe machtige voorspraak alles voor hen bij God kunt verkrijgen. Maar met een bijzonder medelijden aanschouwt Gij de zielen in het vagevuur. Gij zelve hebt aan uwe dienaress Brigitta verklaard: „Ik ben de Moeder van alle zielen in het vagevuur. Door mijne gebeden

verzacht ik de hevigheid der smarten die zij, tot uitboeting harer fouten, moeten verduren." In deze gelukkige oogenblikken, nu ik zoo innig met Jezus vereenigd ben, roep ik dringend uwe ontferming in. Smeek uw goddelijken Zoon dat door de verdiensten van zijn bloed, hetwelk op het Kruis uit zijne wonden stroomde en nog voortdurend in de H. Communie den mensch met hemelsche schoonheid siert, de zielen der afgestorven uit het vagevuur verlost worden. Hoezeer verlangen zij Gods aanschijn te genieten en ook U te aanschouwen, wie zij op aarde hartelijk hebben liefgehad! Geef dan, o goeder-tierene Maagd, dat zij weldra, van alle smarten bevrijd, in de zalen des hemels Gods barmhartigheid in eeuwigheid bezingen. Amen.

Zeven smeekingen voor de overledenen, door het allerbitterst lijden en den dood van Christus.

I. O Jezus, ons leven en onze opstanding, die, bij uw vertrek uit deze wereld, ons uw vleesch en bloed tot spijs en drank hebt achtergelaten, door deze uwe oneindige liefde smee ik U: ontferm U over alle ge-

loovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Leid haar tot de bronnen des levens en geef dat zij spoedig in uw rijk aan uwe Tafel eten en drinken.

Onze Vader, enz.

II. O Jezus, onze bescherming en ons heil, die om ons in den hof van Olijven zoo groote angsten verduurd hebt, dat uw zweet werd als bloeddruppelen, neêrvloeiende op de aarde; door dit uw allerkostbaarst bloed bid ik U ootmoedig: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Verlos haar uit al hare benauwdheden en droog al hare tranen af.

Onze Vader, enz.

III. O Jezus, onze Verlosser en Zaligmaker, die in onze zonden gevangen zijt, door deze uwe knellende boeien bid ik U: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Maak al de boeien harer zonden los, waarin de menschelijke zwakheid op deze aarde haar geketend heeft, opdat zij blijde U een offer van lof opdragen.

Onze Vader, enz.

IV. O Jezus, blijdschap van ons hart, die hebt toegelaten dat uw gezegend gelaat, het welk de Engelen verlangen te aanschouwen, geblinddoekt, bespuwd en met kaak-

slagen geteisterd werd; door dit uw onbegrijpelijk geduld bid ik U ootmoedig: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Neem haar tot de heerlijkheid van uw licht aan en vervul door uw gelaat haar met vreugde.

Onze Vader, enz.

V. O Jezus, kroon onzer heerlijkheid, die gegeeseld en om onzen hoogmoed wreed en schandelijk met doornen gekroond zijt; door deze uwe diepe ootmoedigheid bid ik U nederig: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Geef dat zij spoedig de kroon van eeuwige heerlijkheid ontvangen; Gij immers kroont ons in barmhartigheid.

Onze Vader, enz.

VI. O Jezus, onze Voorspreker en Rechter, die door het onrechtvaardigst vonnis tot den bittersten dood veroordeeld, ons van de schuld der eeuwige verwerping hebt vrijgesproken; door uwe onuitputtelijke barmhartigheid smee ik U ootmoedig: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Mogen zij spoedig dat troostvol woord hooren: uwe ongerechtigheid is u vergeven.

Onze Vader, enz.

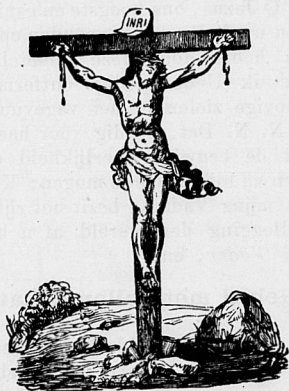
VII. O Jezus, ons hoogste en eenigst goed, die zelf in uw lichaam onze zonden op het hout gedragen hebt, door deze onmetelijke wel-daad bid ik U ootmoedig: ontferm U over alle geloovige zielen in het vagevuur, vooral die van N. N. Dat spoedig voor haar de toegang tot de eeuwige heerlijkheid ontsloten worde, en zij blijde hooren mogen: Komt, gezegenden mijns Vaders, bezit het rijk dat van de grondlegging der wereld af u bereid is.

Onze Vader, enz.

Gebed met vollen aflat.

Alwie na waardig gebiecht en gecommuni-ceerd te hebben, het volgende gebed god-vruchtig voor een kruisbeeld leest en daar-
enboven eenigen tijd volgens de meening van Z. H. den Paus bidt, verdient een *vollen aflat*, welke ook aan de *zielen in het vage-vuur* kan worden toegevoegd.

(Door Paus Pius IX bekrachtigd den 31 Juli 1858).



Gebed.

Zie, goede en allerzoetste Jezus, ik werp mij vóór uw aangezicht op mijne knieën neder, en bid en smEEK U met al den gloed mijner ziel, dat Gij levendige gevoelens van geloof, hoop en liefde, een waar berouw over mijne zonden en een vasten wil om ze te verbeteren in mijn hart wilt drukken; terwijl ik met groote aandoening en smart uwe vijf wonden bij mij zelve overdenk en

in den geest beschouw, voor oogen hebbende wat reeds de profeet David van U, o goede Jezus, in den mond nam: Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, zij hebben almijne beenderen geteld.

Spreuken van H. H. Kerkleeraren over het H. Sacrament. ¹⁾

Gij -zijt te zamen gekomen om dit Brood te breken, dat een geneesmiddel der onsterfelijkheid is, een tegengift tegen den dood, opdat wij immer in Christus leven.

H. Ignatius v. Antiochie.

Die wij tot den strijd aanzetten, laten wij niet ongewapend, maar versterken wij met de wapenrusting van het lichaam en bloed des Heeren.

H. Cyprianus.

Onze eenige droefheid zij van deze spijs verstoken te zijn.

H. Joannes Chrijsost.

Terwijl wij op aarde leven, maakt dit Geheim voor ons de aarde tot een hemel.

H. Joannes Chrys.

¹⁾ Hiermede kan men zich op de Communiedagen eenigen tijd bezig houden.

Wanneer wij offeren, is Christus tegenwoordig, wordt Christus geofferd; want Christus ons Pascha is voor ons geslachtofferd.

H. Ambrosius.

Wanneer Christus eene goed voorbereide ziel binnentreedt, stort hij de stralen van zijn licht er in uit en vervult haar met zijne zalving. Zoo het lichaam van Gods Zoon niet in het H. Sacrament tegenwoordig was, hoe zou dan een weinig brood en wijn zoveel wonderen kunnen verrichten? Waardoor zou die kracht ontstaan in het lichaam en in de ziel, die vernieuwing van den inwendigen mensch, dat vuur van liefde, die overvloed van vrede, die liefde voor eeuwige goederen? Door het heilig gebruik van dit Sacrament houdt de haat op, bemint men de zuiverheid, veracht men de aarde, wordt de mensch geheel anders, niet van natuur maar door de genade. Hij matigt zijne tong, bemint de stilzwijgendheid, legt zich op het gebed toe, bewaart de broederlijke liefde. Hij ijvert voor wat hij weet dat aangenaam aan God is. Deze geestelijke vooruitgang heeft geene andere oorzaak dan de goedheid van den H. Geest en de beminnelijke tegenwoordigheid van Jezus, die in ons zulke wonderbare veranderingen bewerkt. *H. Laurentius Justin.*

Die dit Sacrament onwaardig nuttigt, is even schuldig aan het lichaam des Heeren, als wanneer hij Hem gedood en zijn bloed vergoten had.

H. Cyprianus.

De Heer der Engelen is mensch geworden, opdat de mensch het Brood der Engelen zou kunnen nuttigen.

H. Augustinus

Het is geene vermetelheid dikwijls tot de Tafel des Heeren te naderen, maar het is eene vermetelheid onwaardig of slechts eenmaal in het jaar er aan te zitten.

H. Joannes Chrys.

Gij moet weten dat geene godsvrucht aan Jezus aangenamer is, dan dat gij Hem in de H. Communie ontvangt. De reden hiervan is, dat de geheele volmaaktheid eener ziel in de volkome vereeniging met God bestaat; en daar men zich in de H. Communie het nauwst met God vereenigt, daarom kan de ziel niets doen wat aan God aangenamer is dan te communiceeren!

H. Alfonsus.

Indien ieder uit het gezelschap van den Bruidegom der zielen voordeel wist te trekken, zouden allen binnen korten tijd heilig worden.

H. Alfonsus.

Uw voornaamste doel in het ontvangen van dit Sacrament moet zijn, in de liefde Gods vooruit te gaan, u te versterken en te troosten; want gij moet uit liefde ontvangen, wat de liefde alleen u heeft geschonken.

H. Franciscus van Sales.

**Gebeden bij het bezoeken van het
H. Sacrament en onder het Lof.**

Minnelijke Zaligmaker, hoe zeer moet ik uwe liefde bewonderen! Gij, de Koning van hemel en aarde, die, aan de rechterhand des Vaders gezeten zijt, gewaardigt U onder de gedaante van brood in het H. Sacrament hier tegenwoordig te zijn. In uwe alwetendheid wist Gij dat ontelbare menschen door hunne koudheid en qneerbiedigheid, door hunne heiligschennissen U zouden beleedigen, uwe liefde met de grootste ondankbaarheid vergelden; en toch wildet gij tot aan het einde der wereld onder ons verblijven. Dankbaar voor deze onuitsprekelijke weldaad, waag ik het aan uwe dringende uitnoodiging gehoor te geven: „Komt tot Mij, allen die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken.”

Ootmoedig voor uwen tabernakel nedergelield, aanbid en bezing ik U met de miljoenen Engelen, die als een eerewacht U omringen. Ontsluit, dierbare Jezus, de schatkamer uwer genaden, om mijne behoeftige ziel te verrijken. Geef mij eene ware ootmoedigheid, den grondslag aller heiligheid; eene engelachtige reinheid, eene gehoorzaamheid waardoor ik gewillig en blijde zoowel de verlangens als de bevelen mijner oversten opvolge. Schenk mij eindelijk zulk eene liefde dat ik, welke offers ook gebracht moeten worden, U immer en in alle omstandigheden getrouw zij. Uw H. Sacrament, o Jezus, zij voortaan mijn geluk en vrede, mijn rust en vreugde, mijn toevlugtsoord in alle gevaren, mijne kracht en de lusthof mijner ziel. Hoe beminnelijk zijn uwe woontenten, o God der krachten! Hier zal ik in vrede wonen, want deze woonplaats heb ik uitgekozen.

**Litanie tot het allerheiligste
Sacrament.**

Heer, ontferm U onzer.
 Christus, ontferm U onzer.
 Heer, ontferm U onzer.
 Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
God, Zoon, Verlosser der wereld,
H. Drievuldigheid, één God,
Levend Brood, dat uit den hemel gedaald zijt,
Eeuwig Woord Gods, mensch geworden
en onder ons wonende,
Verborgten God, schuilende onder zicht-
bare gedaanten,
Wonderbaar Geheim van ons geloof,
Zeer hoogwaardig en levendmakend Sacra-
ment,
Voortreffelijk gedenkteeken der goddelijke
liefde,
Geestelijke spijs onzer ziel,
Krachtig voedsel, dat ons in deugden
doet opgroeien,
Allerkrachtigst hulpmiddel, waardoor in ons
de verloren krachten hernieuwd worden,
Sterk schild tegen de bekoringen,
Geestelijk hulpmiddel voor alle zonden en
krankheden,
Onuitputtelijke schat van genade,
H. Sacrament, waardoor ons de geest van
Jezus medegedeeld wordt,
Lam zonder vlek,
Goede Herder, die uw leven voor uwe
schapen gegeven hebt,

Ontferm U onzer.

Goedhartige Vader, die uwe kinderen
spijst met uw heilig lichaam en bloed,
Opperpriester, die U dagelijks in de Of-
ferande der Mis aan uw hemelschen Vader
opdraagt,

Goddelijke Offerande, door welke opdracht
wij dagelijks belijden, dat wij U in alles
willen onderworpen zijn,

Waardige Offerande, waardoor wij God
voor al zijne weldaden bedanken,

Welbehagelijke Offerande, waardoor wij
Gods genade verzoeken en overvloediglijk
verkrijgen,

Zoenoffer voor levenden en dooden,
Allerheiligste gedachtenis van 's Heeren
lijden,

Teerspijze en versterking dergenen, die
in den Heer sterven,

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Van de begeerlijkheid der oogen, verlos
ons, Heer.

Van de begeerlijkheid des vleesches,

Van de hoovaardij des levens,

Van het onwaardig nuttigen uws lichaams
en bloeds,

Van alle ketterij, dwaling en ongeloovig-
heid des harten,

Ontferm U onzer.

Verlos ons, Heer.

Van alle oneerbiedigheid en misbruik van
dit H. Sacrament,

Van alle zwakheden en zonden, die de
vruchten van dit H. Sacrament vermindere-
ren en beletten,

Door de onschatbare liefde, waarmede Gij
dit Sacrament hebt ingesteld,

Door de onuitsprekelijke liefde en goed-
heid, waarmede Gij ons tot het nuttigen
van uw heilig lichaam en bloed opwekt,

Door uw dierbaar bloed, dat Gij ons op
het altaar hebt nagelaten,

Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons.

Dat het U behage, het geloof, den eer-
bied en de begeerte tot dit wonderbaar
Sacrament in ons te vermeerderen en te
bewaren,

Dat het U behage, ons door eene waar-
dige belijdenis onzer zonden tot het dik-
wijls nuttigen dezer geestelijke spijze te
bereiden,

Dat het U behage, ons mildelijk aan al
de geestelijke vruchten van dit H. Sacra-
ment deelachtig te maken,

Dat wij door het nuttigen van uw heilig
lichaam en bloed in U mogen blijven en
Gij in ons,

Dat wij U mogen navolgen in ootmoedig-

Verlos ons, Heer.

Wij bidden U, verhoor ons.

heid, zachtmoedigheid en in alle andere
deugden,

Dat wij, alle boosheid en wereldsche ge-
negheden verzakende, altijd in matig-
heid, rechtvaardigheid en in godsvrucht
mogen leven,

Dat het U behage, ons in het uur des
doods met deze hemelsche spijs te ver-
sterken en te beschermen,

Wij bidden U,
verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld weg-
neemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld
wegneemt, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Laat ons bidden.

O God, die ons in dit wonderbaar Sacra-
ment de gedachtenis van uw lijden hebt
achtergelaten, wij bidden U, geef dat wij
de heilige Geheimen van uw lichaam en bloed
zoo eerbiedig eeren, dat wij de vrucht uwer

Verlossing gedurig in ons mogen gevoelen. Die met den Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en heerscht, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Mijn Heer en God, Gij bedekt voor mij uwe heerlijkheid en majesteit slechts om mij de geheimen uwer wijsheid te doen bewonderen en de uitwerkselen uwer goedheid te laten gevoelen; hoemeer Gij U in uw H. Sacrament verbergt, des te beminnelijker schijnt Gij mij toe en des te meer recht hebt Gij op mijne erkentelijkheid.

O liefde van Jezus, wie kan U begrijpen? Wie kan U genoegzaam waardeeren? O waarachtig dankoffer, wees zelf mijne dankzegging en maak mij waardig om aan de eerbewijzingen deelachtig te worden, welke uwe vrijwillige vernederingen aan de Godheid geven.

Kostbaar bloed, dat op het Kruis voor mijne ongerechtigheid vloedet en nog dagelijks tot afwassching mijner zondevlekken geofferd wordt; vergeef mij het misbruik dat ik van uwe oneindige verdiensten gemaakt heb; haast u om mijne ziel te zuiveren, en wees voor haar de bron van overvloedige genaden.

Aanbiddeijk vleesch van mijn Verlosser,

onderdruk de ongeregelde bewegingen van het mijne en onderwerp ze aan de wetten des geestes. Doe mij al hetgeen de zinnen streelt verzaken en met u de heilzame wegen der versterving betreden, waarvan Gij het voorbeeld geschonken hebt.

Levend Brood, dat de genoegens der uitverkorenen uitmaakt, onthecht mijne ziel aan de schepselen, wek in haar den honger en den dorst naar de gerechtigheid op, en geef haar de kracht om onophoudelijk op den weg der godsvrucht vooruit te gaan en van deugd tot deugd tot den driewerf heiligen God op te stijgen, van wien wij de kroon der onsterfelijkheid verwachten.

Heilige Offerande, welke de wraak van God bedaren doet, H. Sacrament, dat de menschen heiligt en hen aan een geheel goddelijk leven deelachtig maakt, laat mij uwe kostbare en eeuwige vruchten genieten.

Jezus, Koning der koningen, laat niet toe dat uw schepsel zich tegen uw heiligen wil verzette; beveel mij al hetgeen Gij wilt, doch schenk mij een leerzaam hart en de kracht om aan U te gehoorzamen.

Goede Herder, die mij met uw eigen vleesch voedt, bescherm mij tegen de vijanden die mij onophoudelijk aanvallen; zou ik het

ongeluk hebben mij van U te verwijderen, roep mij dan terstond tot U. Geleid mij langs de gevaarlijke en duistere wegen dezer wereld en houd mij bij U, totdat Gij mij in het gezelschap uwer uitverkorene schapen brengt waarvan Gij het geluk nitmaakt.

Jezus, goede Meester, leer mij de ware wijsheid en laat niet toe dat ik naar de verderfelijke leeringen der wereld luistere; verlicht mij in twijfelingen, geef dat uw H. Sacrament voor mij de bron van het helderste licht zij en het middel om immer in de waarheid te wandelen.

Liefderijke Geneesheer der zielen, genees mijne zwakheden en wonden; moge de kracht van uw aanbidlijk vleesch de zonde, de bron mijner kwalen, uitdelgen. Mijn God en Zaligmaker, met ellende beladen, werp ik mij aan uwe voeten neder, alles hoop ik van uwe almacht en goddertierenheid.

Mijn Vader, ik heb tegen den hemel en tegen U gezondigd en ben niet waardig uw kind genoemd te worden, doch uw vaderlijk Hart is voor mij in het Sacrament der liefde geopend. Vergeet mijne ongehoorzaamheid en ondankbaarheid; bereid voor mijne ziel het brood uwer kinderen en geef dat uw heilig lichaam, mijn voedsel geworden, mij

helpe om al de rechten op de erfenis des hemels te verkrijgen.

Hemelsch Manna, beek van geneugten, leer mij voor alle vermaken een walging te hebben. Mogen alle schepselen U danken, dat de aarde, in het bezit uwer schatten, van blijdschap opspringe. Heilig feestmaal, dat de gedachtenis aan de overgroote liefde vernieuwt, die Jezus ons bewezen heeft door voor ons te sterven; gelukkig hij, die met een levendig geloof, eene brandende liefde, diepen eerbied en nederig vertrouwen tot U nadert. Deze zal aan de eeuwige bruiloft van het Lam deelachtig worden.

Schenk mij, o God, een hevig verlangen om dikwijls en in deze gelukkige gesteltenissen aan het aanbiddelijk Sacrament deel te nemen, dat de aarde met de schatten des hemels verrijkt, den sterfelijken mensch met den Gever des levens verbindt, en eindelijk zijn Teerspijze en het troostvol onderpand van zijn toekomstig geluk wordt.

Heilige Vader van den goddelijken Zalig-maker, in uwe overgroote liefde tot de menschen hebt Gij hun uw goddelijken Zoon gegeven, die met hen blijft tot aan het einde der eeuwen. Beschouw uwe zondige kinderen slechts in het Hart van Jezus, dat voor

hen op uwe altaren Zich als vernietigd heeft. Ontvang daar, groote God, het Offer dat Hij opdraagt en verleen ons alle genaden die Hij afsmeekt. Beminnelijke Jezus, die in den schoot eener Maagd het goddelijk vleesch aangenomen hebt waarmede Gij uwe kinderen voedt, verleen mij, bid ik U, de vlekkelooze zuiverheid uwer H. Moeder en hare liefde tot deze schoone deugd; bewaar mijne ziel zuiver, van alle zonden vrij en gewaardig U haar eenmaal onder het getal uwer onsterfelijke bruiden op te nemen. Heilige Geest, die op eene onuitsprekelijke wijze aan de geheimen van een God medewerkt, die Zich voor ons als Offer opdraagt en Zich als Sacrament aan ons geeft; stort in onze zielen de heilige gesteltenissen, waardoor wij aan de verdiensten van het verheven Offer deelachtig worden, en wek Gij zelf in onze harten de gevoelens op waarmede wij tot de bron der genaden moeten naderen. Amen.

Gebeden van den Eerwaardigen
Thomas Van Kempen tot het
H. Sacrament.

I

Heer, wie zal mij het middel geven om U alleen te vinden, voor U geheel mijn hart te openen en U volgens het verlangen mijner ziel te genieten, zoodat niemand zijne oogen op mij vestigt, geen schepsel mij genegenheid inboezemt en zelfs acht op mij geeft, maar Gij alleen tot mij spreekt en ik tot U, gelijk een vriend gewoonlijk tot zijn vriend spreekt en zich met hem onderhoudt? Ik wensch en verlang geheel met U vereenigd te zijn, mijn hart aan alle schepselen te ont-hechten en, door de H. Communie, de hemelsche en eeuwige zaken te leeren genieten. Mijn Heer en mijn God, wanneer zal ik vol-maakt met U vereenigd en als in U ver-slonden zijn, zonder aan mij zelven te den-ken? Gij behoort aan mij en ik behoer aan U; verleen mij de genade om altijd in deze vereeniging met U te blijven. Gij zijt in-derdaad mijn *Welbeminde*, onder duizenden *uitverkoren*, bij wien mijne ziel alle dagen haars levens wenscht te verblijven. Gij schenkt

mij waarlijk den vrede; in U wordt de hoogste vrede, de ware rust gevonden, buiten U is er niets dan last, smart en ellende zonder einde. *Gij zijt inderdaad een verborgen God; Gij hebt geene gemeenschap met de goddeloozen, maar scheidt er genoeg in met de nederigen en eenvoudigen om te gaan.* Voorzeker geen volk, hoe machtig het ook zij, heeft goden die zoo dicht bij hen zijn als Gij, mijn God, die U gewaardigt al uwe geloovigen te naderen, aan wie Gij U zelven tot voedsel geeft, ten einde hen dagelijks te vertroosten en hunne harten naar den hemel verheven te houden. Is er ook wel een volk zoo groot als het Christelijk volk? Welk schepsel onder den hemel wordt zoo zeer door God bemind als eene godvruchtige ziel, waarin Hij zich gewaardigt binnen te treden, om haar met zijn verheerlijkt vleesch te voeden? O onmetelijke goedheid! O onuitsprekelijke genade! O onmetelijke liefde die den mensch zoo bijzonder begunstigt! Maar wat zal ik den Heer voor deze genade, deze buitengewone liefde wedergeven? Ik kan mijn God geen aangenamer geschenk geven dan dat ik Hem mijn hart zonder voorbehoud schenk en mij aan Hem innig verbind. Is mijne ziel volmaakt met God vereenigd, dan zal

mijn hart van vreugde opspringen. Dan zal Hij mij zeggen: Ik wil met U zijn, zoo gij met Mij wilt zijn. En ik zal hem antwoorden: Gewaardlg U, o Heer, bij mij te blijven; ik heb geen anderen wil dan met U te wonen, ik verlang dat mijn hart volmaakt met U vereenigd zij.

II.

Zie mij, o God, arm en naakt vóór U, om genade te vragen en uwe barmhartigheid af te smeeken. Verzadig den honger van dezen armen bedelaar, verwarm mijne koudheid door het vuur uwer liefde, neem mijne blindheid door den glans uwer tegenwoordigheid weg. Keer voor mij al de goederen der aarde in bitterheid. Verhef mijn hart naar den hemel. Mocht ik van nu af aan immer in U troost vinden, omdat Gij alleen mijn voedsel en drank, mijne liefde en vreugde, mijne zoetheid en al mijn goed zijt. Moge het U behagen mij door uwe tegenwoordigheid volmaakt te verwarmen, mij te omhelzen en in U te veranderen, opdat ik door de genade eener innige vereeniging en door de uitstorting eener brandende liefde een zelfde geest met U

worde. Duld niet dat ik hongerig en dorstig van U weg ga; maar doe met mij volgens uwe barmhartigheid, gelijk Gij dikwijls met uwe Heiligen op wonderbare wijze gehandeld hebt. Welk geluk zou het niet zijn indien ik, door U ontvlamd, geheel in mij zelve verslonden was! Want Gij zijt een vuur dat immer brandt en nooit wordt uitgedoofd, eene liefde die het hart doet leven en den geest verlicht.

Litanie tot het H. Hart van Jezus.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld,

God H. Geest,

H. Drievuldigheid, één God,

Hart van Jezus, Zoon van den eeuwigen

Vader,

Zoon van de Maagd Maria,

Eigen en waardige woonplaats van den

H. Geest,

Tempel van de allerheiligste Drievul-

digheid,

Ontferm U onzer.

Oneindig in Majesteit,
 Voorwerp van alle liefde,
 Allerootmoedigst Hart van Jezus,
 Allertzuverst Hart van Jezus,
 Allerbeminnelijkst Hart van Jezus,
 Hart van Jezus, vol van zegen en ge-
 nade,

Geneugte van hemel en aarde,
 Licht van geheel de wereld,
 Onverwinnelijke sterkte tegen onze
 vijanden,

Bron van alle rechtvaardigheid,
 Oorsprong van goedheid en barmhartig-
 heid,

Vol van medelijden en teederheid,
 Woonstede aller deugden,
 Waardig aller lof en eer,
 Waaraan alle aanbidding toekomt,
 Oneindige afgrond van alle hemelsche
 gaven,

Fontijn der wateren die ontspringen
 ten eeuwigen leven,

Verzoening voor onze zonden,
 Troost van alle bedrukte harten,
 Hoop dergenen die in U sterven,
 Ons leven en onze verrijzenis,
 Toevlucht aller zondaren,
 Met bitterheid voor ons vervuld,

Hart van Jezus,

Ontferm U onzer.

Hart van Jezus ,
 Met smaad voor ons verzadigd,
 Om onze boosheden doorwond,
 Tot onze zaligheid voor ons aan het
 Kruis gestorven,
 Met eene lans voor ons doorstoken,
 Levende, heilige en Gode behagende
 Offerande,
 Altaar waarop alle Heiligen worden
 geofferd,

Ontferm U onzer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld
 wegneemt, spaar ons, Jezus.
 Lam Gods, dat de zonden der wereld
 wegneemt, verhoor ons, Jezus.
 Lam Gods, dat de zonden der wereld
 wegneemt, ontferm U onzer, Jezus.

Christus, hoor ons.
 Christus, verhoor ons.
 Heer, ontferm U onzer.
 Christus, ontferm U onzer.
 Heer, ontferm U onzer.
 Onze Vader, enz.

Hart van Jezus, brandend van liefde
 tot ons,
 Ontsteek ons hart in liefde tot U.

Almachtige God, verleen, bidden wij U, dat wij, die in het Hart van uw geliefden Zoon onzen roem stellen en de voornaamste weldaden zijner liefde gedenken, ons ook in de werken en de vruchten daarvan mogen verheugen. Door denzelfden Christus, onzen Heer. Amen.

**Gebed tot het H. Hart van Jezus in
het H. Sacrament.**

Ik groet U in het H. Sacrament des Altaars, goddelijk Hart van Jezus, dat voor alle harten het middenpunt zijt waarin zij hun geluk en vreugde vinden. Ik aanbid, zegen en bedank U, o teeder Hart, voor de goedheid waarmede Gij mijne ziel bewaart en voor de bezorgdheid welke U alles, wat mij betreft, inboezemt. Geheel en al wijd ik mij aan U toe, om U zonder voorbehoud te dienen en uit al mijne krachten voor de vermeerdering uwer eer te werken. Ik stel al mijn vertrouwen in U, o Hart van goedheid, dat immer bereid zijt mij onder uwe bescherming te nemen, in mijne behoeften bij te staan en met uwe weldaden te overladen. Eindelooze afgrond aller volmaaktheden, ik neem mijne toevlucht tot U, het toonbeeld aller deug-

den. Stort in mijn hart het goddelijk zaad van liefde, gehoorzaamheid, zuiverheid, geduld, zachtmoedigheid, versterving en van alle andere deugden.

Wanneer ik aan de onuitsprakelijke goedheid denk, welke Gij zonder ophouden den mensch bewijst, voel ik mij, o teeder en volmaakt Hart, geheel van liefde en erkentelijkheid jegens U opgetogen. Gij zijt onze Voorspreker en Middelaar bij den Vader, bepleit voortdurend onze zaak bij zijne rechterstoel en verzoent ons met Hem. Gij zijt een paradijs van genoegens, waarin de zuivere zielen wonen, om er zich in te verlustigen. Gij zijt een open hemel voor allen, die er binnen willen treden door de schepselen voor het bezit van den Schepper te verlaten. Eindelijk, Gij zijt de heilige Stad, waarin de H. Drieuldigheid verblijft, waarin ook ik mijn woon-tent wil opslaan. Die mij zoekt, vindt mij slechts in het aanbiddelijk Hart van Jezus, waarvan het mijne zich nimmer scheiden zal.

De geestelijke Communie.

Volgens den H. Thomas van Aquino, bestaat de geestelijke Communie in eene brandende begeerte om Jezus in het H. Sacrament te ontvangen en in eene liefdevolle vereeniging met Hem als of

men Hem inderdaad ontvangen had. De harten der Heiligen waren met eene hevige begeerte naar de H. Communie ontstoken. De H. Teresia o.a. verzekert dat zij zich door duizenden zwaarden een weg zoo gebaad, den dood getrotseerd hebben, om tot de H. Tafel te naderen. De geestelijke Communie, met vlammende liefde verricht, schenkt aan de ziel veel meer vruchten dan de werkelijke Communie, die met lauwheid, zonder behoorlijke voorbereiding ontvangen wordt.

Verricht dan dikwijls deze oefening, zoowel op de Communiedagen als op de dagen waarop gij niet werkelijk kunt Communiceeren, vooral bij het bezoek van het H. Sacrament. Gij zult dit op de volgende wijze doen: Denk over de grootheid van den Zaligmaker na, die waarachtig onder de Sacramenteele gedaanten tegenwoordig is, en overweeg daarboven de eindelooze goedheid waarmede Hij U uitnodigt om u met Hem te vereenigen. Verwek in u gevoelens van berouw, ootmoed en verlangen. Verbeeld u daarna dat gij uwen Jezus ontvangt, terwijl gij Hem de levendigste gevoelens van lof en dankbaarheid zult aanbieden. Vraag Hem eindelijk verschillende gunsten voor u zelve en voor anderen, en houd u zo lang mogelijk met de gewone oefeningen na de H. Communie bezig.

Korte oefening der geestelijke Communie.

Vieze Jezus, die waarachtig in het H. Sacrament tegenwoordig zijt, opgewekt door uwe uitnoodiging om U in de H. Communie te ontvangen, verlang ik dringend naar U, ten einde aan uwe genaden deel-

achtig te worden. Ik bemin U, mijn Jezus, bovenal en het spijt mij dat ik U ooit beleedigd heb. Liever wil ik sterven dan wederom zondigen. Kom dan, o Jezus, mijn Geneesheer, mijn vertrooster, kom toch spoedig, daar ik van verlangen als wegwijnt om mij met U te vereenigen. Ik omhels U, o Verlosser, alsof Gij werkelijk onder de gedaante van brood in mijn binnenste woont. Terwijl ik U voor uwe weldaden dankzeg, smEEK ik dringend uw heiligen zegen af voor mij en voor anderen, inzonderheid voor hen die mij het dierbaarste zijn, of aan wie ik bijzondere verplichting heb. Goddelijke Bruidgom, heilig mijne ziel, verkwikt haar met den dauw uwer genade en laat niet toe dat zij U ooit ongetrouw worde. Amen.

GELOOFD ZIJ JEZUS CHRISTUS

IN HET

ALLERHEILIGSTE SACRAMENT DES ALTAARS.

I N H O U D.

	Bladz.
Inleiding	3.
Onderrichtingen over de H. Communie	9.
I De veelvuldige Communie	9.
II Over de vruchten der H. Communie.	19.
III Over de voorbereiding tot de H. Communie	32.
Overwegingen op de Communiedagen.	43.
Eerste overweging. Het paaschlam. . .	43.
Tweede overweging. Jezus en Maria Magdalena.	50.
Derde overweging. Het H. Sacrament is de troost der ziel.	57.
Biecht-oefening.	64.
Gebeden vóór de Biecht	64.
Gebeden na de Biecht	70.
Gebeden onder de H. Mis. Onderrichting.	73.
Eerste Communie-oefening	96.
Vóór de H. Communie.	96.
Verzuchtingen van den H. Franciscus van Sales vóór de H. Communie. . .	101.
Na de H. Communie. Onderrichting.	104.
Tweede Communie-oefening. Op den feestdag van het H. Hart van Jezus en op de eerste vrijdagen der maanden. Onderrichting.	111.
Vóór de H. Communie.	113.
Na de H. Communie.	119.

	Bladz.
Toewijding aan het H. Hart van Jezus.	124.
Eereboete aan het H. Hart van Jezus.	125.
Derde Communie-oefening. Op de feest- dagen der H. Maagd.	127.
Vóór de H. Communie.	127.
Na de H. Communie.	133.
Vierde Communie-oefening. Ten ge- bruike van zieken. Onderrichting. .	139.
Vóór de H. Communie.	140.
Na de H. Communie.	146.
Vijfde Communie-oefening. Voor de ge- loovige zielen in het vagevuur. . .	151.
Vóór de H. Communie.	151.
Na de H. Communie.	156.
Zeven smeeingen voor de overledenen, door het allerheiligst lijden en den dood van Christus.	162.
Gebed met vollen aflat.	165.
Spreuken van H. H. Kerkleeraren over het H. Sacrament.	167.
Gebeden bij het bezoek van het H. Sa- crament en onder het Lof.	170.
Litanie tot het allerheiligste Sacrament.	171.
Litanie tot het H. Hart van Jezus. .	184.
Gebed tot het H. Hart van Jezus in het H. Sacrament.	187.
De geestelijke Communie. Onderrichting.	188.
Korte oefening der geestelijke Communie.	189.

C
Lee
gee
die
geb
beo
ma
C
laat
C
laat

TE VERBETEREN.

Op bladz. 15, 9e regel v. b. staat: kan ieder, enz.
Lees: kan de biechtvader aan dengene, die volstrekt
geene neiging meer heeft tot eene dagelijksche zonde,
die de vrijwillige dagelijksche zonden vermijdt, en het
gebed en de versterving zijner driften en zijner zinnen
beoefent, toestaan in de week drie-, vier-, ja zelfs vijf
maal te communiceeren.

Op bladz. 40, 8e regel v. b. staat: laaste. Lees:
laatste.

Op bladz. 74, 10e regel v. b. staat: laaste. Lees:
laatste.

